

Szczegółowe kalendarium prac nad projektem założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym

18.03.2013	Prezes NBP przekazuje Ministrowi Finansów projekt ustawy o zmianie ustawy o NBP
25.03.2013	Pismo wewnętrzne w MF z prośbą o wpisanie projektu ustawy o zmianie ustawy o NBP do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów
27.03.2013	Pismo do min. Cichońskiego w zw. z koniecznością zgłoszenia projektu do Zespołu ds. Programowania Prac Rządu ("ZPPR")
08.05.2013	Prośba ze strony Zespołu ds. Programowania Prac Rządu ("ZPPR") o dodatkowe informacje dot. projektu ustawy
17.05.2013	Pismo do Przewodniczącego Zespołu ds. Programowania Prac Rządu z wyjaśnieniami dot. przewidywanej zawartości projektu
07.06.2013	Zgoda Zespołu ds. Programowania Prac Rządu ("ZPPR") na procedowanie ZAŁOŻEŃ DO PROJEKTU USTAWY („projekt założeń”)
17.06.2013	Notatka dla Podsekretarza Stanu w MF W. Kowalczyka z prośbą o rozpoczęcie konsultacji wewnętrznych projektu
18.06.2013	Pismo wewn. MF do Zespołu ds. testów regulacyjnych w MF z prośbą o zaopiniowanie projektu
05.07.2013	Pismo do Departamentów MF z prośbą o zaopiniowanie projektu (ROZPOCZĘCIE KONSULTACJI WEWNĘTRZNYCH)
	<i>W efekcie uzgodnień wewnętrznych wprowadzono niezbędne poprawki o charakterze technicznym i redakcyjnym oraz uzupełniono test regulacyjny o ewentualny wpływ wydatków z tyt. uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych na wpłaty z zysku NBP do budżetu państwa.</i>
06.08.2013	Pismo wewn. MF do Departamentu Prawnego z prośbą o parafowanie projektu (wymóg regulaminu MF)
16.08.2013	Pismo przekazujące projekt założeń do KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I UZGODNIENI MIEDZYRESORTOWYCH (uzgodnienia zewnętrzne)
20.09.2013	Zaproszenie na konferencję uzgodnieniową (w zw. ze zgłoszonymi uwagami)
09.10.2013	KONFERENCJA UZGODNIENIOWA W MF
25.10.2013	Notatka dla Kierownictwa Ministerstwa Finansów ws. proponowanych zmian w projekcie oraz rozstrzygnięć proponowanych przez uczestników konferencji uzgodnieniowej

08.11.2013	Omówienie projektu założeń ustawy przez Kierownictwo MF - rozstrzygnięcia rozbieżności
22.11.2013	Kolejna wersja projektu założeń uwzględniająca decyzje Kierownictwa MF
27.11.2013	Pismo przekazujące do kolejnych uzgodnień zewnętrznych, informujące o wprowadzonych w projekcie zmianach (wymóg Regulaminu pracy RM)
09.12 - 17.12.2013	Uwagi do projektu. Związki zawodowe NBP: propozycja wycofania się z powołań. NBP: rezygnacja z powołań. RCL: kwestionowanie ustawowego zamknięcia rachunków, badanie autentyczności znaków pieniężnych wymaga szerokich konsultacji społecznych (pisma opublikowane na stronie internetowej BIP).
20.12.2013	Pismo wewn. MF do Departamentu Prawnego z prośbą o parafowanie projektu (wymóg regulaminu MF)
08.01.2014	Pismo rozpoczynające dodatkowe uzgodnienia zewnętrzne, w związku z badaniem autentyczności znaków pieniężnych, realizacja uwagi RCL
27.01.2014	Kolejna wersja projektu założeń
30.01.2014	Uwagi Rady Legislacyjnej: przekształcenie stosunków pracy, przydział rachunków bankowych w drodze losowania, obowiązek sprawdzania autentyczności, kadencyjność RPP (potwierdza propozycję zmiany kadencyjności)
11.02.2014	Pismo do Rady Legislacyjnej
14.02.2014	Pismo przekazujące projekt do Stałego Komitetu Rady Ministrów
28.04.2014	Pismo wewn. MF do Departamentu Prawnego z prośbą o parafowanie projektu (wymóg regulaminu MF) zgodnego z ustaleniami Stałego Komitetu Rady Ministrów
05.05.2014	Ponowne pismo do Stałego Komitetu Rady Ministrów (w zw. ze zmianami w projekcie)
29.05.2014	Pismo przekazujące projekt na Radę Ministrów - nie zgłoszono uwag do projektu, więc może zostać uznany za uzgodniony

Strona internetowa (BIP) - Wykaz prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – wpisanie przedmiotowego projektu:

<http://bip.kprm.gov.pl/kpr/form/r792,Zalozenia-do-projektu-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-Narodowym-Banku-Polskim-oraz-nie.html>

Strona internetowa opisująca rządowy proces legislacyjny przedmiotowego projektu:

<http://legislacja.rcl.gov.pl/lista/1/projekt/173918/katalog/173919>

USTAWA

z dnia r.

o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 5 otrzymuje brzmienie: „Art.5.1. NBP może:

1) być członkiem międzynarodowych organizacji oraz instytucji finansowych i bankowych oraz współpracować z takimi organizacjami i instytucjami także nie będąc ich członkiem, w tym uczestniczyć w przedsięwzięciach realizowanych w ramach tej współpracy;

2) pokrywać ze środków własnych wydatki związane z członkostwem oraz współpracą z podmiotami, o których mowa w pkt 1.

2. NBP pokrywa ze środków własnych kwoty udziałowe przypisane Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu członkostwa w Międzynarodowym Funduszu Walutowym.

3. NBP jest uprawniony do otrzymywania, przypadających Rzeczypospolitej Polskiej od Międzynarodowego Funduszu Walutowego, wszelkich wymagalnych kwot z tytułów finansowanych ze środków własnych NBP, w tym płatności zwrotnych, odsetek i innych dochodów.

4. NBP nie może być udziałowcem albo akcjonariuszem innych osób prawnych, z wyjątkiem prowadzących działalność usługową na rzecz instytucji finansowych lub Skarbu Państwa, lub mających dla NBP istotne znaczenie w zakresie działania na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 6a.”;

2) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prezesa NBP w czasie jego nieobecności zastępuje wiceprezes NBP - Pierwszy Zastępca Prezesa NBP, a gdy i on jest nieobecny - wiceprezes NBP.”;

3) w art. 11:

a) w ust. 1 uchyla się zdanie drugie,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. realizuje zadania wynikające z przepisów o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.”;

4) w art. 12 w ust. 2 uchyla się pkt 5;

5) w art. 13 w ust. 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) przyczyn, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2.”;

6) w art. 14 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W okresie kadencji członek Rady nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, a działalność członka Rady w organizacjach międzynarodowych dopuszczalna jest za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) - pod rygorem odwołania z Rady.”;

7) w art. 16 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Stanowiska zajęte przez członków Rady w głosowaniu podlegają ujawnieniu po upływie 6 tygodni, ale nie później niż 3 miesiące od dnia podania do publicznej wiadomości treści uchwały podjętej przez Radę albo informacji, że Rada nie podjęła uchwały.”;

8) w art. 17 w ust. 4 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) sporządzanie rocznego sprawozdania finansowego NBP i przedkładanie go do wiadomości Rady;”;

9) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. 1. Członek Zarządu NBP, z zastrzeżeniem ust. 2, nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, a działalność członka Zarządu w organizacjach międzynarodowych dopuszczalna jest za zgodą Prezesa NBP - pod rygorem odwołania z Zarządu. Art. 14 ust. 2 stosuje się odpowiednio. 2. Członek Zarządu NBP może reprezentować NBP i jego organy w kolegialnych organach państwa oraz w powoływanych przez właściwe organy państwa organach i ciałach wewnętrznych, pomocniczych i doradczych, jak również w innych systemowo ważnych instytucjach finansowych państwa.”;

10) w art. 23:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przekazuje Radzie Ministrów i Ministrowi Finansów projekty założeń polityki pieniężnej, opinie w sprawie projektu ustawy budżetowej oraz ustalenia Rady;”;

b) w ust. 1 uchyla się pkt 3,

c) po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:

„4b. NBP ma prawo żądać wyjaśnień i dokumentów potwierdzających poprawność przekazanych danych, o których mowa w ust. 2 - 4.”;

11) Rozdział 4 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 4 Pracownicy NBP

Art. 25. 1. Pracownikiem NBP może być osoba, która:

- 1) ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) cieszy się nieposzlakowaną opinią;

- 4) posiada kwalifikacje zawodowe oraz doświadczenie wymagane do wykonywania pracy na określonym stanowisku;
 - 5) spełnia inne wymagania określone w opisie stanowiska pracy.
2. Pracownikiem NBP zatrudnionym na stanowisku dyrektora oddziału, dyrektora i wicedyrektora departamentu i innych jednostek organizacyjnych Centrali NBP oraz doradcy Prezesa NBP może być osoba, która spełnia wymagania określone w ust. 1 oraz:
- 1) posiada wykształcenie wyższe drugiego stopnia w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym;
 - 2) nie była karana zakazem zajmowania stanowisk kierowniczych lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi,
 - 3) nie toczy się przeciwko niej postępowanie karne o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe.
 - 4) posiada kompetencje, umiejętności oraz doświadczenie zawodowe umożliwiające pełnienie stanowiska oraz co najmniej pięcioletni staż pracy, w tym co najmniej trzyletni na stanowiskach kierowniczych lub samodzielnych.

Art. 26. Prezes NBP określa, w drodze zarządzenia, zasady etyki pracowników NBP.

Art. 27. Pracownik NBP jest obowiązany w szczególności:

- 1) przestrzegać Konstytucji, ustaw oraz innych przepisów prawa;
- 2) rzetelnie, sprawnie i terminowo wykonywać powierzone mu obowiązki;
- 3) strzec interesu publicznego, zwłaszcza w zakresie profesjonalnej dbałości o środki publiczne i racjonalnego nimi gospodarowania;
- 4) dochować tajemnicy ustawowo chronionej oraz tajemnicy związanej z wykonywaniem obowiązków;
- 5) przestrzegać zasad etyki pracowników NBP oraz zasad właściwego zachowania w służbowych kontaktach zewnętrznych oraz wewnętrznych z przełożonymi, podwładnymi, współpracownikami i innymi osobami;
- 6) zachowywać się z godnością w miejscu pracy i poza nim;
- 7) stale podnosić umiejętności i kwalifikacje zawodowe.

Art. 28.1. Pracownik NBP obowiązany jest sumiennie i starannie wykonywać polecenia przełożonego.

2. Jeżeli pracownik NBP jest przekonany, że polecenie przełożonego jest niezgodne z prawem albo zawiera znamiona pomyłki, jest obowiązany poinformować o tym swojego bezpośredniego przełożonego na piśmie. W przypadku pisemnego potwierdzenia polecenia pracownik obowiązany jest, z zastrzeżeniem ust. 3, wykonać polecenie, zawiadamiając o tym jednocześnie Prezesa NBP.

3. Pracownik NBP nie może wykonać polecenia, jeżeli prowadziłoby to do popełnienia przestępstwa, wykroczenia lub groziłoby niepowetowanymi stratami, o czym niezwłocznie informuje Prezesa NBP.

Art. 29. Prezes NBP wypowiedzi umowę o pracę z pracownikiem w razie:

- 1) prawomocnego skazania pracownika za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- 2) poważnego naruszenia przez pracownika zasad etyki pracowników NBP, jeżeli wina pracownika jest oczywista.
- 3) utraty przez pracownika nieposzlakowanej opinii.

Art. 30. W sprawach nieuregulowanych w przepisach niniejszej ustawy, do stosunków pracy pracowników NBP stosuje się przepisy Kodeksu pracy.";

w art. 48 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sprzedawać i kupować dłużne papiery wartościowe, w szczególności w operacjach otwartego rynku;"

art. 59 otrzymuje brzmienie:

„Art. 59. 1. NBP może inicjować, organizować i prowadzić działalność naukową, edukacyjną, wydawniczą i promocyjną - związaną z celami działalności i zadaniami NBP.

2. NBP może udzielać pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, instytucjami finansowymi i bankowymi.

3. NBP może pokrywać ze środków własnych wydatki związane z działalnością określoną w ust. 1 i 2.";

14) W art. 65 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Rezerwa, o której mowa w ust. 1, może być przeznaczona na pokrycie strat z lat ubiegłych.";

Art. 2.

W ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572 i poz. 742) w art. 129 w ust. 4 dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) w Narodowym Banku Polskim.".

Art. 3.

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.⁷⁾) w art. 45c dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) innych niż wymienione w pkt 1 i 2, którymi obrót organizuje Narodowy Bank Polski.".

Art. 4.

1. Rachunki bankowe prowadzone na podstawie umów zawartych przed dniem 9 kwietnia 1992 r., które nie zostały przekazane przez NBP innym bankom w trybie art. 79

ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 360, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 80, poz. 369, Nr 121, poz. 591 i Nr 136, poz. 703, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 79, poz. 484, Nr 114, poz. 740 i Nr 121, poz. 770), ulegają zamknięciu z dniem 1 stycznia 2014 r.

2. Środki pieniężne należne z tytułu umów, o których mowa w ust. 1, od dnia 1 stycznia 2014 r. nie podlegają oprocentowaniu.

3. Bieg przedawnienia roszczeń o wypłatę środków pieniężnych należnych z tytułu umów, o których mowa w ust. 1, rozpoczyna się od dnia zamknięcia rachunków, o których mowa w tym przepisie.

4. Do dnia 28 lutego 2014 r. NBP dokona dwukrotnie, w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim, ogłoszeń wzywających posiadaczy rachunków, o których mowa w ust. 1, oraz ich spadkobierców, do odbioru środków należnych z tytułu prowadzenia tych rachunków.

5. Informacje stanowiące treść ogłoszeń, o których mowa w ust. 4, NBP umieści również na swojej stronie internetowej.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

1) Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym, z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 61, poz. 410, z 2008 r. Nr 209, poz. 1315 i 1317, z 2009 r. Nr 69, poz. 589 i Nr 143, poz. 1164, z 2010 r. Nr 109, poz. 709 i Nr 257, poz. 1724, z 2011 r. Nr 75, poz. 398 i Nr 117, poz. 676 oraz z 2012 r. poz. 855 i poz. 908.

3) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700, z 2011 r. Nr 36, poz. 181, Nr 63, poz. 322, Nr 80, poz. 432, Nr 144, poz. 855, Nr 149, poz. 887 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 908.

4) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 94, poz. 658 i Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 662 i Nr 181, poz. 1293, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 152, poz. 1016.

5) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 12, poz. 65 i Nr 73, poz. 501, z 2008 r. Nr 127, poz. 817, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 40, poz. 230, Nr 167, poz. 1131 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 185, poz. 1092 i Nr 204, poz. 1195.

6) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808, z 2007 r. Nr 50, poz. 331, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1371, z 2009 r. Nr 201, poz. 1540 oraz z 2011 r. Nr 85, poz. 459 i Nr 134, poz. 779.

7) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 836.

Uzasadnienie

Obowiązująca ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (dalej jako „ustawa o NBP” lub „ustawa”), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r. (zob. Dz. U. z 1997 r. Nr 140, poz. 938 - art. 76 ustawy) była jak dotąd przedmiotem tylko jednej większej i samodzielnej nowelizacji ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 228, poz. 2260). Nowela ta była ściśle związana z przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej oraz członkostwem NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i miała na celu dostosowanie obowiązujących regulacji dotyczących statusu i zadań banku centralnego do regulacji „unijnych”. Kilkunastoletni okres obowiązywania ustawy o NBP i bieżąca praktyka stosowania jej przepisów wskazują natomiast na potrzebę dokonania zmian niektórych spośród jej przepisów lub dodania do ustawy nowych regulacji. Proponowane w niniejszej ustawie nowelizującej zmiany dotyczą:

1. Uczestnictwa NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, współpracy z tymi instytucjami a także związanych z tym wydatków banku centralnego.
2. Pokrywania przez NBP wydatków wynikających członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym.
3. Zaangażowania kapitałowego NBP w inne osoby prawne.
4. Zasad zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności.
5. Doprecyzowania ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP.
6. Kompetencji RPP i Zarządu NBP dotyczących sporządzania rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz opracowywania okresowych informacji o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP.
7. Uprawnień NBP do sprawdzania rzetelności danych przekazywanych do banku centralnego.
8. Praw i obowiązków pracowników NBP.
9. Działalności NBP w zakresie:
 - sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych,
 - działalności edukacyjnej, udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, instytucjami finansowymi i bankowymi.
10. Sposobu pokrywania straty z lat ubiegłych.
11. Uregulowania kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom.

Uzasadnienie szczegółowe

1. Zmiany dot. art. 5 ustawy o NBP.

Ze względu na zakres proponowanych zmian oraz potrzebę uporządkowania systematyki tego przepisu, proponuje się nadanie nowego brzmienia tego artykułu.

Rozwiązania proponowane w ust. 1 pkt 1 umożliwić mają zaangażowanie NBP w działalność podmiotów międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa (jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym), ale także w innej formie współpracy. Współpraca taka, podobnie jak członkostwo, wiązać się będzie z ponoszeniem związanych z tym kosztów, które powinien pokrywać NBP ze środków własnych (art. 5 ust. 1 pkt 2).

Należy zauważyć, że proponowane brzmienie stwarza dla NBP prawną możliwość podejmowania decyzji w sprawie członkostwa lub współpracy, a nie obowiązek w tym zakresie. O podjęciu określonej współpracy lub o członkostwie decydować będzie każdorazowo Zarząd NBP.

Obowiązujący obecnie art. 5 ust. 1a ustawy stanowi, że NBP zobowiązany jest do pokrywania wydatków związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 228, poz. 2260), która weszła w życie 1 stycznia 2004 r. Celem tej regulacji było stworzenie podstawy prawnej dla pokrywania przez NBP wpłat udziałów członkowskich. NBP dokonywał takich wpłat w latach 1986-1998 na podstawie porozumień z Ministrem Finansów. W praktyce pojawiły się jednak wątpliwości co do zakresu stosowania tego przepisu. Użyte w nim sformułowanie „wydatki związane z członkostwem” mogło być bowiem interpretowane szerzej, niż było to pierwotnym zamiarem ustawodawcy. Nie budzi żadnych wątpliwości, że przepis obejmuje wydatki związane z opłaceniem udziałów, pojawiały się natomiast wątpliwości, czy nie obejmuje on również innych wydatków związanych z projektami finansowymi skierowanymi przez MFW do jego członków (np. projekty dodatkowego finansowania Funduszu przez członków w ramach *New Arrangement to Borrow* (NAB), czy opłata za gotowość uiszczana przy otwarciu Elastycznej Linii Kredytowej - *Flexible Credit Line* (FCL) oferowanej przez Fundusz krajom członkowskim). Proponowane nowe brzmienie art. 5 ust. 2 pozwoli owe wątpliwości interpretacyjne wyeliminować.

Brzmienie art. 5 ust. 3 jest tożsame z obowiązującym obecnie art. 5 ust. 1b.

Zgodnie z obowiązującym brzmieniem art. 5 ust. 2 ustawy, NBP nie może być udziałowcem bądź akcjonariuszem innych osób prawnych, z wyjątkiem prowadzących działalność usługową wyłącznie na rzecz instytucji finansowych i Skarbu Państwa. Takie brzmienie tego przepisu ogranicza możliwość uczestnictwa NBP w akcjonariacie podmiotów, które poza świadczeniem usług na rzecz instytucji finansowych lub Skarbu Państwa świadczą również działalność usługową na rzecz innych podmiotów. Oznacza to, że dotychczasowe uczestnictwo w akcjonariacie niektórych podmiotów, istotnych z punktu widzenia realizacji zadań NBP (w szczególności Krajowej Izby Rozliczeniowa S.A.), może nie być możliwe w przypadku rozszerzenia przez te podmioty działalności w taki sposób, że poza obsługą instytucji finansowych oraz Skarbu Państwa będą świadczyły również usługi dla innych podmiotów.

Należy zauważyć, że ograniczenie możliwości NBP w zakresie tworzenia i uczestnictwa w podmiotach istotnych z punktu widzenia realizowania zadań banku centralnego nie wynika z

Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r., w związku z którą uchwalono nowelizowaną ustawę o NBP.

Również z przepisów Unii Europejskiej nie wynika zakaz posiadania udziałów lub akcji przez bank centralny. We wszystkich krajach UE, z wyjątkiem Grecji, przepisy umożliwiają bankom centralnym posiadanie udziałów w spółkach akcyjnych. W zdecydowanej większości krajów pozycja banku centralnego jako udziałowca lub akcjonariusza jest uregulowana w statutach lub ustawach o banku centralnym, a jedynie kilka państw powołuje się na przepisy ogólne i nie reguluje niniejszej kwestii szczegółowymi zapisami w prawie krajowym (m.in. Irlandia, Wlk. Brytania, Słowenia, Francja). Wśród spółek, w których banki centralne UE posiadają udziały, dominują instytucje finansowe lub świadczące usługi na rzecz państwa, co w większości z krajów wynika z przepisów. Nie występują jednak przypadki zakazywania bankowi centralnemu nabywania jednostek uczestnictwa (akcji, udziałów) w danym podmiocie, jeśli poza działalnością na rzecz instytucji finansowych prowadzi on również działalność na rzecz innych podmiotów. Kilka banków centralnych posiada dodatkowo udziały w instytucjach i agencjach naukowych zajmujących się kwestiami finansowymi (m. in. Niemcy, Luksemburg). Wszystkie banki centralne posiadają udziały w międzynarodowych instytucjach finansowych, t.j. w Europejskim Banku Centralnym, Międzynarodowym Funduszu Walutowym oraz Banku Rozrachunków Międzynarodowych.

Posiadanie akcji przez NBP oraz jego uczestnictwo w organach podmiotów świadczących usługi na rzecz Skarbu Państwa oraz instytucji finansowych jest rozwiązaniem, które nie służy celom majątkowym, ale ma umożliwić zabezpieczenie właściwej infrastruktury rynków finansowych dla zapewnienia skutecznej obsługi finansowej uczestników rynku, a więc m.in. dla sprawnego organizowania rozliczeń pieniężnych, o których jest mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o NBP. Akcje NBP w tego typu podmiotach powinny być postrzegane jako jeden ze środków realizacji zadań NBP w zakresie nadzoru nad systemami płatności. Prawa z akcji mogą stanowić i stanowią ważny instrument uczestnictwa w procesie decyzyjnym podmiotów mających istotne znaczenie dla wykonywania zadań NBP, dają bowiem możliwość uczestnictwa w organach tych podmiotów i stanowią zabezpieczenie interesu publicznego w ich działalności.

Zmiana proponowana w nowym art. 5 ust. 4 powoduje rozszerzenie wyłączenia od zakazu posiadania udziałów lub akcji osób prawnych przez NBP o takie podmioty, które w obszarze swojej działalności prowadzą działalność usługową między innymi (a nie wyłącznie) na rzecz instytucji finansowych lub Skarbu Państwa. W konsekwencji umożliwia to posiadanie akcji KIR S.A., która poszerzyła swoją działalność o wykonywanie usług na rzecz podmiotów niebędących instytucjami finansowymi. Fragment proponowanego nowego brzmienia art. 5 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim dotyczący innych osób prawnych mających dla NBP istotne znaczenie w zakresie zadania, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 6a ww. ustawy, ma na celu stworzenie podstaw prawnych dla podejmowania przez NBP szerszych niż w obowiązującym stanie prawnym działań na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego. Narodowy Bank Polski pełni ważną rolę w krajowej sieci bezpieczeństwa finansowego. Potwierdzeniem tego jest jego aktywna współpraca z innymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego w ramach Komitetu Stabilności Finansowej, między innymi w zakresie wypracowywania przez Komitet zasad współdziałania w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych. Jednym z motywów zaangażowania banku centralnego w działania służące stabilności finansowej jest fakt, że stabilność systemu finansowego jest warunkiem koniecznym

dla realizacji podstawowego celu banku centralnego, jakim jest stabilność cen. Zaangażowanie NBP w utrzymywanie stabilności systemu finansowego wynika też z powierzenia mu zadania organizowania rozliczeń pieniężnych, a warunkiem sprawnego funkcjonowania systemów płatniczych jest stabilne funkcjonowanie współtworzących je instytucji finansowych. Stabilny sektor finansowy, a w szczególności stabilny sektor bankowy, jest podstawą dla prawidłowego funkcjonowania mechanizmu transmisji impulsów polityki pieniężnej do sektora finansowego i gospodarki realnej. Zaangażowanie banku centralnego w działania na rzecz stabilności finansowej jest niezbędne zarówno na etapie zapobiegania sytuacjom kryzysowym, jak i zarządzania kryzysem w systemie finansowym. Aby bank centralny mógł efektywnie wypełniać swoje zadania w tym zakresie, powinien mieć zapewniony adekwatny zakres narzędzi. Ostatni globalny kryzys finansowy potwierdził, że banki centralne na świecie pełnią coraz bardziej aktywną rolę w zakresie stabilizowania sytuacji w sektorze finansowym, a stopień ich zaangażowania w tym zakresie istotnie wzrósł. Zmiana proponowana w omawianym tu fragmencie brzmienia „nowego” ust. 4 stworzy bankowi centralnemu możliwość zaangażowania kapitałowego także w inne osoby prawne mające dla NBP istotne znaczenie w zakresie działania na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego. Taka forma aktywności może mieć charakter samodzielny - w takiej sytuacji poprzez zaangażowanie kapitałowe bank centralny może wzmocnić lub stabilizować sytuację istotnego uczestnika rynku finansowego. Zaangażowanie kapitałowe NBP może być też elementem uzupełniającym inne, np. kredytowe, instrumenty oddziaływania na uczestnika rynku finansowego, który wymaga pomocy banku centralnego. Nadzór właścicielski sprawowany nad podmiotem wspieranym środkami NBP może okazać się szczególnie istotny z punktu widzenia zapewnienia właściwego wykorzystania tych środków i zagwarantowania ich zwrotu.

2. Zmiany dot. art. 10 ust. 1 ustawy o NBP.

Zgodnie z obowiązującym art. 10 ust. 1 ustawy Prezesa NBP w czasie jego nieobecności zastępuje wiceprezes NBP - pierwszy zastępca Prezesa NBP. W Projekcie proponuje się poszerzenie formuły zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności w taki sposób, aby w razie nieobecności zarówno Prezesa, jak i wiceprezesa NBP - pierwszego zastępcy Prezesa NBP, zastępstwo Prezesa NBP sprawował wiceprezes NBP.

3. Zmiany dot. art. 11 ust. 1 ustawy oraz proponowany rozdz. 4 ustawy o NBP

Obowiązujący przepis art. 11 ust. 1 zd. 2 ustawy o NBP stanowi, że „Prawa i obowiązki pracowników NBP określa Kodeks pracy i pragmatyka służbowa określona odrębną ustawą.”. Pragmatyka taka nie została jednak nigdy uchwalona, a dotychczasowe doświadczenia praktyki wskazują, że potrzeba taka w istocie nie zachodzi. Dlatego zawarte w zdaniu drugim ust. 1 odesłanie do pragmatyki służbowej należało uchylić, a odesłanie do Kodeksu pracy zamieścić w art. 30, tj. na końcu Rozdziału 4 ustawy w nowym brzmieniu.

Stan prawny, w którym w zasadzie nie ma żadnych przepisów szczególnych regulujących prawa i obowiązki pracowników NBP ocenić należy jako niezadawalający. Niezbędność wprowadzenia takich przepisów istnieje zwłaszcza w odniesieniu do ustawowego określenia minimalnych kryteriów (wymagań) kwalifikacyjnych pracowników NBP oraz ich podstawowych obowiązków pracowniczych. Uregulowanie tych dwóch grup zagadnień w ustawie o NBP uzasadnia bowiem potrzeba zapewnienia właściwej jakości kadr banku

centralnego państwa, co jest zgodne z przyjmowanymi współcześnie w tym zakresie standardami w całej administracji publicznej państwa, w szczególności w urzędach administracji rządowej, samorządowej i innej państwowej.

Dlatego w art. 25 ust. 1 i 2 proponuje się wprowadzenie minimalnych wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników NBP, dalej idących w odniesieniu do pracowników zatrudnianych na stanowiskach kierowniczych i doradców Prezesa NBP (art. 25 ust. 2), przy czym wspomniane wymagania (kryteria) szczegółowe odpowiadają standardom wyznaczonym przepisami obowiązujących obecnie pragmatyk urzędniczych. Nie ma bowiem uzasadnienia, aby pracownikom NBP, jako centralnego banku państwa, stawiane były wymagania niższe, aniżeli urzędnikom państwowym i samorządowym.

Taki sam cel, tj. spełnianie obowiązujących obecnie standardów, ma określenie w art. 27 projektu podstawowych obowiązków pracowników NBP oraz obowiązków w zakresie wykonywania poleceń służbowych (art. 28).

Do przewidzianych ustawą wymagań kwalifikacyjnych pracowników dostosowane zostały szczególne ustawowe podstawy wypowiedzania umów o pracę. Proponowane przepisy art. 29 ustawy przewidują przypadki, w których ze względu na zaistniałe okoliczności, nie pozwalające w istocie na dalsze zatrudnianie pracownika, zachodzi potrzeba wypowiedzenia umowy o pracę.

Poza wskazanymi wyżej sytuacjami, w których wypowiedzenie będzie obligatoryjne z mocy przepisów szczególnych, nadal, na zasadzie art. 30 ustawy, nakazującego stosowanie do stosunków pracy pracowników NBP przepisów Kodeksu pracy w sprawach nieuregulowanych w ustawie o NBP, aktualne będą podstawy rozwiązania stosunku pracy określone przepisami tego kodeksu.

Projekt w art. 26 przewiduje wydawanie przez Prezesa NBP zarządzenia określającego zasady etyki pracowników NBP. Zasady takie już obecnie zostały przez Prezesa NBP określone i obowiązują jako tzw. samoistne zasady etyki (wydane bez upoważnienia ustawowego). Stworzenie dla owych zasad ustawowej podstawy prawnej nada im natomiast większy walor, w szczególności umożliwi wypowiedzanie umów o pracę z tymi pracownikami, którzy dopuścili się poważnego ich naruszenia, a ich wina będzie oczywista (art. 29 pkt 2 ustawy).

4. Zmiana dot. art. 11 ust. 5 ustawy o NBP.

Proponowane nowe brzmienie ust. 5 ograniczą się w swej treści do dotychczasowego pkt 2 tego przepisu. Oznacza to w praktyce usunięcie z ustawy postanowień przepisu dotychczasowego pkt 1, zgodnie z którym Prezes NBP ustala, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości przez banki i te przedsiębiorstwa. Zmiana ta ma charakter formalny. Stosownie do obowiązujących regulacji konstytucyjnych, Prezes NBP ani żaden z organów NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.) minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, uwzględniając konieczność zapewnienia

należytego poziomu bezpieczeństwa chronionych wartości pieniężnych. Upoważnienie to zgodne jest z obowiązującymi regulacjami konstytucyjnymi dotyczącymi źródeł powszechnie obowiązującego prawa, wskazując na ministra jako organ właściwy do wydania aktu wykonawczego, skierowanego nie tylko banków i zawierającego przepisy powszechnie obowiązujące. Jednocześnie należy wspomnieć, że ustawa o ochronie osób i mienia w art. 53 przewidywała uchylene przepisu upoważniającego do określenia tej materii w drodze zarządzenia Prezesa NBP zawartego w poprzednio obowiązującej ustawie o NBP. Upoważnienie ustawowe zawarte art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie osób i mienia wykonane zostało rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 166, poz. 1128 i z 2012 r., poz. 1262).

5. Zmiany dot. art. 12 ust. 2 pkt 5 i art. 17 ust. 4 pkt 12 ustawy o NBP.

Organem odpowiadającym za sporządzenie sprawozdania finansowego NBP jest Zarząd NBP (art. 17 ust. 4 pkt 12 ustawy o NBP). Zgodnie z art. 69 sprawozdanie to podlega badaniu przez biegłego rewidenta wybranego przez RPP (ust. 1), natomiast decyzje w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego NBP podejmuje Rada Ministrów (ust. 3). Istniejąca formuła *przyjmowania sprawozdania przez RPP* nie jest jasna, np. co do skutków ewentualnej odmowy „przyjęcia sprawozdania”. Jest ona także wadliwa merytorycznie, jako że sprawozdaniem objęte są kwestie w istocie nie związane z należąca do Rady problematyką polityki pieniężnej. Także skutek, w postaci obowiązku odprowadzenia do budżetu państwa części rocznego zysku NBP, powiązany jest z zatwierdzeniem sprawozdania finansowego przez Radę Ministrów (ust. 4), a nie z jego przyjęciem przez Radę.

Dlatego w projekcie proponuje się rezygnację z regulacji przewidującej „przyjmowanie” przez Radę Polityki Pieniężnej rocznego sprawozdania finansowego NBP, przy jednoczesnym wprowadzeniu obowiązku przedkładania tego sprawozdania przez Zarząd NBP do wiadomości Rady.

6. Zmiany dot. art. 13,14,17 i 18 ustawy o NBP.

W obowiązującym stanie prawnym, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy, nie przewidziano rygору odwołania członków z Rady w przypadkach zajmowania przez nich innych stanowisk, podejmowania działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, sprzecznie z wypowiedzianym w tym przepisie zakazem. Jednocześnie, za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) - dopuszczalna jest działalność jej członków w organizacjach międzynarodowych, ale podjęcie jej mimo braku wymaganej zgody również nie jest sankcjonowane. Proponowana zmiana brzmienie art. 14 ust. 1 ustawy ma na celu objęcie wyrażonych tam zakazów sankcją odwołania członka z Rady. Konsekwencją proponowanej zmiany jest także zmiana proponowana w art. 13 w ust. 5 pkt 4.

Zmiana brzmienia 18 ust. 1 podyktowana jest tym, aby przepisy dotyczące podejmowania dodatkowej działalności przez członków zarządu były zharmonizowane z przepisami o takiej działalności prowadzonej przez członków Rady.

Z kolei w ust. 2 art. 18 proponuje się uregulowanie kwestii aktywności członków Zarządu NBP w ciałach kolegialnych działających poza bankiem centralnym. Zgodnie z tą propozycją członek Zarządu NBP będzie mógł reprezentować NBP w kolegialnych organach państwa oraz w powoływanych przez właściwe organy państwa organach i ciałach wewnętrznych, pomocniczych i doradczych, jak również w innych systemowo ważnych instytucjach finansowych państwa, a za zgodą Prezesa NBP - w organizacjach międzynarodowych.

7. Zmiana dot. art. 16 ust. 4 ustawy o NBP.

Proponowane brzmienie art. 16 ust. 4 skutkuje odstąpieniem od wymogu ogłaszania stanowisk zajętych przez członków Rady w głosowaniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

8. Zmiany dot. art. 23 ustawy o NBP.

a. Zmiany w ust. 1.

Przedstawianie prognozy bilansu płatniczego zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 2 było uzasadnione w minionym okresie, m.in. w związku ze względu na obowiązujące wówczas sztywne zasady kształtowania kursu złotego do walut obcych. Obecnie, wobec płynnego kursu złotego, nie znajduje to już uzasadnienia merytorycznego.

Okresowa informacja o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP jest jednym z dokumentów, o których mówi art. 23 ust. 1 ustawy o NBP. W przeciwieństwie do pozostałych wspomnianych w nim dokumentów, przepisy tego ustępu nie określają jednak, komu ma być składana ta informacja. Nie określają też (wprost) z jaką częstotliwością ma być opracowywana i składana. Termin (kategoria pojęciowa) *wpłaty (wyплаты) z zysku*, użyty w art. 23 ust. 1 pkt 3, na gruncie ustawy o NBP należy odnosić wyłącznie do *zysku NBP*. O takim bowiem zysku mówią inne przepisy tej ustawy: w art. 62 ust. 1 („Fundusz rezerwowy jest tworzony z odpisów z zysku NBP.”) i w art. 69 ust. 4 („część rocznego zysku NBP (wpłata z zysku NBP) podlega odprowadzeniu”). Ponadto w art. 68 w ust. 1 i 3, w kontekście sprawozdania finansowego NBP, mowa jest o „rachunku zysków i strat”. Wpłata z zysku NBP dokonywana jest jednorazowo, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP, a więc raz w roku (raz w ciągu roku obrachunkowego, którym jest rok kalendarzowy); tym samym *okresowość* informacji o wpłatach z zysku NBP odnieść można do roku kalendarzowego (art. 68 ust. 2 i art. 69 ust. 4 ustawy o NBP). Wpłaty z zysku NBP stanowią dochód budżetu państwa - art. 111 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.). Wpłata z zysku NBP, obejmująca część rocznego zysku NBP, podlega odprowadzeniu do budżetu państwa w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP (art. 69 ust. 4 ustawy o NBP).

W związku z powyższym zbędne jest sporządzanie dokumentu mającego stanowić okresową informację w wpłatach z zysku NBP - stąd propozycja uchylecia pkt 3 w art. 23 ust. 1 ustawy o NBP.

b. dodanie ust. 4b.

Proponowany przepis ma umożliwić NBP żądanie wyjaśnień i dokumentów potwierdzających rzetelność danych statystycznych przekazywanych do NBP na podstawie omawianego artykułu.

9. Zmiana dot. art. 48 ustawy o NBP oraz zmiana dot. ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (art. 1 pkt 13 oraz art. 3 projektu).

Zmiana art. 48 pkt 2 ustawy o NBP mają na celu stworzenie NBP możliwości sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych nie tylko w operacjach otwartego rynku.

Z kolei zgodnie z art. 48 pkt 3 - zmienionym z dniem 3 września 2009 r. przez art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz ustawy o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 143, poz. 1164) - NBP może organizować obrót papierami wartościowymi, których jest emitentem oraz papierami wartościowymi emitowanymi albo poręczanymi lub gwarantowanymi przez Skarb Państwa. W związku z tym celowe jest (art. 3 projektu), aby przepisy art. 45c ustawy o obrocie instrumentami finansowymi mogły dotyczyć wszystkich papierów wartościowych, o których mowa w obecnie obowiązującym art. 48 pkt 3 ustawy o NBP.

10. Zmiany dot. art. 59 ustawy o NBP.

Nowe brzmienie art. 59 stanowić ma nie budzącą wątpliwości podstawę prawną dla NBP do inicjowania, organizowania i prowadzenia działalności naukowej, edukacyjnej, wydawniczej i promocyjnej, związanej z celem i zadaniami NBP. W aspekcie wewnętrznym dotyczy ona m.in. na przyjętej przez NBP misji edukacji ekonomicznej, w zakresie problematyki związanej z celem i zadaniami NBP (ust. 1). Ponadto doświadczenie NBP może być wykorzystane do udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, instytucjami finansowymi i bankowymi (ust. 2). Ponieważ aktywność taka wiąże się z ponoszeniem kosztów istotne jest jasne i nie budzące wątpliwości rozstrzygnięcie, że wydatki te NBP może pokrywać ze środków własnych (ust. 3).

11. Zmiana dot. art. 65 ustawy o NBP oraz art. 8 ust. 2 projektu.

Obowiązujący art. 65 ustawy o NBP przewiduje tworzenie rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jako obowiązek NBP („NBP tworzy rezerwę ...”). Zgodnie ze zdaniem drugim tego artykułu RPP określa zasady jej tworzenia. W projekcie proponuje się, aby rezerwa ta mogła być przeznaczona także na pokrycie strat z lat ubiegłych.

12. Art. 2 projektu.

Obowiązujące przepisy ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, przewidują ograniczenie w zakresie podejmowania lub kontynuowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej zatrudnienia w ramach stosunku pracy więcej niż u jednego dodatkowego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą (art. 129 ust. 1). Podjęcie lub kontynuowanie takiego zatrudnienia warunkowane jest uzyskaniem zgody rektora, zaś niedopełnienie tego wymogu stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w uczelni publicznej stanowiącej podstawowe miejsce pracy. Jednocześnie, w ust. 4 przywołanego przepisu przewidziane zostały wyłączenia spod zakazu sformułowanego w ust. 1, pozwalające na podejmowanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w wymienionych w tym przepisie instytucjach (niezależnie od liczby etatów) bez konieczności uzyskiwania zgody rektora. Na mocy art. 129 ust. 11 nowelizowanej ustawy, przepisy ust. 1 i 4 stosuje się odpowiednio do uczelni niepublicznej, jeżeli statut nie

stanowi inaczej. Rodzaj i charakter wyjątków od zakazu ustanowionego w art. 129 ust. 1 wskazuje, że *ratio legis* przywołanego przepisu jest kontrolowanie przez rektorów uczelni stanowiących podstawowe miejsca pracy nauczycieli akademickich, podejmowania przez wykładowców dodatkowej działalności dydaktycznej, w ramach stosunku pracy na innych uczelniach lub w instytucjach naukowych, w obszarze konkurencyjnym dla uczelni macierzystej.

Narodowy Bank Polski jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Jego zadania, przede wszystkim o charakterze ekonomicznym, gospodarczym i finansowym, określone są w Konstytucji RP, ustawie o Narodowym Banku Polskim oraz ustawie - Prawo bankowe. Cele i zasady aktywności Narodowego Banku Polskiego, zarówno w obszarze naukowym, jak i edukacyjnym, nie stanowią działalności konkurencyjnej w stosunku do uczelni wyższych.

Wobec braku elementu konkurencyjności pracy nauczyciela akademickiego w NBP w stosunku do jego zatrudnienia podstawowego, brak jest również uzasadnienia dla dokonywania oceny zatrudnienia w Banku, w kontekście ewentualnego uszczerbku dla uczelni wyższej. Tym samym uzasadnione wydaje się objęcie dodatkowego zatrudnienia nauczyciela akademickiego w NBP wyłączeniem określonym w art. 129 ust. 4 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym - analogicznie jak w przypadku innych instytucji wymienionych w tym przepisie.

Wobec powyższego, w art. 4 projektu proponuje się dokonanie zmiany w art. 129 ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym, poprzez dodanie pkt 7 w brzmieniu: „7) w Narodowym Banku Polskim”.

13. Art. 4 projektu.

Zgodnie z art. 79¹ ustawy o NBP wprowadzonym do tej ustawy przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), która weszła w życie z dniem 9 kwietnia 1992 r. - NBP zobowiązany został do przekazania innym bankom prowadzenia rachunków osób prawnych i fizycznych, w tym obsługi dewizowej ludności.

We wrześniu 1993 r. NBP zawarł z Polskim Bankiem Inwestycyjnym Spółką Akcyjną (PBI S.A.) *Porozumienie w sprawie przekazania prowadzenia rachunków bankowych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności, wniesienia wkładów niepieniężnych oraz przejścia pracowników z NBP do PBI S.A.* Realizacja przekazania do PBI S.A. prowadzenia wspomnianych rachunków polegała między innymi na zawiadamianiu ich właścicieli o fakcie zmiany strony umowy rachunku bankowego. Aby przejęcie rachunków mogło odbyć się poszanowaniem art. 519-526 Kodeksu cywilnego (k.c.), do przejęcia rachunków przez PBI S.A. niezbędna była zgoda ich posiadaczy (wierzycieli), wyrażona na piśmie. Części klientom nie udało się doręczyć skutecznie pism w tej sprawie. W związku z tą sytuacją, NBP upoważnił PBI S.A. do prowadzenia i obsługi - w imieniu NBP - tych rachunków bankowych. Uwzględniło to dokonujące się zmiany w strukturze organizacyjnej oddziałów NBP, w tym likwidacji części z nich, wymuszone wcześniejszym ustawowym ograniczeniem kategorii podmiotów, które mogą posiadać rachunki bankowe w NBP. PBI S.A., a potem jego następcą prawnym Kredyt Bank S.A. (KB S.A.), w latach 1993 - 1999 podejmował próby wypowiedzenia w imieniu NBP umów ww. rachunków w celu ich przejęcia lub likwidacji, jednakże działania te nie przyniosły zadowalających rezultatów. Niemożność doręczenia pism posiadaczom rachunków, a co za tym

Idzie brak dowodu doręczenia, wiązały się z brakiem aktualnych adresów klientów lub nieodebraniem pism. W 2000 r. podjęto kolejną próbę, która dotyczyła pilotażowo 50 umów rachunku bankowego. Polegała ona na tym, że umowy te wypowiedziano a następnie, po upływie okresu wypowiedzenia, nieodebrane środki pieniężne przekazywano do depozytu sądowego. Tą drogą udało się zlikwidować 15 rachunków, a więc mniej niż 1/3, których dotyczyła ta próba. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez KB S.A. w listopadzie 2012 problem dotyczy ponad 11 tys. Rachunków, na których znajduje się ok. 4 mln zł.

Podjęte dotychczas próby okazały się nieskuteczne i wskazują na potrzebę ustawowego rozwiązania powstałego problemu. Ma to umożliwić proponowany art. 5 projektu, obejmujący rachunki, które miały być przekazane, a które są prowadzone w imieniu i na rzecz NBP. Przewidziane w nim rozwiązania mają skłonić posiadaczy do szybkiego odbioru środków. Dokonanie przez NBP ogłoszeń, o których mowa w ust. 4 tego artykułu, umożliwi wskazanie klientom placówek, w których możliwy będzie odbiór środków należnych z tytułu prowadzenia określonych w tym artykule rachunków.

NBP jako członek ESBC jest przede wszystkim „bankiem banków”, a jego działalność nie może polegać na prowadzeniu rachunków ludności, których prowadzenie należy do właściwości banków komercyjnych. Ponadto NBP nie może w nieskończoność prowadzić rachunków, których prowadzenia miał zaprzestać zgodnie z normą wspomnianego wyżej przepisu ustawowego.

Nie można uznać za właściwej (art. 58 Kodeksu cywilnego) sytuacji w której jedna ze stron, czyli NBP, pomimo ciążącego na niej obowiązku ustawowego, nie może zakończyć stosunku prawnego bez współdziałania drugiej strony (posiadacza rachunku). Przywołać też można normę przewidzianą w art. 365¹ k.c. Przepis taki, znany już prawu przedwojennemu (art. 272 Kodeksu zobowiązań z 1933 r.), został przywrócony do polskiego porządku prawnego z dniem 10 lipca 2001 r. - poprzez art. 26 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733). *Ratio legis* art. 365¹ k.c. polega na wyraźnym przesądzeniu przez ustawodawcę, że zobowiązania nie mogą zobowiązywać stron „wieczyście”. Stanowi to dowód na to, że ustawodawca negatywnie ocenił sytuację, w której jedna ze stron skazana jest na bezterminowe (*ad infinitum*) związanie z inną stroną umową.

14. Wejście ustawy w życie (art. 5 projektu).

W przepisie dotyczącym terminu wejścia w życie przedstawionego projektu nowelizacji ustawy o NBP proponuje się 30 - dniowe *vacatio legis*, jako wystarczające w odniesieniu do proponowanych regulacji. Tak określony termin wejścia w życie zgodny jest z art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 i Nr 232, poz. 1378).

III. Pozostałe kwestie.

1. Projekt ustawy podlega konsultacji z EBC zgodnie z Decyzją Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. (98/415/WE) w sprawie konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym projektów aktów prawnych wydawanych przez władze krajowe. Obowiązkiem tym objęte są m.in. projekty

zawierające przepisy dotyczące narodowych banków centralnych (ich statusu, organów, i ich kompetencji). Przedstawiony projekt nowelizacji ustawy o NBP objęty jest wskazanym wyżej obowiązkiem konsultacji z EBC, przewiduje bowiem zmiany regulacji dotyczących NBP, banku centralnego i uczestnika ESBC.

2. Projekt ustawy nie podlega notyfikacji, o której mowa w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Ministerstwo
Finansów

Departament Rozwoju Rynku
Finansowego

Warszawa, dnia 15 marca 2013 r.

FN-2/0680/22-1/AEP/2013/RD-24482/2013

Pani
Agnieszka Niekłań-Wudarska

Zastępca Dyrektora
Biura Ministra

W związku z faktem, iż obowiązująca obecnie ustawa o Narodowym Banku Polskim z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U. 2005, Nr 1, poz. 2) była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 228, poz. 2260), a kilkunastoletni okres obowiązywania przedmiotowej ustawy oraz bieżąca praktyka stosowania jej przepisów wskazują na potrzebę dokonania zmian oraz włączenia do ustawy nowych regulacji, zwracam się z uprzejmą prośbą o wpisanie do Wykazu Prac Rządu projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw.

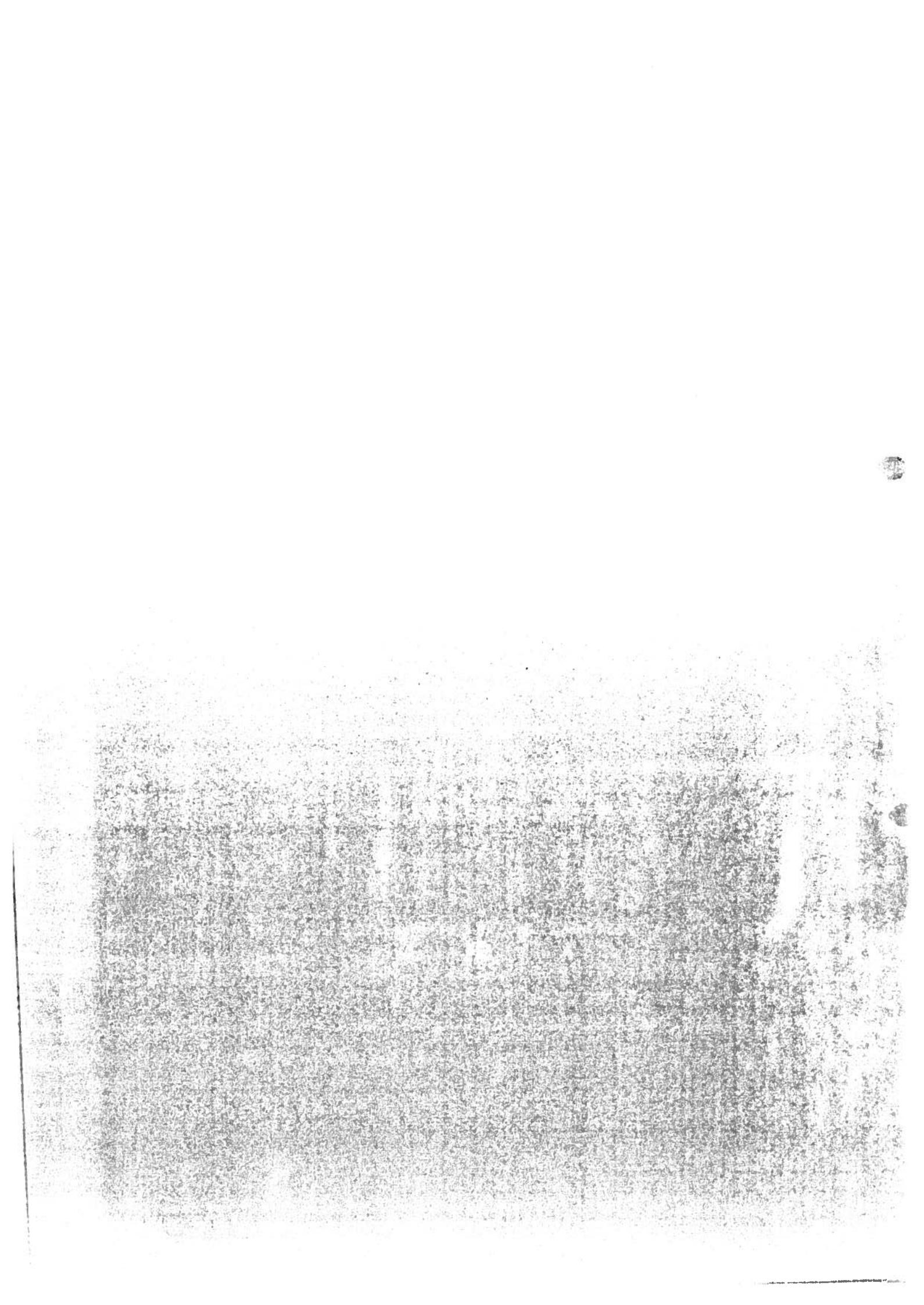
Celem ww. projektu będzie aktualizacja obowiązujących przepisów oraz dodanie nowych, których istnienie będzie m.in. zwiększało przejrzystość funkcjonowania Narodowego Banku Polskiego oraz dostosowywało działalność NBP do sytuacji panującej obecnie na światowym rynku finansowym. Proponuje się aby zmiany wprowadzane poprzez projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw dotyczyły m.in. uczestnictwa NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych a także związanych z tym wydatków banku centralnego, pokrywania przez NBP wydatków wynikających z członkostwa Polski w Międzynarodowym Funduszu Walutowym, kompetencji Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP dotyczących sporządzania rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz zasad funkcjonowania RPP. Założeniem przedmiotowego projektu ustawy jest również usystematyzowanie przepisów dotyczących praw i obowiązków pracowników NBP oraz ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków RPP oraz Zarządu NBP.

Jednocześnie, ze względu na znaczenie ustawy o Narodowym Banku Polskim dla prawidłowego funkcjonowania polskiego systemu finansowego, prowadzenie przez NBP polityki pieniężnej oraz pilną potrzebę usystematyzowania przepisów przedmiotowej ustawy zwracam się z uprzejmą prośbą o umieszczenie w Wykazie Prac Rządu ww. dokumentu jako projektu ustawy.

Załącznik: Zgłoszenie dokumentu do Wykazu prac legislacyjnych i pozalegisłacyjnych Rządu

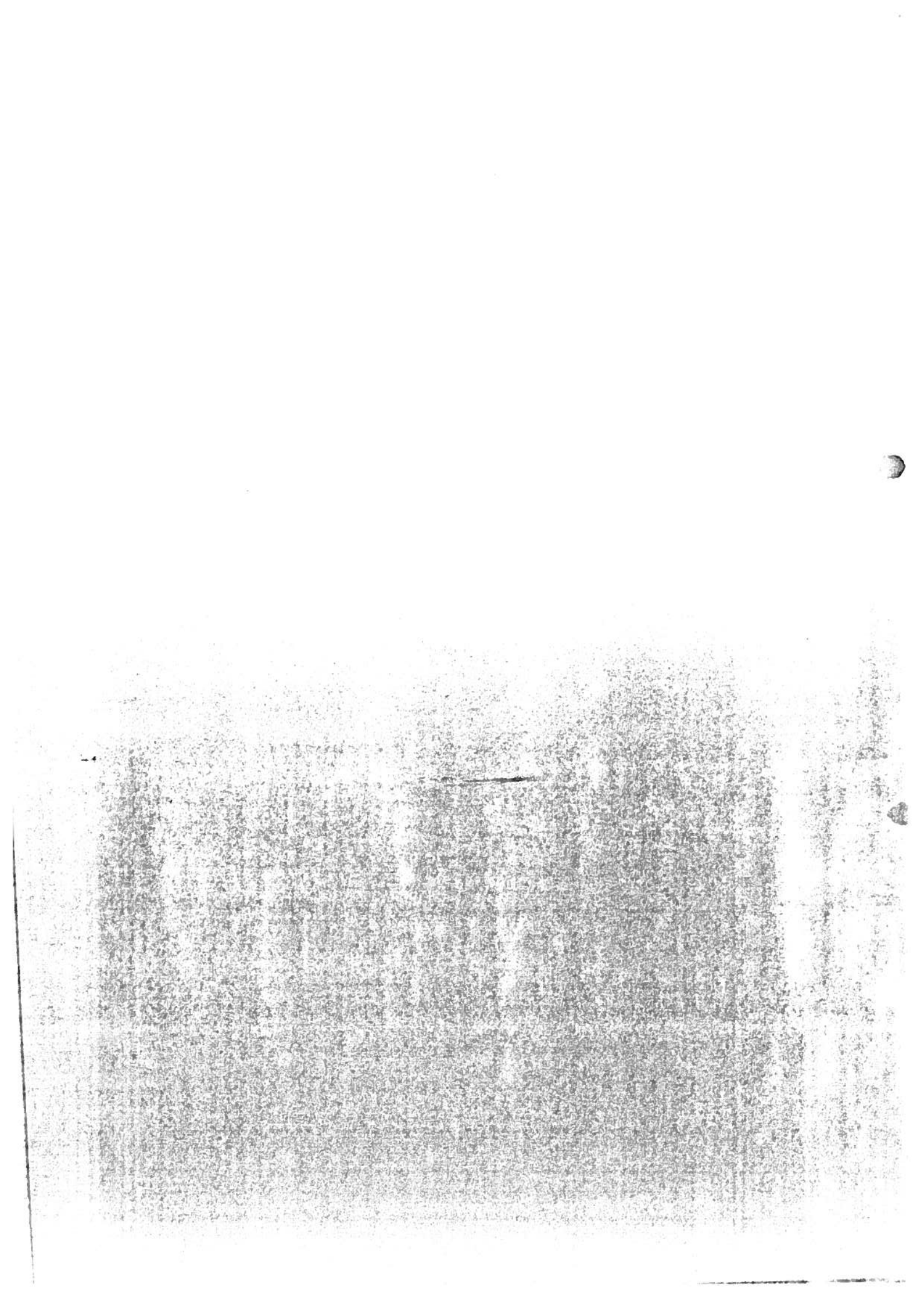
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu
Rozwoju Rynku Finansowego

15.03.2013

Zgłoszenie dokumentu do Wykazu prac legislacyjnych i pozalegisacyjnych Rządu

L. p.	Tytuł	Informacje o przyczynach i potrzebie wprowadzenia rozwiązań planowanych w projekcie	Istota rozwiązań ujętych w projekcie	Organ odpowiedzialny za opracowanie projektu	Osoba odpowiedzialna (imię, nazwisko, stanowisko lub funkcja) za opracowanie projektu	Organ odpowiedzialny za przedłożenie projektu RM	Informacja o rezygnacji z prac nad projektem (z podaniem przyczyny)
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw	Wprowadzenie rozwiązań planowanych w projekcie jest niezbędne ze względu na potrzebę dokonania zmian w obowiązującej ustawie o Narodowym Banku Polskim z dnia 29 sierpnia 1997 r. oraz włączenia do przedmiotowej ustawy nowych regulacji. Obecna ustawa była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji.	Istotą rozwiązań ujętych w projekcie jest zmiana przepisów dotyczących m.in.: - uczestnictwa NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych; - pokrywania przez NBP wydatków wynikających z członkostwa Polski w Międzynarodowym Funduszu Walutowym, - zasad funkcjonowania RPP; - praw i obowiązków pracowników NBP.	MF	Wojciech Kowalczyk Podsekretarz Stanu	MF	

Warszawa, dnia 11 marca 2013 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

BN118R.0030.2(34) DZ.Y.13 RD.24783

Pan
Jacek Cichocki
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Przewodniczący Zespołu do Spraw
Programowania Prac Rządu
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Zwracam się z uprzejmą prośbą o wpisanie do Wykazu prac legislacyjnych i pozalegisłacyjnych Rady Ministrów *projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw* z pominięciem obowiązku przygotowywania założeń.

Obowiązująca obecnie ustawa o Narodowym Banku Polskim z dnia 29 sierpnia 1997 r.¹ była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz zmianie innych ustaw², a kilkunastoletni okres obowiązywania przedmiotowej ustawy oraz bieżąca praktyka stosowania jej przepisów wskazują na potrzebę dokonania zmian oraz włączenia do ustawy nowych regulacji.

Celem przedmiotowego projektu będzie aktualizacja obowiązujących przepisów oraz dodanie nowych, których istnienie będzie m.in. zwiększało przejrzystość funkcjonowania Narodowego Banku Polskiego oraz dostosowywało działalność NBP do sytuacji panującej obecnie na światowym rynku finansowym. Proponuje się aby zmiany wprowadzane poprzez projekt *ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw* dotyczyły m.in. uczestnictwa NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych a także związanych z tym wydatków banku centralnego, pokrywania przez NBP wydatków wynikających z członkostwa Polski w Międzynarodowym Funduszu Walutowym, kompetencji Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP dotyczących sporządzania rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz zasad funkcjonowania RPP. Założeniem przedmiotowego projektu ustawy jest również usystematyzowanie przepisów dotyczących praw i obowiązków pracowników NBP oraz ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków RPP oraz Zarządu NBP.

Pilna potrzeba usystematyzowania przepisów ustawy o Narodowym Banku Polskim, przemawiająca za procedowaniem bezpośrednio projektu ustawy, wynika ze znaczenia ustawy o NBP dla prawidłowego funkcjonowania polskiego systemu finansowego.

Załączniki: 1

¹ Dz.U. 2005, Nr 1, poz. 2
² Dz.U. Nr 228, poz. 2260

Biuro Szefa Kancelarii Ministra Finansów
POSŁANIE DO SEJMU
Błażej Kowalczyk

Błażej Kowalczyk

13. 2013

Zgłoszenie dokumentu do Wykazu prac legislacyjnych i pozalegislacyjnych Rządu

Lp.	Tytuł	Informacje o przyczynach i potrzebie wprowadzenia rozwiązań planowanych w projekcie	Istota rozwiązania ujętych w projekcie	Organ odpowiedzialny za opracowanie projektu	Osoba odpowiedzialna (imię, nazwisko, stanowisko lub funkcja) za opracowanie projektu	Organ odpowiedzialny za przedłożenie projektu RM	Informacja o rezygnacji z prac nad projektem (z podaniem przyczyny)
1.	<p>62-2224/1977</p> <p>Projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw</p>	<p>Wprowadzenie rozwiązań planowanych w projekcie jest niezbędne z względu na potrzebę dokonania zmian w obowiązującej ustawie o Narodowym Banku Polskim z dnia 29 sierpnia 1997 r. oraz włączenia do przedmiotowej ustawy nowych regulacji. Obecna ustawa była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji.</p>	<p>Istotą rozwiązań ujętych w projekcie jest zmiana przepisów dotyczących m.in.: - uczestnictwa NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych; - pokrywania przez NBP wydatków wynikających z członkostwa Polski w Międzynarodowym Funduszu Walutowym; - zasad funkcjonowania RPP; - praw i obowiązków pracowników NBP.</p>	S. MF	6. Wojciech Kowalczyk Podsekretarz Stanu	7. MF	8.

SEKRETARZ STANU
WICEPRZEWODNICZĄCY ZESPOŁU DO SPRAW
PROGRAMOWANIA PRAC RZĄDU
ADAM JASSER

SAJ - 0103-1(53)/13

Handwritten: Cieszkowski Kierownik MF
08.05.2013
Dy. P. Kowalski
13.05.2013
Podsekretarz Stanu
Warszawa, dnia 8 maja 2013 r.
Nac. K. Kucner

Wg rozdzielnika 24

15.05.2013

Handwritten: P.A. Phoret
15.05.2013

Szanowni Państwo,

uprzejmie informuję, że na posiedzeniu w dniu 7 maja 2013 r. Zespół ds. Programowania Prac Rządu pod przewodnictwem Wiceprzewodniczącego Zespołu – Ministra A. Jassera, z udziałem członków Zespołu – Ministrów: M. Berka (RCL), M. Haładyja (MG), A. Nowaka-Fara (MSZ) oraz Radcy Generalnego L. Koteckiego (MF), podjął następujące ustalenia:

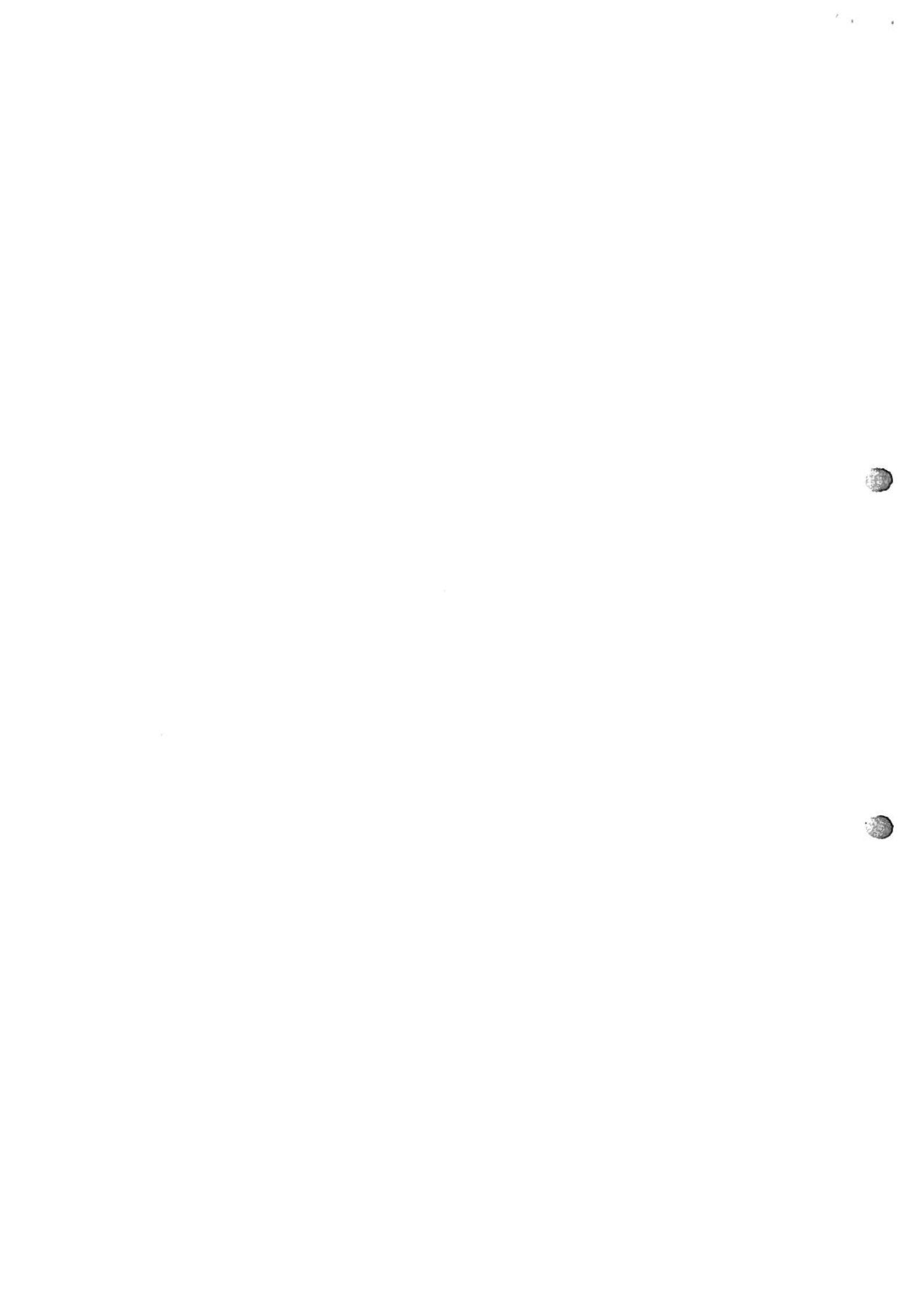
1. Wykaz Prac Legislacyjnych Rady Ministrów zostanie uzupełniony o:

- a. Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (MSP) – Zespół wyraził zgodę na zmianę zakresu projektu pod warunkiem procedowania go jako projektu założeń, uzasadniając decyzję znacznym rozszerzeniem zakresu pod względem finansowym jak i prawno-konstytucyjnym. Jednocześnie, dotychczasowy projekt ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (poz. UD10) zostanie wyłączony z Wykazu;
- b. Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (MEN);
- c. Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw (MZ) – z zaleceniem korekty testu regulacyjnego uwzględniającej robocze konsultacje z MSZ i KPRM;
- d. Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (MZ) – Zespół wyraził zgodę na wpis projektu do Wykazu pod warunkiem procedowania go jako projektu założeń oraz zobowiązał MZ do uzupełnienia testu regulacyjnego w części 8 (skutki dla sektora finansów publicznych). Uwagi KPRM do testu regulacyjnego zostaną przekazane odrębnym pismem;

Handwritten: u. H. Gwałkowski: Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (MF) – z zaleceniem zawarcia szczególnych informacji nt. oddziaływania i skutków w OSR do projektu ustawy;

BIURO MINISTRA
Wzłynęło dnia
2013 -05- 09
3M18R-RWPD-40734

Wzłynęło dnia
2013 -05- 13
RWD-40734/2013

- f. Program rozwoju przedsiębiorstw do 2020 r. (MG);
- g. Projekt uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia programu rozwoju pod nazwą „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2020” (MG);

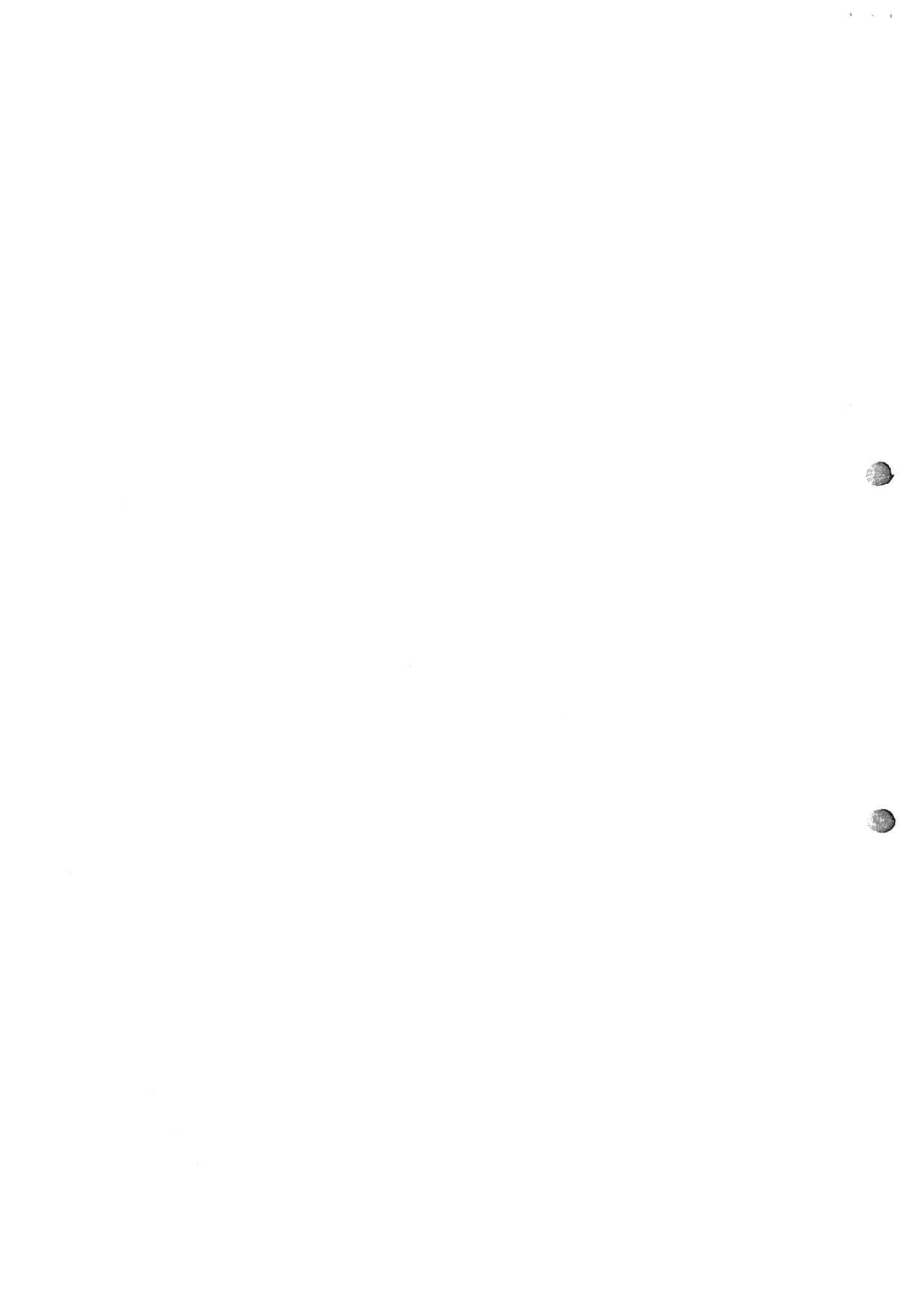
Na prośbę MF Zespół rozpatrzył i zdecydował o wpisie do Wykazu następujących projektów:

- iii. H. Hajryczka a. Projekt ustawy budżetowej na 2014 r.;
- b. Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r.;
- c. Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie zamknięcia rachunków budżetu państwa za rok 2012.;
- iii. W. Karalica d. Strategia zarządzania długiem sektora finansów publicznych w latach 2014-2017.;
- iii. J. Cichosi e. Propozycja średniorocznych wskaźników wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na rok 2014 oraz informacja o prognozowanych wielkościach makroekonomicznych stanowiących podstawę do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2014.;

W odniesieniu do zgłoszonego przez MF projektu pn. Sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r., Zespół podjął decyzję o braku konieczności wpisu projektu do Wykazu.

2. W odniesieniu do pozostałych rozpatrywanych projektów:

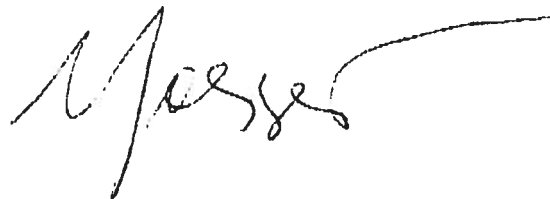
- a. Projekt ustawy o zmianie ustawy o drogowych spółkach specjalnego przeznaczenia oraz ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym – Zespół odroczył decyzję w sprawie projektu do czasu uzupełnienia testu regulacyjnego. Szczegółowe uwagi Zespołu zostaną przekazane do MTBiGM odrębnym pismem;
- b. Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym – Zespół odroczył podjęcie decyzji w sprawie projektu i zobowiązał MSZ do konsultacji z MTBiGM w zakresie: (1) statusu postępowania przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości, (2) doprecyzowania czy postępowanie dotyczy samochodów osobowych czy także pojazdów mających specjalne znaczenie dla gospodarki oraz przedstawienia wspólnego stanowiska w sprawie projektu na kolejnym posiedzeniu Zespołu;
- iii. W. Karalica c. Projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw (MF) – Zespół odroczył podjęcie decyzji w sprawie projektu do czasu przedstawienia szczegółowych informacji w zakresie istoty i celów projektu;
- d. Projekt Założeń Krajowej Polityki Miejskiej (MRR) – poz. w Wykazie ID69 – Zespół nie wyraził zgody na zmianę projektu założeń na „Informację Ministra Rozwoju Regionalnego o pracach nad Załozeniami Krajowej Polityki Miejskiej” i zalecił skierowanie założeń pod obrady Komitetu Rady Ministrów z uwzględnieniem rozbieżności zaistniałych podczas konsultacji projektu;
- e. Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego” (MRiRW) – Zespół odroczył podjęcie decyzji odnośnie projektu i zalecił przygotowanie analizy zasadności realizacji programu w kontekście innych programów dot. ochrony zdrowia zwierząt

(programów weterynaryjnych). Szczegółowe zalecenia zostaną przekazane do MRiRW odrębnym pismem;

- f. *Projekt ustawy o zmianie ustawy o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (MZ) oraz projekt ustawy o równym traktowaniu (Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania) zostaną omówione na jednym z kolejnych posiedzeń Zespołu.*

Z poważaniem

Otrzymują:

1. Janusz Piechociński, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Gospodarki
2. Jan Vincent Rostowski, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Finansów
3. Michał Boni, Minister Administracji i Cyfryzacji
4. Krystyna Szumilas, Minister Edukacji Narodowej
5. Bogdan Zdrojewski, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
6. Barbara Kudrycka, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
7. Tomasz Siemoniak, Minister Obrony Narodowej
8. Władysław Kosiniak-Kamysz, Minister Pracy i Polityki Społecznej
9. Stanisław Kalemba, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
10. Elżbieta Bienkowska, Minister Rozwoju Regionalnego
11. Włodzimierz Karpiński, Minister Skarbu Państwa
12. Joanna Mucha, Minister Sportu i Turystyki
13. Marek Biernacki, Minister Sprawiedliwości
14. Bartłomiej Sienkiewicz, Minister Spraw Wewnętrznych
15. Radosław Sikorski, Minister Spraw Zagranicznych
16. Marcin Korolec, Minister Środowiska
17. Sławomir Nowak, Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej
18. Bartosz Arłukowicz, Minister Zdrowia

Do wiadomości:

1. Jacek Cichocki, Przewodniczący Zespołu ds. Programowania Prac Rządu
2. Maciej Berek, Wiceprzewodniczący Zespołu ds. Programowania Prac Rządu
3. Mariusz Haładyj, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Gospodarki
4. Artur Nowak-Far, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Spraw Zagranicznych
5. Ludwik Kotecki, Radca Generalny, Ministerstwo Finansów

Warszawa, dnia 17 maja 2013 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

FN-2/701/10-1/AEP/RD-44048/2013

Pan
Jacek Cichocki

Minister, Członek Rady Ministrów
Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
Przewodniczący
Zespołu ds. Programowania Prac Rządu

W nawiązaniu do pisma z dnia 8 maja 2013 (sygn. SAJ-0103-1(53)/13) przekazującego ustalenia z posiedzenia Zespołu ds. Programowania Prac Rządu w dniu 7 maja 2013 r., uprzejmie przekazuję dodatkowe informacje w zakresie istoty i celu projektu *ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw*.

Projekt *ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw* będzie wprowadzał szereg zmian, których celem będzie aktualizacja obowiązujących przepisów oraz wprowadzenie nowych, których istnienie będzie miało pozytywny wpływ na przejrzystość oraz efektywność funkcjonowania Narodowego Banku Polskiego. Przedmiotowe zmiany będą bezpośrednio dotyczyć, m.in.:

1. Uczestnictwa NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, współpracy z tymi instytucjami a także związanych z tym wydatków banku centralnego (*zmiany dot. art. 5 ustawy o NBP*).

Rozwiązania, które będą proponowane przepisami projektu ustawy o zmianie ustawy o NBP mają umożliwić zaangażowanie NBP w działalność podmiotów międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa (jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym), ale także w innej formie współpracy. Celem zmian będzie również usystematyzowanie kwestii ponoszenia wydatków związanych z członkostwem Polski w Międzynarodowym Funduszu Walutowym.

2. Zasad zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności (*zmiany dot. art. 10 ust. 1 ustawy o NBP*).

W projekcie przedmiotowej ustawy znajdują się przepisy proponujące poszerzenie formuły zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności w taki sposób, aby w razie nieobecności zarówno Prezesa, jak i wiceprezesa NBP - pierwszego zastępcy Prezesa NBP, zastępstwo Prezesa NBP sprawował wiceprezes NBP.

3. Doprecyzowania uregulowań dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP (*zmiany dot. art. 13, 14, 17 i 18 ustawy o NBP*).

W obowiązującym stanie prawnym, nie przewidziano rygoru odwołania członków z Rady w przypadkach zajmowania przez nich innych stanowisk, podejmowania działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską. Jednocześnie, za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) - dopuszczalna jest działalność jej członków w organizacjach międzynarodowych, ale podjęcie jej mimo braku wymaganej zgody nie jest sankcjonowane. Proponowana zmiana ustawy ma na celu objęcie wyrażonych tam zakazów sankcją odwołania członka z Rady.

Proponuje się również uregulowanie kwestii aktywności członków Zarządu NBP w ciałach kolegialnych działających poza bankiem centralnym. Zgodnie z tą propozycją członek Zarządu NBP będzie mógł reprezentować NBP w kolegialnych organach państwa oraz w powoływanych przez właściwe organy państwa organach i ciałach wewnętrznych, pomocniczych i doradczych, jak również w innych systemowo ważnych instytucjach finansowych państwa, a za zgodą Prezesa NBP - w organizacjach międzynarodowych.

4. Kompetencji RPP i Zarządu NBP dotyczących sporządzania rocznego sprawozdania finansowego NBP (*zmiany dot. art. 12 ust. 2 pkt 5 i art. 17 ust. 4 pkt 12 ustawy o NBP*).

Rozwiązana proponowane w projekcie ustawy uwzględniać będą rezygnację z regulacji przewidującej „przyjmowanie” przez Radę Polityki Pieniężnej rocznego sprawozdania finansowego NBP, przy jednoczesnym wprowadzeniu obowiązku przedkładania tego sprawozdania przez Zarząd NBP do wiadomości Rady. Istniejąca formuła przyjmowania sprawozdania przez RPP nie jest jasna, np. co do skutków ewentualnej odmowy „przyjęcia sprawozdania”. Jest ona także wadliwa merytorycznie, jako że sprawozdaniem objęte są kwestie w istocie nie związane z należącą do Rady problematyką polityki pieniężnej.

5. Praw i obowiązków pracowników NBP (*zmiany dot. art. 11 ust. 1 ustawy o NBP*).

Obowiązujący stan prawny, w którym w zasadzie nie ma żadnych przepisów szczególnych regulujących prawa i obowiązki pracowników NBP ocenić należy jako niezadawalający. Niezbędność wprowadzenia takich przepisów istnieje zwłaszcza w odniesieniu do ustawowego określenia minimalnych wymagań kwalifikacyjnych pracowników NBP oraz ich podstawowych obowiązków pracowniczych. Uregulowanie tych dwóch grup zagadnień w ustawie o NBP uzasadnia bowiem potrzeba zapewnienia właściwej jakości kadr banku centralnego państwa, co jest zgodne z przyjmowanymi współcześnie w tym zakresie standardami w całej administracji publicznej państwa, w szczególności w urzędach administracji rządowej.

6. Działalności NBP w zakresie edukacji, udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, instytucjami finansowymi i bankowymi (*zmiany dot. art. 59 ustawy o NBP*).

Zaproponowane nowe brzmienie przepisów stanowić ma niebudzącą wątpliwości podstawę prawną dla NBP do inicjowania, organizowania i prowadzenia działalności naukowej, edukacyjnej, wydawniczej i promocyjnej, związanej z celem i zadaniami NBP. W aspekcie wewnętrznym dotyczy ona m.in. przyjętej przez NBP misji edukacji ekonomicznej, w zakresie problematyki związanej z celem i zadaniami NBP. Ponadto doświadczenie NBP może być wykorzystane do udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, instytucjami finansowymi i bankowymi.

7. Uregulowania kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom.

Zgodnie z art. 79 ustawy o NBP wprowadzonym do tej ustawy przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), która weszła w życie z dniem 9 kwietnia 1992 r. - NBP zobowiązany został do przekazania innym bankom prowadzenia rachunków osób prawnych i fizycznych, w tym obsługi dewizowej ludności. Pomimo podejmowanych przez NBP działań, części klientów nie udało się skutecznie poinformować o zmianie strony umowy rachunku bankowego. Podejmowane dotychczas próby okazywały się nieskuteczne i wskazują na potrzebę ustawowego rozwiązania powstałego problemu. Projektowane rozwiązania mają skłonić posiadaczy przedmiotowych rachunków do szybkiego odbioru środków. Dokonanie przez NBP ogłoszeń w środkach masowego przekazu umożliwi wskazanie klientom placówek, w których możliwy będzie odbiór środków należnych z tytułu prowadzenia określonych w tym artykule rachunków. Proponuje się aby przedmiotowe rachunki uległy zamknięciu w określonym terminie od dnia wejścia w życie ustawy.

Powyżej wymienione zostały najistotniejsze zmiany, które zostaną ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw. Biorąc pod uwagę charakter powyższych propozycji usprawniających funkcjonowanie NBP, a w szczególności przedstawiony punkt 8, dotyczący rozwiązania kwestii obsługi rachunków osób prawnych i fizycznych, za celowe uważa się umieszczenie w Wykazie Prac Rządu ww. dokumentu jako projektu ustawy.

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Wojciech Kowalczyk

17

SEKRETARZ STANU
WICEPRZEWODNICZĄCY ZESPOŁU DO SPRAW
PROGRAMOWANIA PRAC RZĄDU
ADAM JASSER

8/11.
Członkowie Kolegium MF
11.06.2013

SAJ-0103-1(69)/13
60062/13

Warszawa, dnia 4 czerwca 2013 r.

Wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

uprzejmie informuję, że na posiedzeniu w dniu 5 czerwca 2013 r. Zespół ds. Programowania Prac Rządu pod moim przewodnictwem, z udziałem członków Zespołu: Ministra M. Haładyja (MG) i Rady Generalnego L. Koteckiego (MF) oraz Wiceprezesa RCL J. Krawczyka i Dyrektora K. Majcher (MSZ) – zastępujących członków Zespołu, podjął następujące ustalenia:

1. Wykaz Prac Rady Ministrów zostanie uzupełniony o:

- a. Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw (MZ) – szczegółowe uwagi do testu regulacyjnego, które należy uwzględnić na etapie założeń, zostaną przekazane odrębnym pismem;
- b. Projekt ustawy o zmianie ustawy o drogowych spółkach specjalnego przeznaczenia oraz ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (MTBiGM) – z zaleceniem zmiany opisu projektu w tabeli legislacyjnej tak, aby uwzględniał cel jakim jest budowa autostrady. Dodatkowe uwagi MSZ dotyczące m.in. opłaty infrastrukturalnej, które zostały podniesione podczas posiedzenia, zostaną zgłoszone na etapie uzgodnień;

u. H. Majcher

Projekty rozporządzeń Rady Ministrów zmieniających rozporządzenia w sprawie: (1) wysokości opłat za udostępnianie danych ze zbiorów meldunkowych, ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych, zbioru PESEL, ogólnokrajowej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych oraz sposobu wnoszenia opłat, (2) opłat za udostępnianie danych z rejestrów mieszkańców, rejestrów zamieszkania cudzoziemców oraz rejestru PESEL oraz (3) opłat za udostępnianie danych z Rejestru Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (MSW) – uwagi do projektów zostaną zgłoszone na etapie uzgodnień. MF wyraziło zdanie odrębne w kwestii wpisu projektu do Wykazu w związku z pozostawianiem przez Polskę w procedurze nadmiernego deficytu;

- d. Założenia do projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw (MF) – Zespół nie wyraził zgody na wpis do Wykazu projektu ustawy.

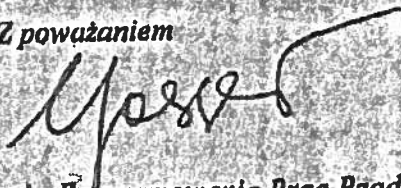
u. H. Karaluk

BIURO MINISTRA
Wpłynęła dnia
2013 -06- 07
EMIBR-RUPD-51075

2. W odniesieniu do pozostałych rozpatrywanych projektów:

11. H. Czubowski
- a. *Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy Ordynacja podatkowa (MF) – Zespół zalecił przygotowanie testu regulacyjnego uwzględniającego m.in. porównanie obecnego i proponowanego systemu rozliczania podatku pod kątem poziomu obciążeń administracyjnych, odrębnie dla pracowników (podatników), pracodawców (płatników) i administracji podatkowej. Decyzja w sprawie wpisu do Wykazu projektu założeń lub projektu ustawy zostanie podjęta po analizie testu regulacyjnego;*
 - b. *Uchwała Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego na lata 2014-2018 pod nazwą Wzmocnienie Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa w zakresie zdolności reagowania na zagrożenia życia ludzkiego i środowiska naturalnego na morzu (MTBiGM) – Zespół uznał zasadność wzmocnienia morskiej służby poszukiwania, wyraził jednak wątpliwość dotyczącą realizacji zadań w formie programu wieloletniego, z pominięciem możliwości wykorzystania środków z części 21. budżetu (Gospodarka Morska), będącej w dyspozycji Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej. Zespół odroczył decyzję o wpisie do Wykazu do czasu przekazania przez MTBiGM analizy możliwości realizacji zadań z wykorzystaniem środków budżetowych;*
 - c. *Rządowy Program Przeciwdziałania Korupcji na lata 2013-2018 (MSW) – Zespół rozpatrzy projekt na kolejnym posiedzeniu po przedstawieniu przez MSW dodatkowej analizy kierunków i zakresu działań ujętych w programie, mierników ewaluacji i szacunków skutków dla sektora finansów publicznych;*
 - d. *Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego” (MRiRW) – Zespół zobowiązał MRiRW do przeprowadzenia konsultacji z MF i MG w kontekście innych realizowanych programów weterynaryjnych oraz zalecił, zgodnie z uwagami MSZ zgłoszonymi na posiedzeniu, wskazanie, które elementy programu bezpośrednio wynikają z prawa UE. Wniosek zostanie ponownie rozpatrzony po przedstawieniu informacji o wynikach konsultacji;*
 - e. *Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (MAiC) – Zespół odroczył rozpatrzenie wniosku za względu na brak spójności testu regulacyjnego. Szczegółowe uwagi do testu zostaną przekazane odrębnym pismem;*
 - f. *Projekt ustawy o zmianie ustawy o sporcie (MSiT) – Zespół nie wyraził zgody na procedowanie projektu jako ustawy i zalecił przygotowanie testu regulacyjnego. Wniosek o wpis do Wykazu projektu założeń zostanie ponownie rozpatrzony, po przekazaniu przez MSiT testu regulacyjnego.*

Z poważaniem

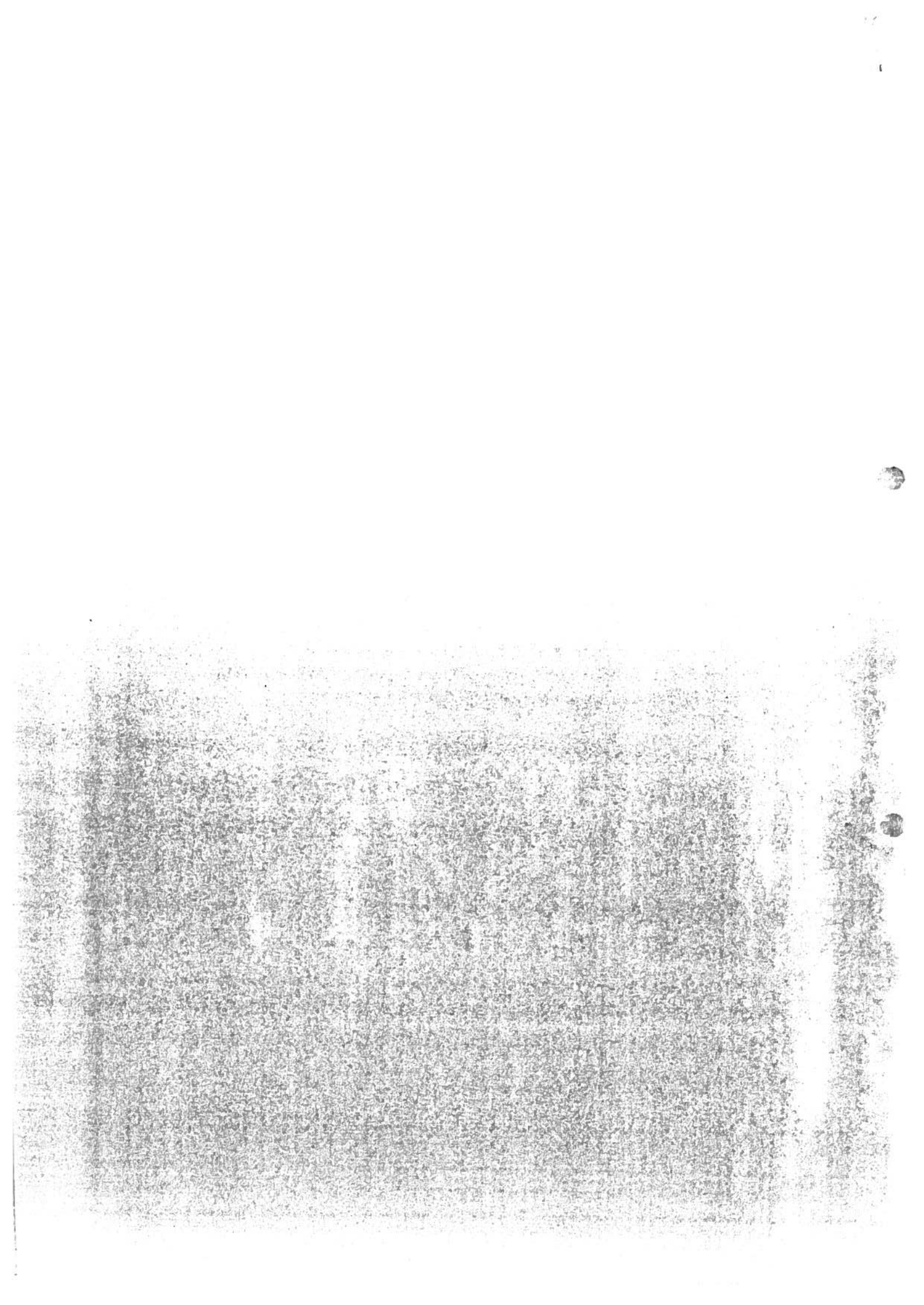
Koordinator Zespołu ds. Programowania Prac Rządu

Otrzymują:

1. Janusz Piechociński, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Gospodarki
2. Jan Vincent Rostowski, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Finansów
3. Michał Boni, Minister Administracji i Cyfryzacji
4. Krystyna Szumilas, Minister Edukacji Narodowej
5. Bogdan Zdrojewski, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
6. Barbara Kudrycka, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
7. Tomasz Siemoniak, Minister Obrony Narodowej
8. Władysław Kosiniak-Kamysz, Minister Pracy i Polityki Społecznej
9. Stanisław Kalemba, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
10. Elżbieta Bieńkowska, Minister Rozwoju Regionalnego
11. Włodzimierz Karpiński, Minister Skarbu Państwa
12. Joanna Mucha, Minister Sportu i Turystyki
13. Marek Biernacki, Minister Sprawiedliwości
14. Bartłomiej Sienkiewicz, Minister Spraw Wewnętrznych
15. Radosław Sikorski, Minister Spraw Zagranicznych
16. Marcin Korolec, Minister Środowiska
17. Sławomir Nowak, Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej
18. Bartosz Arłukowicz, Minister Zdrowia
19. Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Do wiadomości:

1. Jacek Cichocki, Przewodniczący Zespołu ds. Programowania Prac Rządu
2. Maciej Berek, Wiceprzewodniczący Zespołu ds. Programowania Prac Rządu
3. Mariusz Haładyj, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Gospodarki
4. Artur Nowak-Far, Podsekretarz Stanu, Ministerstwo Spraw Zagranicznych
5. Ludwik Kotecki, Radca Generalny, Ministerstwo Finansów

Warszawa, dnia 16 sierpnia 2013 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

FN-2/0310/9-8/AEP/RD-84552/2013

wg rozdzielnika

Zgodnie z §12 ust. 1 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą o uzgodnienie projektu *założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw*, zamieszczonego w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny. Ewentualne uwagi do projektu założeń proszę zgłosić do dnia 30 sierpnia 2013 r., także w wersji elektronicznej na adres: krzysztof.budzich@mf.gov.pl oraz aleksandra.placek@mf.gov.pl

Pragnę również uprzejmie poinformować, iż niezgłoszenie uwag w ww. terminie zostanie potraktowane jako brak uwag do przedmiotowego projektu założeń.

Minister Finansów
ALEKSANDRA PLACEK
Aleksandra Placek
Aleksandra Placek

Otrzymują:

1. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
2. Minister Gospodarki, Wiceprezes Rady Ministrów,
3. Minister Spraw Wewnętrznych,
4. Minister Administracji i Cyfryzacji,
5. Minister Skarbu Państwa,
6. Minister Spraw Zagranicznych,
7. Minister Obrony Narodowej,
8. Minister Rozwoju Regionalnego,
9. Minister Sprawiedliwości,
10. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
11. Minister Edukacji Narodowej,
12. Minister Pracy i Polityki Społecznej,
13. Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej,
14. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
15. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
16. Minister Środowiska,
17. Minister Zdrowia,
18. Minister Sportu i Turystyki,
19. Prezes Rządowego Centrum Legislacji,
20. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego,
21. Prezes Narodowego Banku Polskiego,
22. Prezes Bankowego Funduszu Gwarancyjnego
ul. ks. Ignacego Jana Skorupki 4, 00-546 Warszawa,
23. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
Al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa,
24. Prezes Związku Banków Polskich
ul. Kruczkowskiego 8, 00-380 Warszawa,
25. Prezes Krajowego Związku Banków Spółdzielczych
ul. T. Boya-Zeleńskiego 6/22-23, 00-621 Warszawa,
26. Prezes Zarządu Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej
ul. Władysława IV 22, 81-743 Sopot,
27. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa,
28. Giełda Papierów Wartościowych S.A.
ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa,
29. Prezes Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.
ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa,
30. Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce
ul. Długie Pobrzeże 30, 80-888 Gdańsk,
31. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
32. Business Centre Club
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
33. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
34. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
35. Fundacja na Rzecz Kredytu Hipotecznego
ul. Nobla 29B, 03-930 Warszawa.

**Projekt założeń
projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim
oraz niektórych innych ustaw**

I. Cel projektowanej ustawy

Celem projektowanej regulacji będzie aktualizacja obowiązujących przepisów o Narodowym Banku Polskim oraz dodanie nowych regulacji zwiększających przejrzystość funkcjonowania NBP, a także dostosowujących działalność NBP do sytuacji panującej obecnie na rynku finansowym. Proponuje się, aby projekt ustawy regulował m.in. kwestie dotyczące uczestnictwa NBP w organizacjach międzynarodowych, aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej oraz Zarządu NBP, kadencyjności członków RPP oraz sporządzania sprawozdania finansowego NBP. Zakłada się także uregulowanie problemu rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, ponieważ nie zostały one dotychczas przekazane innym bankom pomimo kilkakrotnych prób rozwiązania tej kwestii.

II. Zakres przewidywanej regulacji

Obowiązująca obecnie ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2013 r. poz. 908), dalej: „ustawa o NBP”, była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 228, poz. 2260), a kilkunastoletni okres obowiązywania przedmiotowej ustawy oraz bieżąca praktyka stosowania jej przepisów wskazują na potrzebę dokonania zmian oraz włączenia do ustawy nowych regulacji.

Projektowana ustawa będzie oddziaływała bezpośrednio na działalność Narodowego Banku Polskiego – proponowane przepisy będą przede wszystkim wpływać na członków Zarządu NBP, członków Rady Polityki Pieniężnej oraz pracowników NBP.

Zakłada się, że projektowana ustawa dokona także zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 675) oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.¹⁾), dostosowując te regulacje do proponowanych zmian w zakresie działalności NBP i jego organów.

III. Zasadnicze kwestie wymagające uregulowania

1. Uczestnictwo NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, współpraca z tymi instytucjami oraz związane z tym wydatki banku centralnego

Proponuje się stworzenie rozwiązań umożliwiających reprezentowanie przez NBP interesów Rzeczypospolitej Polskiej w podmiotach międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa (jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym), ale także w formie współpracy. Współpraca taka, podobnie jak członkostwo, wiązać się będzie z ponoszeniem związanych

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391, z 2012 r. poz. 836 i 1385 oraz z 2013 r. poz. 433.

z tym kosztów, które powinien pokrywać NBP ze środków własnych. O podjęciu określonej współpracy lub o członkostwie decydować będzie każdorazowo Zarząd NBP.

Obowiązujący obecnie art. 5 ust. 1a ustawy o NBP stanowi, że NBP zobowiązany jest do pokrywania wydatków związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, która weszła w życie 1 stycznia 2004 r. Celem tej regulacji było stworzenie podstawy prawnej dla pokrywania przez NBP wpłat udziałów członkowskich. W latach 1986–1998 NBP dokonywał takich wpłat na podstawie porozumień z Ministrem Finansów. W praktyce pojawiły się jednak wątpliwości co do zakresu stosowania tego przepisu. Nie budzi wątpliwości, że przepis ten obejmuje wydatki związane z opłaceniem udziałów, pojawiały się natomiast wątpliwości, czy obejmuje również inne wydatki, związane z projektami finansowymi skierowanymi przez MFW do jego członków. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie przepisu, który pozwoli wyeliminować wątpliwości interpretacyjne.

2. Zasady zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności

Zgodnie z obowiązującym art. 10 ust. 1 ustawy o NBP, Prezesa NBP w czasie jego nieobecności zastępuje wiceprezes NBP – pierwszy zastępca Prezesa NBP. Proponuje się poszerzenie formuły zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności w taki sposób, aby w razie nieobecności zarówno Prezesa, jak i wiceprezesa NBP – pierwszego zastępcy Prezesa NBP, zastępstwo Prezesa NBP sprawował wiceprezes NBP.

3. Kadencyjność członków RPP

W obecnym stanie prawnym członek Rady Polityki Pieniężnej wybierany jest na jedną sześcioletnią kadencję, bez możliwości jej przedłużenia (art. 13 ust. 2 ustawy o NBP). Proponuje się wprowadzenie możliwości sprawowania tej funkcji przez dwie kadencje. Celem zmiany jest zachowanie stabilności w składzie Rady, co jednocześnie zwiększać będzie stabilność podejmowanych decyzji, wpływających na sposób prowadzenia polityki monetarnej Polski.

4. Doprecyzowanie ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o NBP, w okresie kadencji członek Rady nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, a za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) – dopuszczalna jest działalność w organizacjach międzynarodowych. Nie przewidziano jednak możliwości odwołania członków Rady w przypadku naruszenia ww. zakazu. W związku z tym proponuje się wprowadzenie takiej sankcji.

Zgodnie natomiast z art. 18 ustawy o NBP, członek Zarządu NBP nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską. Proponuje się wobec tego uregulowanie kwestii aktywności członków Zarządu NBP w ciałach kolegialnych działających poza bankiem centralnym. Członek Zarządu NBP będzie mógł reprezentować NBP w kolegialnych organach państwa oraz w powoływanych przez właściwe organy państwa organach i ciałach wewnętrznych, pomocniczych i doradczych, jak również w innych systemowo ważnych instytucjach finansowych państwa, a za zgodą Prezesa NBP – także w organizacjach międzynarodowych.

5. Kompetencje RPP i Zarządu NBP dotyczące sporządzania rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz opracowywania okresowych informacji o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP

Organem odpowiadającym za sporządzenie sprawozdania finansowego NBP jest Zarząd NBP. Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 5 ustawy o NBP, Rada Polityki Pieniężnej przyjmuje roczne sprawozdanie finansowe NBP. Sprawozdanie to podlega badaniu przez biegłego rewidenta wybranego przez Radę, natomiast decyzję w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego NBP podejmuje Rada Ministrów.

Istniejąca formuła przyjmowania sprawozdania przez Radę nie jest jasna, np. co do skutków ewentualnej odmowy przyjęcia sprawozdania. Jest ona także wadliwa merytorycznie, jako że sprawozdaniem objęte są kwestie w istocie niezwiązane z należącą do Rady problematyką polityki pieniężnej, chociaż Rada przyjmuje to sprawozdanie "kierując się założeniami polityki pieniężnej". Także skutek w postaci obowiązku odprowadzenia do budżetu państwa części rocznego zysku NBP powiązany jest z zatwierdzeniem sprawozdania finansowego przez Radę Ministrów, a nie z jego przyjęciem przez Radę. Dlatego też proponuje się rezygnację z przyjmowania przez Radę Polityki Pieniężnej rocznego sprawozdania finansowego NBP, przy jednoczesnym nałożeniu na Zarząd NBP obowiązku przedkładania tego sprawozdania do wiadomości Rady.

Warto również zauważyć, że przedstawianie prognozy bilansu płatniczego zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o NBP było uzasadnione do 12 kwietnia 2000 r., czyli w okresie, w którym obowiązywały sztywne zasady kształtowania kursu złotego do walut obcych. Obecnie, wobec płynnego kursu złotego, nie znajduje to już uzasadnienia merytorycznego. W związku z powyższym, proponuje się zniesienie obowiązku przygotowywania prognozy bilansu płatniczego.

Okresowa informacja o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP jest jednym z dokumentów, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o NBP – zgodnie z pkt 3 Prezes NBP w imieniu Rady opracowuje okresowe informacje o wpłatach (wypłatach) z zysku. W przeciwieństwie do pozostałych dokumentów, nie wskazano adresata tej informacji, ani też nie określono (wprost), z jaką częstotliwością ma być ona opracowywana.

Termin „wpłaty (wyłaty) z zysku” użyty w art. 23 ust. 1 pkt 3 na gruncie ustawy o NBP należy odnosić wyłącznie do zysku NBP. O takim bowiem zysku mowa jest w innych przepisach tej ustawy: w art. 62 ust. 1 („fundusz rezerwowy jest tworzony z odpisów z zysku NBP”) i w art. 69 ust. 4 („część rocznego zysku NBP (wpłata z zysku NBP) podlega odprowadzeniu do budżetu państwa”).

Ponadto w art. 68 w ust. 1 pkt 2 i ust. 3, w kontekście sprawozdania finansowego NBP, mowa jest o „rachunku zysków i strat”. Wpłata z zysku NBP dokonywana jest jednorazowo, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP, tj. raz w ciągu roku sprawozdawczego (obrotowego), którym jest rok kalendarzowy (art. 68 ust. 2). Tym samym okresowość informacji o wpłatach z zysku NBP można także odnieść do roku kalendarzowego. Wpłaty z zysku NBP stanowią dochód budżetu państwa zgodnie z art. 111 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885). Wpłata z zysku NBP, obejmująca część rocznego zysku NBP, podlega odprowadzeniu do budżetu państwa w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP (art. 69 ust. 4 ustawy o NBP).

W związku z powyższym sporządzenie dokumentu mającego stanowić okresową informację o wpłatach z zysku NBP należy uznać za zbędne.

6. Prawa i obowiązki pracowników NBP

Zgodnie z art. 11 ust. 1 zdanie drugie ustawy o NBP, prawa i obowiązki pracowników NBP określa Kodeks pracy i pragmatyka służbowa określona odrębną ustawą. Pragmatyka taka nie została jednak nigdy wprowadzona, a dotychczasowe doświadczenia wskazują, że potrzeba taka w istocie nie zachodzi. Dlatego zakłada się rezygnację z tworzenia pragmatyki służbowej dla pracowników NBP.

Niemniej, stan prawny, w którym w zasadzie nie ma żadnych przepisów szczególnych regulujących prawa i obowiązki pracowników NBP, ocenić należy jako niezadowolający. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie minimalnych wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników NBP, dalej idących w odniesieniu do pracowników zatrudnianych na stanowiskach kierowniczych i doradców Prezesa NBP, przy czym wymagania te powinny odpowiadać standardom wyznaczonym dla ww. podmiotów sfery publicznej, nie ma bowiem uzasadnienia, aby pracownikom NBP, jako centralnego banku państwa, stawiane były wymagania niższe. Ponadto proponuje się ustawowe określenie podstawowych obowiązków pracowniczych pracowników NBP. Uregulowanie tych dwóch grup zagadnień w ustawie o NBP uzasadnia bowiem potrzeba zapewnienia właściwej jakości kadr banku centralnego państwa, co jest zgodne z przyjmowanymi współcześnie w tym zakresie standardami w podmiotach sfery publicznej, w szczególności w urzędach administracji publicznej.²⁾

Zakłada się również przyznanie Prezesowi NBP uprawnienia do określenia, w drodze zarządzenia, zasad etyki pracowników NBP. Zasady zostały przez Prezesa NBP określone i obowiązują jako tzw. samoistne zasady etyki, natomiast zmiana ich statusu poprzez stworzenie w ustawie o NBP odpowiedniej podstawy prawnej do ich wydania ułatwi zastosowanie odpowiednich sankcji wobec pracowników, którzy dopuścili się ich naruszenia.

Korrelatem powyższych regulacji powinny być szczególne wobec Kodeksu pracy przepisy dotyczące wygaśnięcia i rozwiązania stosunku pracy pracownika NBP. Przepisy te powinny wskazywać przede wszystkim przesłanki wygaśnięcia stosunku pracy (w tym: prawomocne skazanie za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe) oraz przesłanki obligatoryjnego rozwiązania stosunku pracy (w tym: utrata nieposzlakowanej opinii) i fakultatywnego rozwiązania stosunku pracy (w tym: ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracownika NBP, jeżeli wina pracownika jest oczywista oraz popełnienie przez pracownika NBP w czasie trwania stosunku pracy przestępstwa, które uniemożliwia dalsze zatrudnienie, jeżeli przestępstwo jest oczywiste lub zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem).

7. Uregulowanie kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom

Zgodnie z art. 79¹ nieobowiązującej ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 22, z późn. zm.³⁾⁴⁾, NBP został zobowiązany do przekazania innym bankom na warunkach uzgodnionych z tymi bankami w terminie do dnia 30 czerwca 1992 r. prowadzenia rachunków osób prawnych i fizycznych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności. We wrześniu 1993 r. NBP zawarł z Polskim Bankiem Inwestycyjnym Spółką Akcyjną (PBI S.A.) „Porozumienie w sprawie przekazania prowadzenia rachunków bankowych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności, wniesienia wkładów

²⁾ Por. ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1706, z 2011 r. Nr 82, poz. 451, Nr 185, poz. 1092 i Nr 201, poz. 1183, oraz z 2012 r. poz. 1544).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 74, poz. 439 oraz z 1992 r. Nr 20, poz. 78 i Nr 40, poz. 221.

⁴⁾ Przepis dodany przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), która weszła w życie z dniem 9 kwietnia 1992 r.

niepieniężnych oraz przejścia pracowników z NBP do PBI S.A.”. Realizacja tego porozumienia polegała między innymi na zawiadamianiu właścicieli rachunków o fakcie zmiany strony umowy rachunku bankowego – aby przejście rachunków mogło odbyć się zgodnie z art. 519–526 Kodeksu cywilnego, do przejścia rachunków przez PBI S.A. niezbędna była zgoda ich posiadaczy (wierzycieli), wyrażona na piśmie. Części klientom nie udało się jednak doręczyć skutecznie takiego zawiadomienia. W związku z tym NBP upoważnił PBI S.A. do prowadzenia i obsługi – w imieniu NBP – tych rachunków bankowych. Takie działanie uwzględniało zmiany dokonujące się w strukturze organizacyjnej oddziałów NBP, w tym likwidację części z nich, związane z wcześniejszym ustawowym ograniczeniem kategorii podmiotów, które mogą posiadać rachunki bankowe w NBP. PBI S.A., a potem jego następcą prawny Kredyt Bank S.A., w latach 1993–1999 podejmował próby dokonania w imieniu NBP wypowiedzenia umów ww. rachunków w celu ich przejścia lub likwidacji, jednakże działania te nie przyniosły zadowalających rezultatów. Niemożność doręczenia pism posiadaczom rachunków, a co za tym idzie brak dowodu doręczenia, wiązała się z brakiem aktualnych adresów klientów lub nieodebraniem przez nich pism. W 2000 r. podjęto kolejną próbę, która dotyczyła pilotażowo 50 umów rachunku bankowego. Polegała ona na tym, że umowy te wypowiedziano, a następnie, po upływie okresu wypowiedzenia, nieodebrane środki pieniężne przekazywano do depozytu sądowego. Tą drogą udało się zlikwidować 15 rachunków, a więc mniej niż 1/3 rachunków, których dotyczyła ta próba. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kredyt Bank S.A., w listopadzie 2012 r. problem dotyczył ponad 11 tys. rachunków, na których znajduje się ok. 4 mln zł.

Podjęte dotychczas próby okazały się zatem nieskuteczne i wskazują na potrzebę ustawowego rozwiązania omawianego problemu. Dlatego proponuje się sformułowanie przepisów, które wskazywałyby konkretną datę zamknięcia ww. rachunków, będącą jednocześnie dniem rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczeń. Planowane zamknięcie rachunków byłoby poprzedzone dwukrotnym ogłoszeniem o zbliżającym się terminie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.

Należy podkreślić, że NBP jako członek Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest przede wszystkim „bankiem banków”, a jego działalność nie może polegać na prowadzeniu rachunków ludności, których prowadzenie należy do właściwości banków komercyjnych. Ponadto NBP nie może prowadzić rachunków, których prowadzenia miał zaprzestać zgodnie z ww. przepisami.

Nie można uznać za właściwą sytuacji, w której jedna ze stron, czyli NBP, pomimo ciężącego na niej obowiązku ustawowego, nie może zakończyć stosunku prawnego bez współdziałania drugiej strony (posiadacza rachunku). Przywołać można w tym miejscu przepis art. 365¹ Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym zobowiązanie bezterminowe o charakterze ciągłym wygasa po wypowiedzeniu przez dłużnika lub wierzyciela z zachowaniem terminów umownych, ustawowych lub zwyczajowych, a w razie braku takich terminów niezwłocznie po wypowiedzeniu. Jego *ratio legis* polega na wyraźnym przesądzeniu przez ustawodawcę, że zobowiązania nie mogą zobowiązywać stron „wiecznie”. Stanowi to dowód na to, że ustawodawca negatywnie ocenił sytuację, w której jedna ze stron skazana jest na bezterminowe (*ad infinitum*) związanie z inną stroną umową.⁵⁾

⁵⁾ Przepis, znany już prawu przedwojennemu (art. 272 Kodeksu zobowiązań z 1933 r.), został przywrócony do polskiego porządku prawnego z dniem 10 lipca 2001 r. – art. 26 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733).

8. Zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości

Zgodnie z art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy o NBP, Prezes NBP ustala, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości przez banki i te przedsiębiorstwa. Proponuje się rezygnację z ww. rozwiązania, przy czym zmiana ta będzie miała charakter formalny, ponieważ stosownie do obowiązujących regulacji konstytucyjnych dotyczących źródeł powszechnie obowiązującego prawa (art. 87 Konstytucji), Prezes NBP ani żaden z organów NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym.

Natomiast, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.⁶⁾), minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określa, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, uwzględniając konieczność zapewnienia należytego poziomu bezpieczeństwa chronionych wartości pieniężnych. Upoważnienie to zgodne jest z ww. regulacjami konstytucyjnymi – wskazują ministra jako organ właściwy do wydania aktu wykonawczego, zawierającego przepisy powszechnie obowiązujące (adresatem tego aktu nie są wyłącznie banki).⁷⁾ Omawiane upoważnienie zostało wykonane rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 166, poz. 1128 i z 2012 r. poz. 1262).

9: Pozostałe proponowane regulacje

Wymagają uregulowania kwestie związane z przekazaniem NBP uprawnień do sprawdzania rzetelności danych, przekazywanych do banku centralnego. Zwiększenie uprawnień NBP w tym zakresie, poprzez możliwość żądania wyjaśnień i dokumentów potwierdzających poprawność danych przekazanych na podstawie art. 23 ust. 2–4 ustawy o NBP, powinno przyczynić się do poprawy wiarygodności analiz przeprowadzanych przez NBP, a tym samym prezentowania kompletnego obrazu polskiego systemu finansowego.

Proponuje się odstąpienie od wymogu ogłaszania w Monitorze Sądowym i Gospodarczym stanowisk zajętych w głosowaniu przez członków Rady Polityki Pieniężnej; obowiązek taki przewiduje art. 16 ust. 4 ustawy o NBP. Jednocześnie nadal stanowiska te byłyby podawane do publicznej wiadomości, z zachowaniem dotychczasowych terminów

Zgodnie z art. 59 ustawy o NBP, bank może inicjować i organizować badania naukowe, jak również prowadzić działalność wydawniczą i promocyjną. Regulacja ta wymaga rozwinięcia, poprzez wprowadzenie niebudzącej wątpliwości podstawy prawnej dla NBP do inicjowania, organizowania i prowadzenia działalności naukowej, edukacyjnej, wydawniczej i promocyjnej, związanej z celem i zadaniami NBP. W aspekcie wewnętrznym dotyczy to m.in. przyjętej przez NBP misji edukacji ekonomicznej w zakresie problematyki związanej z celem i zadaniami NBP. Ponadto doświadczenie NBP może być wykorzystane do

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 628.

⁷⁾ Jednocześnie warto przypomnieć, że ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740) w art. 53 przewidywała uchylene przepisu upoważniającego do określenia tej materii przez Prezesa NBP w drodze zarządzenia, zawartego nieobowiązującej ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (art. 52 pkt 3 i 4).

udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, bankami komercyjnymi i innymi instytucjami finansowymi. Ponieważ aktywność taka wiąże się z ponoszeniem kosztów, istotne jest jasne i niebudzące wątpliwości rozstrzygnięcie, że wydatki te NBP będzie pokrywać ze środków własnych.

IV. Proponowane zmiany w innych ustawach

1. Zmiany w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (art. 129) przewidują ograniczenia w zakresie podejmowania lub kontynuowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej zatrudnienia w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą. Podjęcie lub kontynuowanie takiego zatrudnienia warunkowane jest uzyskaniem zgody rektora, zaś niedopełnienie tego wymogu stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w uczelni publicznej stanowiącej podstawowe miejsce pracy. Jednocześnie przewidziane zostały wyłączenia spod ww. zakazu pozwalające na podejmowanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w określonych instytucjach (niezależnie od liczby etatów) bez konieczności uzyskiwania zgody rektora. Omawiane regulacje mają odpowiednie zastosowanie do uczelni niepublicznej, jeżeli statut tej uczelni nie stanowi inaczej. Rodzaj i charakter dopuszczalnych wyjątków od ww. zakazu wskazuje, że jego *ratio legis* jest umożliwienie rektorom uczelni stanowiących podstawowe miejsca pracy nauczycieli akademickich, wpływu na podejmowanie przez wykładowców dodatkowej działalności dydaktycznej, w ramach stosunku pracy na innych uczelniach lub w instytucjach naukowych, w obszarze konkurencyjnym dla uczelni macierzystej.

NBP jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Jego zadania, przede wszystkim o charakterze ekonomicznym, gospodarczym i finansowym, są określone w Konstytucji RP i ustawach. Cele i zasady aktywności Narodowego Banku Polskiego, zarówno w obszarze naukowym, jak i edukacyjnym, nie stanowią działalności konkurencyjnej w stosunku do uczelni wyższych. Wobec braku elementu konkurencyjności pracy nauczyciela akademickiego w NBP w stosunku do jego zatrudnienia podstawowego, brak jest również uzasadnienia dla dokonywania przez uczelnię oceny jego zatrudnienia w NBP w kontekście ewentualnego uszczerbku dla uczelni wyższej. Tym samym uzasadnione jest objęcie dodatkowego zatrudnienia w NBP wyłączeniem spod omawianego zakazu.

2. Zmiany w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi.

Proponuje się stworzenie możliwości sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych przez NBP także poza operacjami rynku otwartego.

Zgodnie z art. 48 pkt 3 ustawy o NBP⁸⁾, bank może organizować obrót papierami wartościowymi, których jest emitentem, oraz papierami wartościowymi emitowanymi albo poręczanymi lub gwarantowanymi przez Skarb Państwa. W związku z tym celowe jest dokonanie zmian, które pozwolą, aby przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi w zakresie rozliczania i rozrachunku transakcji oraz rejestracji papierów wartościowych dotyczyły wszystkich papierów wartościowych, o których mowa w art. 48 pkt 3 ustawy o NBP.

⁸⁾ Przepis w brzmieniu ustalonym przez art. 2 ustawy z dnia 16 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz ustawy o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 143, poz. 1164), obowiązującym od dnia 3 września 2009 r.

V. Wyniki konsultacji społecznych

Projekt założeń zostanie przekazany do zaopiniowania Narodowemu Bankowi Polskiemu, Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, a ponadto organizacjom związanym z rynkiem finansowym (Związek Banków Polskich i Krajowy Związek Banków Spółdzielczych), związkom zawodowym i organizacjom zrzeszającym pracodawców (m.in. Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan i Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce).

TEST REGULACYJNY

1. Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Finansów

2. Nazwa dokumentu, data utworzenia

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw

3. Jaki problem jest rozwiązywany? (maksymalnie 70 słów)

Poprzez proponowane zmiany w ustawie o NBP rozwiązany zostanie problem braku jasnych i aktualnych przepisów regulujących m.in. uczestnictwo NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, a także związanych z tym wydatków banku centralnego. Proponuje się umożliwienie zaangażowania NBP w działalność podmiotów międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa. Uaktualnione i dostosowane do obecnych realiów zostaną również kwestie dotyczące praw i obowiązków pracowników NBP, ograniczeń w aktywności zawodowej i publicznej członków RPP, a także zasad zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności.

4. Źródło:

- exposé Premiera
 decyzja PRM/RM
 strategię rozwoju

- prawo UE
 orzeczenie T
 upoważnienie
 inne (jakie?)

potrzeba aktualizacji obowiązujących przepisów zwiększających efektywność działalności NBP

5. Jeżeli projekt implementuje prawo UE, czy wprowadzane są dodatkowe rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE? nie dotyczy

6. Rekomendowane rozwiązanie i oczekiwany efekt (maksymalnie 70 słów)

Poprzez zmianę i usunięcie niektórych artykułów obecnej ustawy o NBP lub ewentualne sformułowanie nowych przepisów dotyczących zagadnień o których mowa w pkt 3, możliwe będzie osiągnięcie zwiększonej przejrzystości funkcjonowania Narodowego Banku Polskiego oraz dostosowanie działalności NBP do obecnej sytuacji na rynku finansowym.

7. Czy możliwe jest rozwiązanie problemu poprzez działania pozalegislacyjne? Jeśli tak, to jakie? Jeśli nie, to dlaczego?

Nie ma możliwości rozwiązania przedmiotowych kwestii poprzez działania pozalegislacyjne, w szczególności w kontekście regulowania kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom. Podejmowane dotychczas kilkukrotne próby rozwiązania wspomnianego problemu poprzez działania pozalegislacyjne nie przyniosły pozytywnych rezultatów.

8. Skutki dla sektora finansów publicznych (pozytywne in plus; negatywne in minus)

	w mln PLN				
	2013	2014	2014	2015	2016*
	0	0	0	0	0

Opis metodologii: W przypadku finansowego uczestnictwa NBP w inicjatywach międzynarodowych instytucji finansowych proporcjonalnemu zmniejszeniu ulegnie kwota zysku NBP przekazywana do budżetu państwa.

9. Koszty i korzyści społeczne

Grupa społeczna	Liczebność grupy	Korzyści (finansowe)	Koszty (finansowe)
Małe i średnie przedsiębiorstwa	brak	brak	brak
Pozostałe przedsiębiorstwa	brak	brak	brak
Obywatele	11 tys. rachunków osób fizycznych w NBP	brak	4 mln zł (wartość depozytów na 11.2012 r.) - wartość ewentualnej straty w momencie nieodebrania wkładów przez osoby fizyczne; kwota ta zwiększy wynik finansowy NBP
Inne grupy (np. rolnicy, górnicy, itp.)	brak	brak	brak
Koszty i korzyści pozafinansowe: brak			

10. Inne dane podkreślające wagę projektu (dane ekonomiczne, np. udział sektora w PKB, wpływ na rynek pracy, CEI itp.)

Projektowana ustawa będzie wprowadzać zmiany do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Celem zmian jest rozszerzenie o Narodowy Bank Polski wyłączeń dotyczących ograniczeń w zakresie podejmowania lub kontynuowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej zatrudnienia w ramach stosunku pracy więcej niż u jednego dodatkowego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą. Dzięki temu zapisowi pracownicy naukowcy mogą podejmować zatrudnienie w Narodowym Banku Polskim bez wcześniejszej zgody rektora. Dzięki powyższym zmianom wprowadzonym do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym zwiększy się elastyczność na rynku pracy oraz możliwości rozwoju zawodowego kadry naukowej.

11. Czy projekt redukuje obciążenia regulacyjne? W jakim obszarze?

- TAK NIE
 zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu
 inne (jakie?)

W projekcie proponuje się odstąpienie od wymogu ogłaszania stanowisk zajętych przez członków RPP w głosowaniu w Monitorze Sądowym i Gospodarczym oraz zwolnienie z obowiązku występowania o zgodę Rektora w momencie podejmowania pracy w Narodowym Banku Polskim przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej.

12. Czy projekt wprowadza dodatkowe obciążenia regulacyjne w stosunku do stanu obecnego?

- TAK NIE
 zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu
 inne (jakie?)

Kalkulacja/komentarz:

13. Jeżeli projekt zwiększa obciążenia regulacyjne proszę wskazać, w jakim obszarze kompetencji ministerstwa zostaną w związku z tym zredukowane obciążenia (zasada "1 za 1")

nie dotyczy

14. Jak problem rozwiązano w innych krajach OECD/UE? (dobre praktyki)

Proponowane rozwiązania są specyficzne dla Polski, jednak zmieniając zasady funkcjonowania Narodowego Banku Polskiego należy działać zgodnie z przepisami Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej mówiącymi o zachowaniu niezależności banków centralnych

15. Harmonogram (daty opracowania założeń projektu, zakończenia konsultacji i przekazania dokumentu do KSRM). Czy istnieją uwarunkowania decydujące o terminie wdrożenia projektu?

III kw. 2013 r. - przekazanie projektu założeń do konsultacji społecznych oraz konsultacji międzyresortowych, IV kw. 2013 r. - przekazanie projektu do rozpatrzenia stałemu Komitetowi Rady Ministrów i Radzie Ministrów

16. Kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu i jakie mierniki zostaną zastosowane? (ocena ex-post)

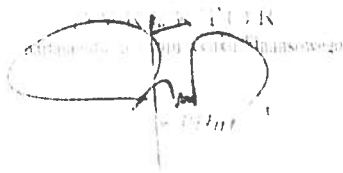
Efekty wprowadzenia przepisów projektów będzie można zaobserwować po wejściu ustawy w życie. W przypadku zapisów dotyczących uregulowania kwestii rachunków prywatnych prowadzonych przez NBP, miernikiem będzie ilość zamkniętych rachunków.

17. Kontakt merytoryczny: imię, nazwisko, departament, telefon, email

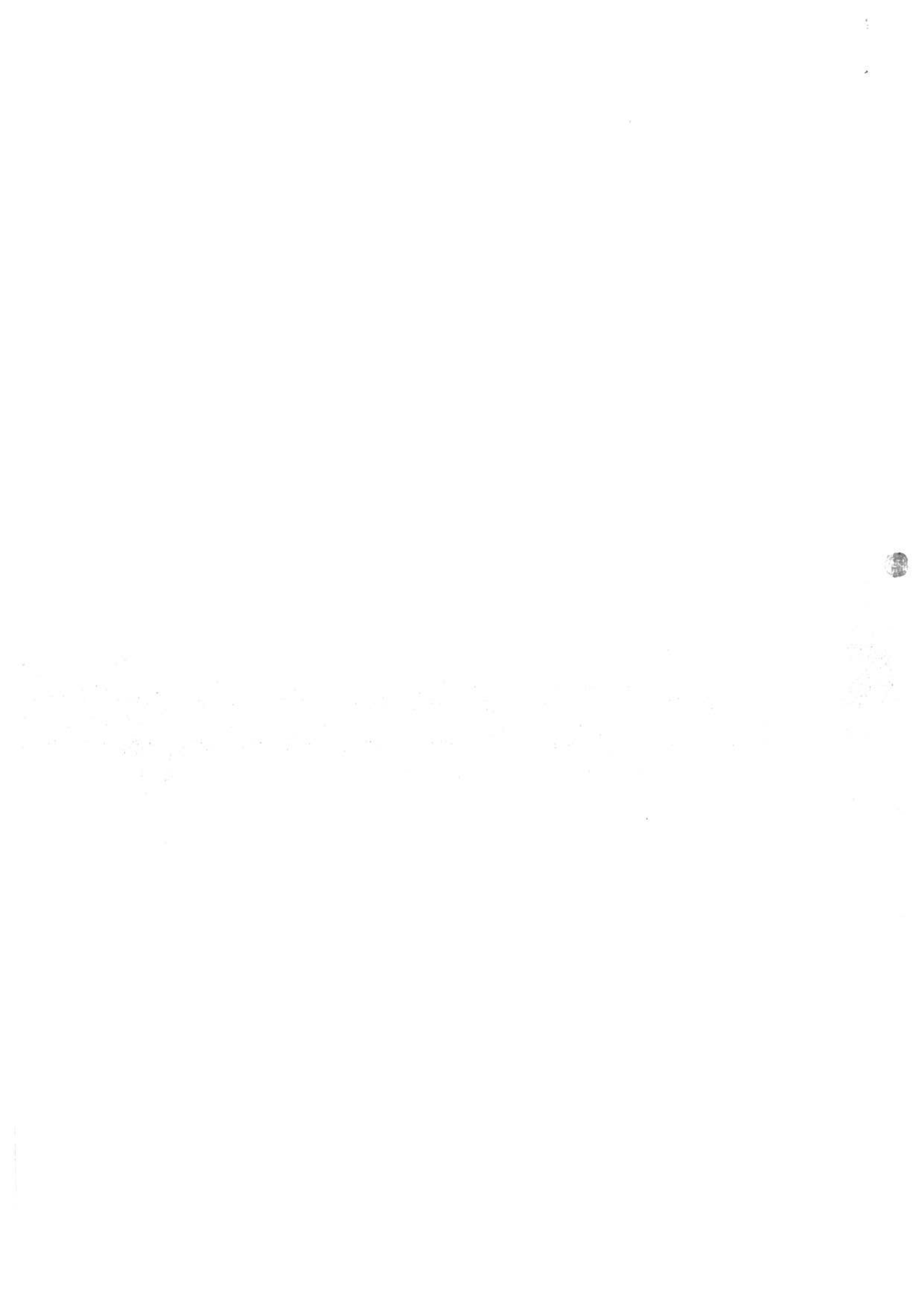
Aleksandra Placek, Departament Rozwoju Rynku Finansowego, tel.: 22 694 39 38 e-mail: aleksandra.placek@mf.gov.pl;

18. Minister/Sekretarz/Podsekretarz stanu odpowiedzialny za projekt (podpis)

Wojciech Kowalczyk - Podsekretarz Stanu

Wojciech Kowalczyk

Departament Rozwoju Rynku
Finansowego

FN-2/0310/9-14/AEP/RD-111560

NOTATKA

dla Kierownictwa Ministerstwa Finansów

dotycząca projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim
oraz niektórych innych ustaw

I. Informacja o projekcie.

Celem projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, jest przygotowanie nowelizacji obowiązujących przepisów o Narodowym Banku Polskim oraz dodanie nowych regulacji zwiększających przejrzystość funkcjonowania NBP, a także dostosowujących działalność NBP do sytuacji panującej obecnie na rynku finansowym. W dniu 16 sierpnia 2013 r. projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim został przekazany do konsultacji zewnętrznych, a w dniu 9 października 2013 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa.

II. Kwestie wymagające podjęcia decyzji przez Kierownictwo MF:

1. Propozycja dwukadencyjności członków Rady Polityki Pieniężnej.
2. Problematyka rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP.
3. Wprowadzenie w NBP grupy stanowisk będących obsadzanych w drodze powołania.

Ad. 1 Propozycja dwukadencyjności członków Rady Polityki Pieniężnej.

Do propozycji wprowadzenia dwukadencyjności członków Rady Polityki Pieniężnej, zostały zgłoszone negatywne uwagi przez Narodowy Bank Polski, Ministerstwo Gospodarki, Związek Banków Polskich oraz NSZZ „Solidarność”. W opinii NBP wprowadzenie możliwości sprawowania funkcji członka Rady przez dwie kadencje nie jest wskazane, gdyż może budzić wątpliwości dotyczące niezależności NBP i podważyć wiarygodność polityki pieniężnej, a w konsekwencji – niekorzystnie wpłynąć na realizację podstawowego celu NBP jakim jest zapewnienie stabilności cen.

Wskazano na rozwiązania proponowane przez OECD, które umożliwiłoby nakładanie się kadencji członków Rady, (tak aby co dwa lata odnawiana była tylko jedna trzecia jej składu). Zbliżone rozwiązania były proponowane również przez Ministerstwo Gospodarki, Związek Banków Polskich oraz NSZZ „Solidarność”.

W opinii OECD jednoczesna wymiana wszystkich członków RPP zwiększa niepewność w polityce pieniężnej i ryzyko niespójności decyzji w kolejnych kadencjach, co może skutkować utratą kapitału intelektualnego, know how i pamięci instytucjonalnej których nie da się w łatwy sposób przekazać nowym członkom.

Jakkolwiek dotychczasowe doświadczenia pokazują, że zmiany w składzie RPP nie prowadziły do zaburzeń czy niespójności w prowadzonej polityce pieniężnej, wprowadzenie zmian rekomendowanych przez OECD byłoby spójne z międzynarodową praktyką (nakładanie się kadencji członków ciał decyzyjnych stosuje się m.in. w: Australii, Czechach, Szwecji, Norwegii i Wlk. Brytanii) i jednocześnie skróciłoby i ułatwiło okres „uczenia się” polityki pieniężnej przez członków RPP kolejnych kadencji. Tym samym, zrealizowano by postulat leżący u podstaw propozycji Ministerstwa Finansów dotyczący zwiększenia stabilności składu RPP, co miało by zwiększać stabilność podejmowanych decyzji w polityce pieniężnej.

Rekomendacja Departamentu FN:

Departament FN proponuje:

1. rezygnację z propozycji wprowadzenia możliwości odbywania 2 kadencji członka RPP przez jedną osobę.
2. wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym 1/3 składu RPP byłaby powoływana co 2 lata w równej liczbie przez Prezydenta, Sejm oraz Senat (rozwiązanie to będzie wymagało przejściowego zwiększenia liczby członków Rady do 12 osób), albo – jeśli proponowane rozwiązanie okaże się trudne do wdrożenia w świetle obowiązujących przepisów prawa – utrzymanie obecnych zasad kadencyjności RPP.

Proponowane rozwiązanie, zgodnie z którym 1/3 składu RPP byłaby powoływana co 2 lata, zapewni płynne zmiany składu Rady i wpłynie na zachowanie stabilności jej działania. Należy jednak zaznaczyć, że w związku z ustanowieniem 6-letniej kadencji członków Rady w art. 227 Konstytucji, stosowny projekt ustawy nie będzie mógł przewidywać jej skrócenia lub wydłużenia.

Jednym z możliwych rozwiązań wprowadzenia proponowanej zmiany jest następująca sekwencja:

- Po zakończeniu indywidualnych kadencji obecnych członków RPP (styczeń 2016 r.) Prezydent, Sejm oraz Senat powołaliby tylko po dwóch członków (skład RPP zmniejszyłby się tymczasowo do 6 członków).
- Po upływie kolejnych dwóch lat (2018 r.) organy kształtujące skład RPP uzupełniłyby ją o kolejnych 3 członków do ustawowej liczby 9 członków RPP.
- Po upływie kolejnych dwóch lat (2020 r.) organy kształtujące skład RPP powołalby dotatkowo po jednym członku RPP, która składałyby się wtedy przejściowo z 12 członków.
- W 2022 r. po zakończeniu kadencji 6 członków powołanych w 2016 r. każdy z organów kształtujących skład RPP, uzupełniłyby ją o kolejnych 3 członków do ustawowej liczby 9 członków RPP.

Powyższa propozycja zakłada więc przejściowe (ok. dwuletnie) zmniejszenie liczby członków RPP do 6, a następnie taki sam okres przejściowy, w którym liczba członków RPP będzie wynosiła 12 osób. Licząc od 2022 r. skład osobowy RPP byłby więc kształtowany z uwzględnieniem ustawowej 9-osobowej liczby członków RPP.

Zaletą tego rozwiązania byłoby wyeliminowanie sytuacji, w których w tym samym (zbliżonym) terminie następowalaby wymiana większości członków RPP. Problemem mogą być złożoność proponowanej regulacji, długi ok. 6-letni okres przejściowy, w którym liczba członków RPP będzie inna aniżeli 9 członków, oraz inne nie dające się z góry przewidzieć ryzyka, np. nagłe zakończenie indywidualnej kadencji członka RPP przed upływem 6-letniego terminu.

Przypadek prof. Zyty Gilowskiej, która zrezygnowała w trakcie obecnej kadencji Rady, obrazuje zasadę, iż kadencyjność RPP dotyczy w istocie jej członków a nie całego organu. Powołanie jej następcy na końcu 2013 r. bądź na początku kolejnego roku i upływ jego kadencji po 6 latach, może skomplikować wdrożenie proponowanego rozwiązania, zgodnie z którym 1/3 składu RPP byłaby powoływana co 2 lata.

2. Problematyka rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP.

Zgodnie z art. 79¹ nieobowiązującej ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 22, z późn. zm.), NBP został zobowiązany do przekazania innym bankom na warunkach uzgodnionych z tymi bankami w terminie do dnia 30 czerwca 1992 r. prowadzenia rachunków osób prawnych i fizycznych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności. We wrześniu 1993 r. NBP zawarł z Polskim Bankiem Inwestycyjnym Spółką Akcyjną (PBI S.A.) „Porozumienie w sprawie przekazania prowadzenia rachunków bankowych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności, wniesienia wkładów niepieniężnych oraz przejścia pracowników z NBP do PBI S.A.”. Realizacja tego porozumienia polegała między innymi na zawiadomianiu właścicieli rachunków o fakcie zmiany strony umowy rachunku bankowego – aby przejęcie rachunków mogło odbyć się zgodnie z art. 519–526 Kodeksu cywilnego, do przejęcia rachunków przez PBI S.A. niezbędna była zgoda ich posiadaczy (wierzycieli), wyrażona na piśmie. Części klientom nie udało się jednak doręczyć skutecznie takiego zawiadomienia. W związku z tym NBP upoważnił PBI S.A. do prowadzenia i obsługi – w imieniu NBP – tych rachunków bankowych PBI S.A., a potem jego następcą prawny Kredyt Bank S.A., w latach 1993–1999 podejmował próby dokonania w imieniu NBP wypowiedzenia umów ww. rachunków w celu ich przejęcia lub likwidacji, jednakże działania te nie przyniosły zadowalających rezultatów.

NBP wykorzystał już wszelkie dostępne środki pozwalające na wypowiedzenie umów rachunków bankowych w celu ich przejęcia lub likwidacji. Również sugerowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości w uwagach do projektu założeń propozycja zastosowania art. 730 Kodeksu Cywilnego (mówiącego, że rozwiązanie umowy rachunku bankowego zawartej na czas nieoznaczony może nastąpić w każdym czasie wskutek wypowiedzenia przez którąkolwiek ze stron; jednakże bank może wypowiedzieć umowę tylko z ważnych powodów) została już zastosowana, jednak nie pozwoliła na wypowiedzenie wszystkich rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP.

Art. 79¹ ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim (z 1989 r.), z którego wynika obowiązek zaprzestania prowadzenia przez NBP rachunków bankowych osób fizycznych, określił jednoznacznie, że NBP przekazał prowadzenie tych rachunków, a tym samym wykonywanie obowiązku przechowywania środków pieniężnych, innym bankom. Tym samym norma ta nie daje podstawy do przekazania tych środków do depozytu sądowego. Oznacza to, że w omawianym przypadku nie znajdują zastosowania ogólne reguły likwidacji niepodjętych depozytów wynikające z ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów, co potwierdziła praktyka sądów odmawiających przyjmowania do depozytu środków

pieniężnych będących przedmiotem umów rachunku bankowego, których dotyczy wspomniany art. 79¹ ustawy o NBP (z 1989 r.).

Ponieważ wszelkie podjęte dotychczas próby rozwiązania rachunków bankowych okazały się nieskuteczne, NBP wskazuje na potrzebę ustawowego rozwiązania omawianego problemu. Proponuje się sformułowanie przepisów, które wskazywałyby konkretną datę zamknięcia ww. rachunków, będącą jednocześnie dniem rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczeń. Planowane zamknięcie rachunków byłoby poprzedzone dwukrotnym ogłoszeniem o zbliżającym się terminie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.

Rekomendacja Departamentu FN:

Pomimo uwag zgłoszonych do tego punktu założeń przez Rządowe Centrum Legislacji, Ministerstwo Sprawiedliwości, Związek Banków Polskich oraz NSZZ „Solidarność”, niezbędne jest ustawowe uregulowanie przedmiotowej kwestii, które umożliwi ostateczne zakończenie sprawy rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP.

3. Wprowadzenie w NBP grupy stanowisk będących obsadzanych w drodze powołania.

NBP proponuje wydzielenie w NBP grupy stanowisk, które obsadzone będą w drodze powołania, a nie jako dotychczas umowy o pracę. Dotyczyć to ma stanowisk dyrektorów oddziałów, dyrektorów i wicedyrektorów departamentów i innych jednostek organizacyjnych centrali NBP oraz doradców Prezesa NBP. Mając na względzie kadencyjność organów NBP, nieuzasadnione jest, co ma miejsce w dotychczasowej praktyce, zawieranie umów o pracę na czas nieokreślony z osobami sprawującymi funkcje dyrektorów oraz doradców Prezesa NBP.

Rekomendacja Departamentu FN:

Propozycję NBP należy uznać za słuszną. Będzie ona regulować obecną sytuację, gdy większość pracowników wyższego szczebla posiada umowę o pracę na czas określony powiązany z końcem kadencji Prezesa NBP, tym samym nie przyczyni się do obniżenia warunków zatrudnienia pracowników wyższego szczebla.

III. Dodatkowe kwestie wymagające ustawowego uregulowania, wstępnie uzgodnione podczas konferencji uzgodnieniowej projektu założeń (do wiadomości członków Kierownictwa MF)

1. Emisja znaków pieniężnych - konieczne jest odstąpienie od określania przez Prezesa NBP w tzw. zarządzeniach emisyjnych wielkości emisji znaków pieniężnych powszechnego obiegu, a w przypadku emisji znaków pieniężnych przeznaczonych na cele kolekcjonerskie - określenie wyłącznie maksymalnej wielkości emisji takich znaków. Ponadto, proponuje się wprowadzić:

- ustawowy obowiązek/sprawdzenia autentyczności znaków pieniężnych przez przedsiębiorców i inne podmioty, które prowadzą obsługę gotówkową, dotyczący również znaków pieniężnych opiewających na waluty obce,
- wydanie rozporządzeń wykonawczych przez Ministra Sprawiedliwości, ministra właściwego do spraw wewnętrznych i ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, regulujących na poziomie aktów wykonawczych materię będącą dotychczas przedmiotem zarządzeń Prezesa NBP dotyczących problematyki

falszywych znaków pieniężnych (polskich i obcych) oraz znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności, a także problematyki wymiany polskich znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego

2. Sformalizowane wyodrębnienie instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej. Proponuje się wprowadzić:

- uporządkowanie instrumentarium NBP poprzez wprowadzenie rozdzielenia instrumentów polityki pieniężnej od instrumentów działających na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego;
- umieszczenie odrębnego przepisu wskazującego na możliwość udzielania przez NBP kredytów w celach stabilnościowych bankom oraz innym podmiotom objętym nadzorem nad rynkiem finansowym (nadzorem KNF);
- jednoznaczne wskazanie, że przepis art. 43 dotyczący udzielania kredytów BFG oraz SKOK wchodzi również w zakres instrumentarium stabilnościowego NBP;
- dodanie przepisu umożliwiającego NBP udostępnianie środków w ciągu dnia operacyjnego podmiotom objętym nadzorem KNF uczestniczącym w systemach płatności prowadzonych przez NBP, służące realizacji zobowiązań związanych z tym uczestnictwem;
- doprecyzowanie zakresu kompetencji Zarządu NBP o ustalanie wysokości stóp procentowych, opłat lub prowizji z tytułu kredytów służących realizacji zadań stabilnościowych.

3. Wprowadzenie zmiany art. 69 ust. 1 ustawy o NBP – „Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego NBP” – polegającej na tym, że:

- roczne sprawozdanie finansowe NBP podlega badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych,
- ten sam podmiot nie może badać więcej niż pięć kolejnych rocznych sprawozdań finansowych NBP,
- przy czym może on ponownie je badać po upływie co najmniej 3 kolejnych lat.

Obecne regulacje w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego NBP pozwalają na przeprowadzanie badania przez nieograniczony ustawowo czas przez jeden i ten sam podmiot. Wprowadzenie powyższych regulacji wpłynie na jakość przygotowywanych badań.

4. Usunięcie art. 12 ust. 2 pkt 3 określającego górne granice zobowiązań wynikających z zaciągania przez NBP pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych. W krajach Unii Europejskiej limit taki nie jest wprowadzany. Wyjątek stanowi Bułgaria, ale kraj ten funkcjonuje w ramach systemu izby walutowej.

WYKONANIE
K. LANG

Z
uzasadnieniem
K. LANG

10

10

Material na posiedzenie
KIEROWNICTWA
Ministerstwa Finansów
w dniu 18.11.2013
pkt 1

**Protokół ustaleń Nr 46
z posiedzenia Kierownictwa Ministerstwa Finansów w dniu 8 listopada 2013 r.**

Posiedzeniu przewodniczył Wiceprezes Rady Ministrów Minister Finansów Jan Vincent-Rostowski

Obecni na posiedzeniu:

Sekretarz Stanu – Janusz Cichoń,
Podsekretarze Stanu – Hanna Majszczyk, Dorota Podedworna-Tarnowska, Wojciech Kowalczyk, Jacek Kapica, Jacek Dominik, Maciej Grabowski,
Dyrektor Generalny – Elżbieta Markowska,
Zastępca Dyrektora Biura Ministra – Agnieszka Niekłań-Wudarska,
Szef Gabinetu Politycznego – Marek Radzikowski,
Dyrektorzy i Zastępcy Dyrektorów Departamentów – Joanna Stachura, Bożena Zwolenik, Grażyna Grzyb, Anna Napiórkowska, Barbara Markiton, Iwonna Kulikowska, Michał Baj, Andrzej Ciopiński, Maciej Krzewski, Przemysław Szelerski, Paweł Oracz, Piotr Piłat, Artur Kawaler.

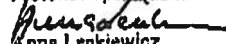
Porządek obrad:

1. Przyjęcie protokołu ustaleń z posiedzenia Kierownictwa Ministerstwa Finansów w dniu 4 listopada 2013 r.
2. Omówienie porządku obrad Rady Ministrów w dniu 12 listopada 2013 r.
3. Omówienie porządku obrad Komitetu Rady Ministrów w dniu 14 listopada 2013 r.
4. Omówienie dokumentów rządowych przekazanych przez Komitet Rady Ministrów do zaopiniowania w wyznaczonym terminie.
5. Notatka dotycząca projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim.

Ad 5.

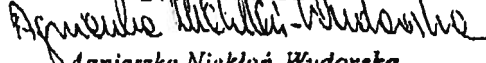
Członkowie Kierownictwa omówi wymagające rozstrzygnięcia kwestie związane z *projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw*. Wicepremier Minister Finansów Jan Vincent-Rostowski polecił wypracować z NBP konstruktywne rozwiązanie odnośnie dwukadencyjności członków Rady Polityki Pieniężnej, ustawowo uregulować kwestię rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP w sposób umożliwiający ich ostateczne rozwiązanie oraz przyjąć propozycję w zakresie wprowadzenia w NBP grupy stanowisk obsadzanych w drodze powołania.

Protokół sporządziła:

Anna Lenkiewicz
Naczelnik Wydziału
Przewodnicząco-Organizacyjnego
w Biurze Ministra

Zastępca Dyrektora

Biura Ministra

Agnieszka Nieklań-Wudarska

Projekt założeń
projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim
oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

I. Cel projektowanej ustawy

Celem projektowanej regulacji będzie aktualizacja obowiązujących przepisów o Narodowym Banku Polskim oraz dodanie nowych regulacji zwiększających przejrzystość funkcjonowania NBP, a także dostosowujących działalność NBP do sytuacji panującej obecnie na rynku finansowym. Proponuje się, aby projekt ustawy regulował m.in. kwestie dotyczące uczestnictwa NBP w organizacjach międzynarodowych, aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej oraz Zarządu NBP, kadencyjności członków RPP oraz sporządzania sprawozdania finansowego NBP. Zakłada się także uregulowanie problemu rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, ponieważ nie zostały one dotychczas przekazane innym bankom pomimo kilkukrotnych prób rozwiązania tej kwestii.

II. Zakres przewidywanej regulacji

Obowiązująca obecnie ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o *Narodowym Banku Polskim* (Dz. U. z 2013 r. poz. 908), dalej: „ustawa o NBP”, była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o *zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz o zmianie innych ustaw* (Dz. U. Nr 228, poz. 2260), a kilkunastoletni okres obowiązywania przedmiotowej ustawy oraz bieżąca praktyka stosowania jej przepisów wskazują na potrzebę dokonania zmian oraz włączenia do ustawy nowych regulacji.

Projektowana ustawa będzie oddziaływała bezpośrednio na działalność Narodowego Banku Polskiego – proponowane przepisy będą przede wszystkim wpływać na członków Zarządu NBP, członków Rady Polityki Pieniężnej oraz pracowników NBP.

Zakłada się, że projektowana ustawa dokona także zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 675), dostosowując te regulacje do proponowanych zmian w zakresie działalności NBP i jego organów.

III. Zasadnicze kwestie wymagające uregulowania

1. Uczestnictwo NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, współpraca z tymi instytucjami oraz związane z tym wydatki banku centralnego.

Proponuje się stworzenie rozwiązań umożliwiających reprezentowanie przez NBP interesów Rzeczypospolitej Polskiej w podmiotach międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa (jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym), ale także w formie współpracy. Współpraca taka, podobnie jak członkostwo, wiązać się będzie z ponoszeniem związanych z tym kosztów, które powinien pokrywać NBP ze środków własnych. O podjęciu określonej współpracy lub o członkostwie decydować będzie każdorazowo Zarząd NBP.

Obowiązujący obecnie art. 5 ust. 1a ustawy o NBP stanowi, że NBP zobowiązany jest do pokrywania wydatków związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, która weszła w życie 1 stycznia 2004 r. Celem tej regulacji było stworzenie podstawy prawnej dla pokrywania przez NBP wpłat udziałów członkowskich. W latach 1986–1998 NBP dokonywał takich wpłat na podstawie porozumień z Ministrem Finansów. W praktyce pojawiły się jednak wątpliwości co do zakresu stosowania tego przepisu. Nie budzi wątpliwości, że przepis ten obejmuje wydatki związane z opłaceniem udziałów, pojawiały się natomiast wątpliwości, czy obejmuje również inne wydatki, związane z projektami finansowymi skierowanymi przez MFW do jego członków. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie przepisu wskazującego na NBP jako podmiot właściwy do finansowania ze środków własnych kosztów udziału w przedmiotowych projektach finansowych MFW. Zapis ten pozwoli wyeliminować dotychczasowe wątpliwości interpretacyjne.

2. Zasady zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności

Zgodnie z obowiązującym art. 10 ust. 1 ustawy o NBP, Prezesa NBP w czasie jego nieobecności zastępuje wiceprezes NBP – pierwszy zastępca Prezesa NBP. Proponuje się poszerzenie formuły zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności w taki sposób, aby w razie nieobecności zarówno Prezesa, jak i wiceprezesa NBP – pierwszego zastępcy Prezesa NBP, zastępstwo Prezesa NBP sprawował wiceprezes NBP.

3. Kadencyjność członków RPP

W obecnym stanie prawnym członek Rady Polityki Pieniężnej wybierany jest na jedną sześcioletnią kadencję, bez możliwości jej przedłużenia (art. 13 ust. 2 ustawy o NBP).

W celu zwiększenia stabilności składu RPP proponuje się wprowadzenie, w zgodności z postanowieniami Konstytucji RP, rozwiązania, zgodnie z którym 1/3 składu RPP byłaby powoływana co 2 lata w równej liczbie przez Prezydenta, Sejm oraz Senat. Zapewniłoby to płynne zmiany składu RPP i wpłynęło na zachowanie stabilności jej działania.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że w związku z ustanowieniem 6-letniej kadencji członków RPP w art. 227 Konstytucji, stosowny projekt ustawy nie będzie mógł przewidywać jej skrócenia lub wydłużenia. Wprowadzenie proponowanej zmiany przebiegałoby następująco:

- W określonym terminie od wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o NBP każdy z organów kształtujących skład RPP, tj. Prezydent, Sejm oraz Senat, powołałby dodatkowo po jednym członku RPP, która składałaby się przejściowo z 12 członków.
- Po zakończeniu indywidualnych kadencji obecnych członków RPP (2016 r.), Prezydent, Sejm oraz Senat powołałby tylko po jednym jej członku (skład RPP zmniejszyłby się tymczasowo do 6 członków).
- Po upływie kolejnych dwóch lat organy kształtujące skład RPP uzupełniłyby ją o kolejnych 3 członków do ustawowej liczby 9 członków RPP.
- Następnie co 2 lata wymianie ulegałby 1/3 składu RPP.

Powyższa propozycja zakłada więc przejściowe (ok. dwuletnie) powiększenie liczby członków RPP do 12, a następnie taki sam okres przejściowy, w którym liczba członków RPP

będzie wynosiła 6 osób. Licząc od 2018 r. skład osobowy RPP byłby więc kształtowany z uwzględnieniem ustawowej 9-osobowej liczby członków RPP. Zaletą tego rozwiązania byłoby wyeliminowanie sytuacji, w których w tym samym (zbliżonym) terminie następowalaby wymiana większości członków RPP. Wpływałoby to na zachowanie stabilności w składzie Rady, co jednocześnie zwiększać będzie stabilność podejmowanych decyzji, wpływających na sposób prowadzenia polityki monetarnej Polski.

4. Doprecyzowanie ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o NBP, w okresie kadencji członek Rady nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, a za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) – dopuszczalna jest działalność w organizacjach międzynarodowych. Nie przewidziano jednak możliwości odwołania członków Rady w przypadku naruszenia ww. zakazu. W związku z tym proponuje się wprowadzenie takiej sankcji.

Zgodnie natomiast z art. 18 ustawy o NBP, członek Zarządu NBP nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską. Proponuje się wobec tego uregulowanie kwestii aktywności członków Zarządu NBP w ciałach kolegialnych działających poza bankiem centralnym. Członek Zarządu NBP będzie mógł reprezentować NBP w kolegialnych organach państwa oraz w powoływanych przez właściwe organy państwa organach i ciałach wewnętrznych, pomocniczych i doradczych, jak również w innych systemowo ważnych instytucjach finansowych państwa, a za zgodą Prezesa NBP – także w organizacjach międzynarodowych. Rozwiązanie to pozwoli na prawne usystematyzowanie obecnego sposobu funkcjonowania Zarządu NBP. Członkowie Zarządu NBP reprezentują bowiem bank centralny w organach kolegialnych, pomocniczych czy doradczych oraz organizacjach międzynarodowych. Wprowadzenie proponowanej regulacji jedynie usystematyzuje oraz ureguluje prawnie obecny stan rzeczy. Przedmiotowa regulacja nie powinna wpłynąć na obniżenie jakości pracy Zarządu NBP, a jedynie jej usprawnienie poprzez odciążenie w obowiązkach Prezesa NBP oraz efektywniejszy podział pracy.

5. Kompetencje RPP i Zarządu NBP dotyczące rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego.

Organem odpowiadającym za sporządzenie sprawozdania finansowego NBP jest Zarząd NBP. Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 5 ustawy o NBP, Rada Polityki Pieniężnej przyjmuje roczne sprawozdanie finansowe NBP. Sprawozdanie to podlega badaniu przez biegłego rewidenta wybranego przez Radę, natomiast decyzję w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego NBP podejmuje Rada Ministrów.

Istniejąca formuła przyjmowania sprawozdania przez Radę nie jest jasna, np. co do skutków ewentualnej odmowy przyjęcia sprawozdania. Jest ona także wadliwa merytorycznie, jako że sprawozdaniem objęte są kwestie w istocie niezwiązane z należącą do Rady problematyką polityki pieniężnej, chociaż Rada przyjmuje to sprawozdanie "kierując się założeniami polityki pieniężnej". Także skutek w postaci obowiązku odprowadzenia do budżetu państwa części rocznego zysku NBP powiązany jest z zatwierdzeniem sprawozdania finansowego przez Radę Ministrów, a nie z jego przyjęciem przez Radę. Dlatego też proponuje się rezygnację z przyjmowania przez Radę Polityki Pieniężnej rocznego sprawozdania finansowego NBP, przy jednoczesnym nałożeniu na Zarząd NBP obowiązku przedkładania tego sprawozdania do wiadomości Rady.

Doprecyzowania wymagają także przepisy w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego. Zakłada się wprowadzenie dodatkowych regulacji, wskazujących, że:

- roczne sprawozdanie finansowe NBP podlega badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych,
- ten sam podmiot nie może badać więcej niż pięć kolejnych rocznych sprawozdań finansowych NBP, przy czym może on ponownie je badać po upływie co najmniej 3 kolejnych lat.

Organem właściwym do wyboru podmiotu mającego badać roczne sprawozdanie finansowe NBP jest organ kierujący bankiem, czyli Zarząd NBP. Kwestia ta nie przynależy bowiem do materii polityki pieniężnej. Proponuje się, by opisana wyżej propozycja zmian w zakresie zatwierdzania sprawozdania finansowego oraz wyboru biegłego rewidenta stosowała się także do badania rocznych sprawozdań finansowych NBP przez podmiot wybrany przed dniem wejścia w życie nowelizacji ustawy, która powstanie na podstawie przedmiotowych *Założeń*.

6. Opracowywanie okresowych informacji o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP

Okresowa informacja o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP jest jednym z dokumentów, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o NBP – zgodnie z pkt 3 Prezes NBP w imieniu Rady opracowuje okresowe informacje o wpłatach (wypłatach) z zysku. W przeciwieństwie do pozostałych dokumentów, nie wskazano adresata tej informacji, ani też nie określono (wprost), z jaką częstotliwością ma być ona opracowywana.

Termin „wpłaty (wypłaty) z zysku” użyty w art. 23 ust. 1 pkt 3 na gruncie ustawy o NBP należy odnosić wyłącznie do zysku NBP. O takim bowiem zysku mowa jest w innych przepisach tej ustawy: w art. 62 ust. 1 („fundusz rezerwowy jest tworzony z odpisów z zysku NBP”) i w art. 69 ust. 4 („część rocznego zysku NBP (wpłata z zysku NBP) podlega odprowadzeniu do budżetu państwa”).

Ponadto w art. 68 w ust. 1 pkt 2 i ust. 3, w kontekście sprawozdania finansowego NBP, mowa jest o „rachunku zysków i strat”. Wpłata z zysku NBP dokonywana jest jednorazowo, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP, tj. raz w ciągu roku sprawozdawczego (obrotowego), którym jest rok kalendarzowy (art. 68 ust. 2). Tym samym okresowość informacji o wpłatach z zysku NBP można także odnieść do roku kalendarzowego. Wpłaty z zysku NBP stanowią dochód budżetu państwa zgodnie z art. 111 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U.z 2013 r. poz. 885). Wpłata z zysku NBP, obejmująca część rocznego zysku NBP, podlega odprowadzeniu do budżetu państwa w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP (art. 69 ust. 4 ustawy o NBP).

W związku z powyższym sporządzanie dokumentu mającego stanowić okresową informację o wpłatach z zysku NBP należy uznać za zbędne.

7. Prawa i obowiązki pracowników NBP

Zgodnie z art. 11 ust. 1 zdanie drugie ustawy o NBP, prawa i obowiązki pracowników NBP określa Kodeks pracy i pragmatyka służbowa określona odrębną ustawą. Pragmatyka taka nie została jednak nigdy wprowadzona, a dotychczasowe doświadczenia wskazują, że potrzeba taka w istocie nie zachodzi. Dlatego zakłada się rezygnację z tworzenia pragmatyki służbowej dla pracowników NBP.

Niemniej, stan prawny, w którym w zasadzie nie ma żadnych przepisów szczególnych regulujących prawa i obowiązki pracowników NBP, ocenić należy jako niezadowalający. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie minimalnych wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników NBP, dalej idących w odniesieniu do pracowników zatrudnianych na stanowiskach kierowniczych i doradców Prezesa NBP, przy czym wymagania te powinny odpowiadać standardom wyznaczonym dla ww. podmiotów sfery publicznej, nie ma bowiem uzasadnienia, aby pracownikom NBP, jako centralnego banku państwa, stawiane były wymagania niższe. Ponadto proponuje się ustawowe określenie podstawowych obowiązków pracowniczych pracowników NBP. Uregulowanie tych dwóch grup zagadnień w ustawie o NBP uzasadnia bowiem potrzeba zapewnienia właściwej jakości kadr banku centralnego państwa, co jest zgodne z przyjmowanymi współcześnie w tym zakresie standardami w podmiotach sfery publicznej, w szczególności w urzędach administracji publicznej¹⁾.

Ponadto, zakłada się wydzielenie w NBP grupy stanowisk, które obsadzane będą w drodze powołania, a nie jako dotychczas umowy o pracę. Dotyczyć to ma stanowisk dyrektorów oddziałów, dyrektorów i wicedyrektorów departamentów i innych jednostek organizacyjnych centrali NBP oraz doradców Prezesa NBP. Mając na względzie kadencyjność organów NBP, nieuzasadnione jest, co ma miejsce w dotychczasowej praktyce, zawieranie umów o pracę na czas nieokreślony z osobami sprawującymi funkcje dyrektorów oraz doradców Prezesa NBP. Takie bowiem ukształtowanie stosunków pracy tych osób w praktyce znacznie utrudnia lub nawet uniemożliwia prowadzenie aktywnej polityki kadrowej, co jest niezbędne w dążeniu do stałego podnoszenia jej jakości, zwłaszcza w odniesieniu do kadry kierowniczej. Proponowane rozwiązania umożliwią zatem na przyszłość właściwy dobór (selekcję) kadry kierowniczej oraz doradczej NBP, stosownie do aktualnych wyzwań stojących przed bankiem centralnym państwa i zadań nakładanych na dyrektorów poszczególnych jednostek organizacyjnych banku. Wprowadzeniu powołania jako podstawy nawiązania stosunku pracy z w/w pracownikami towarzyszyć będzie zamieszczenie w projekcie przepisu przejściowego, zgodnie z którym stosunki pracy tych osób, zatrudnionych dotychczas, na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony, przekształcą się *ex lege* w stosunek pracy na podstawie powołania.

Zakłada się również przyznanie Prezesowi NBP uprawnienia do określenia, w drodze zarządzenia, zasad etyki pracowników NBP. Zasady zostały przez Prezesa NBP określone i obowiązują jako tzw. samoistne zasady etyki, natomiast zmiana ich statusu poprzez stworzenie w ustawie o NBP odpowiedniej podstawy prawnej do ich wydania ułatwi zastosowanie odpowiednich sankcji wobec pracowników, którzy dopuścili się ich naruszenia. Proponowana zmiana nie pociąga za sobą konieczności wprowadzenia dodatkowych regulacji dotyczących przetwarzania danych osobowych pracowników NBP. Projektowane rozwiązania dotyczące stosunków pracy pracowników NBP będą uwzględniać istniejący reżim ochrony danych wynikający z przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.)

Korelatem powyższych regulacji powinny być szczególne wobec Kodeksu pracy przepisy dotyczące wygaśnięcia i rozwiązania stosunku pracy pracownika NBP. Przepisy te powinny wskazywać przede wszystkim przesłanki wygaśnięcia stosunku pracy (w tym prawomocne skazanie za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe) oraz przesłanki obligatoryjnego rozwiązania stosunku pracy (w tym utrata nieposzlakowanej opinii) i fakultatywnego rozwiązania stosunku pracy (w tym ciężkie naruszenie podstawowych

¹⁾Por. ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1706, z 2011 r. Nr 82, poz. 451, Nr 185, poz. 1092 i Nr 201, poz. 1183, oraz z 2012 r. poz. 1544).

obowiązków pracownika NBP, jeżeli wina pracownika jest oczywista, oraz popełnienie przez pracownika NBP w czasie trwania stosunku pracy przestępstwa, które uniemożliwia dalsze zatrudnienie, jeżeli przestępstwo jest oczywiste lub zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem).

Nie przewiduje się postulowanego podczas konsultacji społecznych wprowadzenia regulacji wzorowanych na:

- § 12 ust. 1 pkt 2 nieobowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 października 1983 r. w sprawie praw i obowiązków pracowników NBP, oraz
- § 11 ust. 1 pkt 2 porozumienia z dnia 3 lipca 2002 r. w sprawie zasad postępowania wobec pracowników oddziałów okręgowych NBP, wykonujących pracę w oddziałach zamiejscowych i zespołach zamiejscowych oraz w Głównym Oddziale Walutowo-Dewizowym w terenie, objętych zamiarem zwolnienia z pracy w związku z restrukturyzacją sieci terenowej –

powyższe unormowania gwarantowały pracownikom mianowanym wypłacanie wynagrodzenia między ustaniem zatrudnienia w NBP a podjęciem nowego zatrudnienia, przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

Należy zauważyć, że do problematyki wynagradzania pracowników NBP odnosi się art. 66 ustawy o Narodowym Banku Polskim. W ust. 2 określa on, iż zasady wynagradzania pracowników NBP ustala Zarząd NBP. Obowiązująca uchwała nr 62/2010 Zarządu NBP z dnia 25 listopada 2010 r. (z późn. zm.) – o treści uzgodnionej, stosownie do art. 77² § 4 Kodeksu pracy, z zakładowymi organizacjami związków zawodowych – kompleksowo reguluje kwestie wynagradzania pracowników, określając m.in. zamknięty katalog składników wynagrodzenia oraz ich wysokość i zasady przyznawania.

8. Uregulowanie kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom

Zgodnie z art. 79¹ nieobowiązującej ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 22, z późn. zm.²⁾³⁾, NBP został zobowiązany w terminie do dnia 30 czerwca 1992 r. do przekazania innym bankom, na warunkach z nimi uzgodnionych, prowadzenia rachunków osób prawnych i fizycznych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności. We wrześniu 1993 r. NBP zawarł z Polskim Bankiem Inwestycyjnym Spółką Akcyjną (PBI SA) „Porozumienie w sprawie przekazania prowadzenia rachunków bankowych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności, wniesienia wkładów niepieniężnych oraz przejścia pracowników z NBP do PBI SA”. Realizacja tego porozumienia polegała między innymi na zawiadamianiu właścicieli rachunków o fakcie zmiany strony umowy rachunku bankowego – aby przejęcie rachunków mogło odbyć się zgodnie z art. 519–526 Kodeksu cywilnego, do przejęcia rachunków przez PBI SA niezbędna była zgoda ich posiadaczy (wierzycieli), wyrażona na piśmie. Części klientom nie udało się jednak doręczyć skutecznie takiego zawiadomienia. W związku z tym NBP upoważnił PBI SA do prowadzenia i obsługi – w imieniu NBP – tych rachunków bankowych. Takie działanie uwzględniało zmiany dokonujące się w strukturze organizacyjnej oddziałów NBP, w tym likwidację części z nich, związane z wcześniejszym ustawowym ograniczeniem kategorii podmiotów, które mogą posiadać rachunki bankowe w NBP. PBI SA, a potem jego następca prawny Kredyt Bank SA, w latach 1993–1999 podejmował próby dokonania w imieniu NBP wypowiedzenia umów ww. rachunków w celu

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 74, poz. 439 oraz z 1992 r. Nr 20, poz. 78 i Nr 40, poz. 221.

² Przepis dodany przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), która weszła w życie z dniem 9 kwietnia 1992 r.

ich przejęcia lub likwidacji, jednakże działania te nie przyniosły zadowalających rezultatów. Niemożność doręczenia pism posiadaczom rachunków, a co za tym idzie brak dowodu doręczenia, wiązała się z brakiem aktualnych adresów klientów lub nieodebraniem przez nich pism. W 2000 r. podjęto kolejną próbę, która dotyczyła pilotażowo 50 umów rachunku bankowego. Polegała ona na tym, że umowy te wypowiedziano, a następnie, po upływie okresu wypowiedzenia, nieodebrane środki pieniężne przekazywano do depozytu sądowego. Tą drogą udało się zlikwidować 15 rachunków, a więc mniej niż 1/3 rachunków, których dotyczyła ta próba. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kredyt Bank SA, w listopadzie 2012 r. problem dotyczył ponad 11 tys. rachunków, na których znajduje się ok. 4 mln zł.

Podjęte dotychczas próby okazały się zatem nieskuteczne i wskazują na potrzebę ustawowego rozwiązania omawianego problemu. Należy też podkreślić, że NBP jako członek Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest przede wszystkim „bankiem banków”, a jego działalność nie może polegać na prowadzeniu rachunków ludności, których prowadzenie należy do właściwości banków komercyjnych. Dlatego proponuje się sformułowanie przepisów, które wskazywałyby konkretną datę zamknięcia ww. rachunków, będącą jednocześnie dniem rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczeń. Planowane zamknięcie rachunków byłoby poprzedzone dwukrotnym ogłoszeniem o zbliżającym się terminie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim.

Ustawowe określenie terminu zamknięcia rachunków bankowych, których dotyczy art. 79¹ ustawy o NBP (z 1989 r.), choć będące rozwiązaniem szczególnym, jest konieczne i nie jest rozwiązaniem zupełnie precedensowym – analogiczne rozwiązanie zastosowano w art. 183 ust. 2 ustawy Prawo bankowe (dodany przez art. 66 pkt 10 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719) z dniem 13 czerwca 2005 r.).

Przewiduje się, że termin ten będzie miał wielorakie znaczenie, nie tylko w odniesieniu do kwestii samego okresu prowadzenia rachunków, a mianowicie:

- środki pieniężne będące przedmiotem wspomnianych rachunków od tego dnia nie będą podlegały oprocentowaniu;
- od tego dnia biec będzie termin przedawnienia roszczeń wynikających z tytułu rachunku bankowego; w odniesieniu do roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych termin ten wynosić będzie 10 lat, a w przypadku pozostałych termin ten wynosić będzie dwa lata (art. 731 i art. 118 k.c.).

Jednocześnie zakłada się, że wspomnianym wyżej rozwiązaniom towarzyszyć będzie obowiązek dokonania przez NBP w dzienniku (bądź dziennikach) o zasięgu ogólnopolskim ogłoszeń wzywających ogólnie posiadaczy rachunków, o których mowa, oraz ich następców prawnych (spadkobierców) do odbioru środków pieniężnych należnych z tytułu posiadania tych rachunków. Informacje stanowiące treść tych ogłoszeń powinny zostać także umieszczone na stronie internetowej NBP.

Należy przy tym zaznaczyć, że środki pieniężne będące przedmiotem umowy rachunku bankowego, zgodnie z art. 725 i nast. k.c. oraz art. 49 i nast. ustawy Prawo bankowe, podlegają innemu reżimowi prawnemu niż środki pieniężne będące przedmiotem przechowania w znaczeniu prawnorzeczowym, o którym mowa w art. 835-845 k.c. oraz przepisach ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. Nr 208, poz. 1537 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241). Prowadzenie rachunku bankowego obejmuje obowiązek przechowywania środków pieniężnych (art. 725 k.c.), przechowania w rozumieniu przepisów określających umowę rachunku bankowego. W przypadku rachunku

bankowego bank może obracać czasowo wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym z obowiązkiem ich zwrotu. Posiadaczowi przysługuje roszczenie o zwrot określonej kwoty środków pieniężnych. Przepisy k.c. i ustawy Prawo bankowe określające prawa i obowiązki stron umowy rachunku bankowego nie dają bankowi uprawnienia do zwolnienia się z zobowiązania przez złożenie środków pieniężnych będących przedmiotem tej umowy do depozytu sądowego (zastępującego wypowiedzenie umowy i zwrot środków pieniężnych posiadaczowi rachunku bankowego).

Niedopełnianie przez posiadaczy tych rachunków lub ich następców prawnych obowiązku powiadamiania banku o każdej zmianie swego zamieszkania nie zwalnia banku z obowiązków wynikających z przepisów dotyczących prowadzenia rachunków bankowych, do czasu ich skutecznego wypowiedzenia; należy przy tym mieć na względzie, że w stosunkach cywilnoprawnych, o których mowa, to bank jest stroną profesjonalną.

Przywoływany art. 79¹ – dodany do ustawy o NBP z 1989 r. przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz.78) z dniem 9 kwietnia 1992 r. – dotyczy w chwili obecnej rachunków bankowych sprzed ponad 20 lat, a więc o kilkudziesięcioletniej historii. Z tego też względu wypowiedzenie umów posiadaczom tych rachunków w drodze złożenia oświadczenia woli napotyka przeszkody nie przewidziane przez ustawodawcę w momencie ustanowienia obowiązku, o którym mowa w art. 79¹ ustawy o NBP (z 1989 r.). W tych okolicznościach wydaje się oczywistym to, że przeprowadzenie przez NBP dowodu (art. 61 k.c. w zw. z art. 6 k.c.), że doszło do skutecznego złożenia oświadczenia woli przez bank poprzez to, że oświadczenie to doszło do adresata w taki sposób, że mógł się z nim zapoznać – jest praktycznie niemożliwe.

Niezależnie od powyższego należy przypomnieć, że art. 79¹ ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim (z 1989 r.), z którego wynika obowiązek zaprzestania prowadzenia przez NBP rachunków bankowych osób fizycznych, określił jednoznacznie, że NBP przekazuje prowadzenie tych rachunków, a tym samym wykonywanie obowiązku przechowania środków pieniężnych, innym bankom. Tym samym norma ta nie daje podstawy do przekazania tych środków do depozytu sądowego. Oznacza to, że w omawianym przypadku nie znajdują zastosowania ogólne reguły likwidacji niepodjętych depozytów wynikające z ww. ustawy z dnia 18 października 2006 r., co potwierdziła praktyka sądów odmawiających przyjmowania do depozytu środków pieniężnych będących przedmiotem umów rachunku bankowego, których dotyczy wspomniany art. 79¹ ustawy o NBP (z 1989 r.).

9. Zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości

Zgodnie z art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy o NBP, Prezes NBP ustala, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości przez banki i te przedsiębiorstwa. Proponuje się rezygnację z ww. rozwiązania, przy czym zmiana ta będzie miała charakter formalny, ponieważ stosownie do obowiązujących regulacji konstytucyjnych dotyczących źródeł powszechnie obowiązującego prawa (art. 87 Konstytucji), Prezes NBP ani żaden z organów NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym.

Natomiast, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.⁴⁾), minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określa, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, uwzględniając konieczność zapewnienia należytego poziomu bezpieczeństwa chronionych wartości pieniężnych. Upoważnienie to zgodne jest z ww. regulacjami konstytucyjnymi – wskazują ministra jako organ właściwy do wydania aktu wykonawczego, zawierającego przepisy powszechnie obowiązujące (adresatem tego aktu nie są wyłącznie banki)⁵⁾. Omawiane upoważnienie zostało wykonane rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 166, poz. 1128 i z 2012 r. poz. 1262).

10. Sporządzanie prognozy bilansu płatniczego.

Warto zauważyć, że przedstawianie prognozy bilansu płatniczego zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o NBP było uzasadnione do 12 kwietnia 2000 r., czyli w okresie, w którym obowiązywały sztywne zasady kształtowania kursu złotego do walut obcych. Obecnie, wobec płynnego kursu złotego, nie znajduje to już uzasadnienia merytorycznego. W związku z powyższym, proponuje się zniesienie obowiązku przygotowywania prognozy bilansu płatniczego.

11. Emisja znaków pieniężnych.

Zakłada się opracowanie przepisów, które odstąpiłyby od obowiązku określania przez Prezesa NBP w tzw. zarządzeniach emisyjnych wielkości emisji znaków pieniężnych powszechnego obiegu, a w przypadku emisji znaków pieniężnych przeznaczonych na cele kolekcjonerskie – wprowadziłyby zasadę określania wyłącznie maksymalnej wielkości emisji takich znaków. Proponowane rozwiązanie wynika z różnego charakteru i przeznaczenia nowych znaków pieniężnych. Banknoty i monety powszechnego obiegu przeznaczone są na zapewnienie płynności rozliczeń gotówkowych i są produkowane według ogłoszonego wzoru przez wiele lat, w liczbie zależnej od potrzeb obrotu gotówkowego. Z tego względu ustalenie wielkości emisji w chwili wprowadzenia nowego wzoru do obiegu jest praktycznie niemożliwe, gdyż zapotrzebowanie rynku gotówkowego na dany znak pieniężny ulega ciągłym zmianom. Natomiast w przypadku banknotów i monet przeznaczonych na cele kolekcjonerskie istnieje możliwość określenia przez Prezesa NBP w zarządzeniu emisyjnym wielkości emisji takich znaków, ponieważ kolekcjonerski znak pieniężny wprowadzany jest do obiegu tylko jeden raz, w ustalonym uprzednio temacie, a zatem ustalona maksymalna wielkość jego emisji nie zostanie przekroczona.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 628.

⁵⁾ Jednocześnie warto przypomnieć, że ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740) w art. 53 przewidywała uchylenie przepisu upoważniającego do określenia tej materii przez Prezesa NBP w drodze zarządzenia, zawartego w nieobowiązującej ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (art. 52 pkt 3 i 4).

W zakresie znaków pieniężnych konieczna jest także nowa regulacja, zarówno na poziomie ustawowym jak i aktów wykonawczych, dotycząca problematyki fałszywych znaków pieniężnych (polskich i obcych) oraz znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności, a także kwestii wymiany polskich znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego. Nowe rozwiązanie będzie uwzględniać istniejące uwarunkowania konstytucyjne w szczególności w zakresie wydawania aktów wykonawczych oraz doświadczenia wynikające z obowiązujących obecnie rozwiązań, a także regulacje unijne (m.in. rozporządzenie Rady (WE) nr 1338/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem). Potrzeba wprowadzenia odpowiednich, nowych przepisów wynika w szczególności z braku formalnej możliwości dokonania nowelizacji zarządzenia Prezesa NBP z dnia 31 sierpnia 1989 r. w sprawie zatrzymywania fałszywych znaków pieniężnych, ponieważ na gruncie obowiązującej Konstytucji RP Prezes NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym. Proponuje się, aby nowe regulacje na poziomie ustawowym przewidywały:

- ustawowy obowiązek sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez przedsiębiorców i inne podmioty, które prowadzą obsługę gotówkową, dotyczący również znaków pieniężnych opiewających na waluty obce, przy czym sprawdzanie autentyczności takich znaków powinno być dokonywane przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urzędów,
- wydanie przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii NBP, rozporządzeń wykonawczych regulujących materię będącą dotychczas przedmiotem zarządzeń Prezesa NBP dotyczących problematyki fałszywych znaków pieniężnych (polskich i obcych) oraz znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności, a także problematyki wymiany polskich znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego. Do czasu wydania wspomnianych wyżej rozporządzeń powinny zachować moc przepisy odpowiednich zarządzeń Prezesa NBP.

12. Wyodrębnienie instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej.

Zakłada się wprowadzenie zmian przewidujących sformalizowane wyodrębnienie instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej. Doświadczenia międzynarodowe pokazują bowiem, iż polityka stabilnościowa banków centralnych stanowiła istotny element strategii wyjścia z kryzysu. W związku z powyższym szczególnie istotne jest wyposażenie banku centralnego w odpowiednie instrumenty prawne pozwalające na elastyczne reagowanie uwzględniające bieżące warunki w systemie finansowym i gospodarce, zarówno jeżeli chodzi o rodzaj stosowanych instrumentów, jak i zakres podmiotów kwalifikowanych do operacji z bankiem centralnym. Proponuje się, aby przedmiotowe zmiany dotyczyły:

- uporządkowania instrumentarium NBP poprzez wprowadzenie rozróżnienia instrumentów polityki pieniężnej od instrumentów działających na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego;
- umieszczenia odrębnego przepisu wskazującego na możliwość udzielania przez NBP kredytów w celach stabilnościowych bankom oraz innym podmiotom objętym nadzorem

KNF, zgodnie z ustawą z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze na rynku finansowym (Dz.U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.⁶⁾);

- wskazania, że przepis art. 43 ustawy o NBP dotyczący udzielania kredytów BFG oraz SKOK wchodzi również w zakres instrumentarium stabilnościowego NBP;
- dodania przepisu umożliwiającego NBP udostępnianie środków w ciągu dnia operacyjnego podmiotom objętym nadzorem KNF uczestniczącym w systemach płatności prowadzonych przez NBP, służące realizacji zobowiązań związanych z tym uczestnictwem;
- doprecyzowania zakresu kompetencji Zarządu NBP o ustalanie wysokości stóp procentowych, opłat lub prowizji z tytułu kredytów służących realizacji zadań stabilnościowych.

13. Nabywanie oraz sprzedaż papierów wartościowych przez Narodowy Bank Polski.

Proponuje się stworzenie możliwości sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych przez NBP także poza operacjami rynku otwartego.

Nabywanie na rynku pierwotnym obligacji skarbowych przez banki centralne wszystkich państw UE, zarówno strefy euro, jak i spoza tej strefy, w tym przez Narodowy Bank Polski, jest niedopuszczalne, z uwagi na zakaz wyraźnie sformułowany w art. 123 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zakaz ten nie obejmuje natomiast zakupu przez te banki obligacji skarbowych na rynku wtórnym.

Wskazać jednak należy, że zgodnie z art. 271 lit. d TFUE, Europejski Bank Centralny monitoruje dokonywane przez banki centralne państw UE na rynku wtórnym zakupy instrumentów dłużnych emitowanych przez krajowy sektor publiczny, sektor publiczny innych państw członkowskich UE, a także instytucje i organy UE. Ponadto, zgodnie z preambułą rozporządzenia Rady (WE) nr 3603/93, nabycie instrumentów dłużnych sektora publicznego na rynku wtórnym nie może być wykorzystane do obejścia art. 123 TFUE. Zakupy te nie powinny w żadnym razie stać się formą pośredniego finansowania sektora publicznego.

Uwzględniając powyższe, w świetle postanowień TFUE, nabywanie obligacji skarbowych przez NBP na rynku wtórnym, jest – co do zasady – dopuszczalne, dla realizacji ustawowych jego zadań (art. 3 ustawy o NBP), w szczególności zadań w zakresie prowadzonej polityki pieniężnej oraz działania na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego

Zgodnie z powyższym, nabywanie oraz sprzedaż dłużnych papierów wartościowych będzie mogło być dokonywane jedynie przy uwzględnieniu podanych wyżej ograniczeń, wynikających z przywołanych wyżej przepisów prawa unijnego. Tym samym, stosowanie tego przepisu nie może być wykorzystane do obejścia zakazu sformułowanego w art. 123 TFUE, a w konsekwencji, zakupy papierów wartościowych na rynku wtórnym, nie będą mogły stać się formą pośredniego finansowania budżetu państwa, czy sektora publicznego.

14. Pozostałe proponowane regulacje.

Wymagają uregulowania kwestie związane z przekazaniem NBP uprawnień do sprawdzania rzetelności danych przekazywanych do banku centralnego. Zwiększenie uprawnień NBP w tym zakresie, poprzez możliwość żądania wyjaśnień i dokumentów potwierdzających poprawność danych przekazanych na podstawie art. 23 ust 2–4 ustawy o NBP, powinno

⁶ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, 1166, 1385, z 2013 r. poz. 70, 1012, 1036.

przyczynić się do poprawy wiarygodności analiz przeprowadzanych przez NBP, a tym samym prezentowania kompletnego obrazu polskiego systemu finansowego.

Proponuje się odstąpienie od wymogu ogłaszania w Monitorze Sądowym i Gospodarczym stanowisk zajętych w głosowaniu przez członków Rady Polityki Pieniężnej; obowiązek taki przewiduje art. 16 ust. 4 ustawy o NBP. Jednocześnie nadal stanowiska te byłyby podawane do publicznej wiadomości, z zachowaniem dotychczasowych terminów.

Dodatkowo, ze względu na fakt, iż w systemie obecnie obowiązującego płynnego kursu walutowego nie istnieje potrzeba bezpośredniego pozyskiwania środków przez NBP z zagranicznych instytucji bankowych i finansowych, ustalanie limitu takich pożyczek należy uznać za zbędne. W krajach UE limit taki nie jest wprowadzany. Wyjątek stanowi Bułgaria, jednak kraj ten funkcjonuje w ramach systemu izby walutowej.

Zgodnie z art. 59 ustawy o NBP, bank może inicjować i organizować badania naukowe, jak również prowadzić działalność wydawniczą i promocyjną. Regulacja ta wymaga rozwinięcia, poprzez wprowadzenie niebudzącej wątpliwości podstawy prawnej dla NBP do inicjowania, organizowania i prowadzenia działalności naukowej, edukacyjnej, wydawniczej i promocyjnej, związanej z celem i zadaniami NBP. W aspekcie wewnętrznym dotyczy to m.in. przyjętej przez NBP misji edukacji ekonomicznej w zakresie problematyki związanej z celem i zadaniami NBP. Ponadto doświadczenie NBP może być wykorzystane do udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, bankami komercyjnymi i innymi instytucjami finansowymi. Ponieważ aktywność taka wiąże się z ponoszeniem kosztów, istotne jest jasne i niebudzące wątpliwości rozstrzygnięcie, że wydatki te NBP będzie pokrywać ze środków własnych.

IV. Zmiany w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym

Przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (art. 129) przewidują ograniczenia w zakresie podejmowania lub kontynuowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej zatrudnienia w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą. Podjęcie lub kontynuowanie takiego zatrudnienia warunkowane jest uzyskaniem zgody rektora, zaś niedopełnienie tego wymogu stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w uczelni publicznej stanowiącej podstawowe miejsce pracy. Jednocześnie przewidziane zostały wyłączenia spod ww. zakazu pozwalające na podejmowanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w określonych instytucjach (niezależnie od liczby etatów) bez konieczności uzyskiwania zgody rektora. Omawiane regulacje mają odpowiednie zastosowanie do uczelni niepublicznej, jeżeli statut tej uczelni nie stanowi inaczej. Rodzaj i charakter dopuszczalnych wyjątków od ww. zakazu wskazuje, że jego *ratio legis* jest umożliwienie rektorom uczelni stanowiących podstawowe miejsca pracy nauczycieli akademickich, wpływu na podejmowanie przez wykładowców dodatkowej działalności dydaktycznej, w ramach stosunku pracy na innych uczelniach lub w instytucjach naukowych, w obszarze konkurencyjnym dla uczelni macierzystej.

NBP jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Jego zadania, przede wszystkim o charakterze ekonomicznym, gospodarczym i finansowym, są określone w Konstytucji RP i ustawach. Cele i zasady aktywności Narodowego Banku Polskiego, zarówno w obszarze naukowym, jak i edukacyjnym, nie stanowią działalności konkurencyjnej w stosunku do uczelni wyższych. Wobec braku elementu konkurencyjności pracy nauczyciela akademickiego w NBP w stosunku do jego zatrudnienia podstawowego, brak jest również uzasadnienia dla dokonywania przez uczelnię oceny jego zatrudnienia w NBP w kontekście

ewentualnego uszczerbku dla uczelni wyższej. Tym samym uzasadnione jest objęcie dodatkowego zatrudnienia w NBP wyłączeniem spod omawianego zakazu.

V. Wyniki konsultacji społecznych

Projekt założeń został przekazany do zaopiniowania m.in. Narodowemu Bankowi Polskiemu, Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, a ponadto organizacjom związanym z rynkiem finansowym (Związek Banków Polskich i Krajowy Związek Banków Spółdzielczych), związkom zawodowym i organizacjom zrzeszającym pracodawców (m.in. Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” i Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce). W drodze konsultacji społecznych swoje uwagi zgłosili Narodowy Bank Polski, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, Związek Banków Polskich, NSZZ „Solidarność”, a także Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie oraz Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.

Warszawa, dnia 7 listopada 2013 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

FN-2/0310/9-16/AEP/123353/2013

wg rozdzielnika

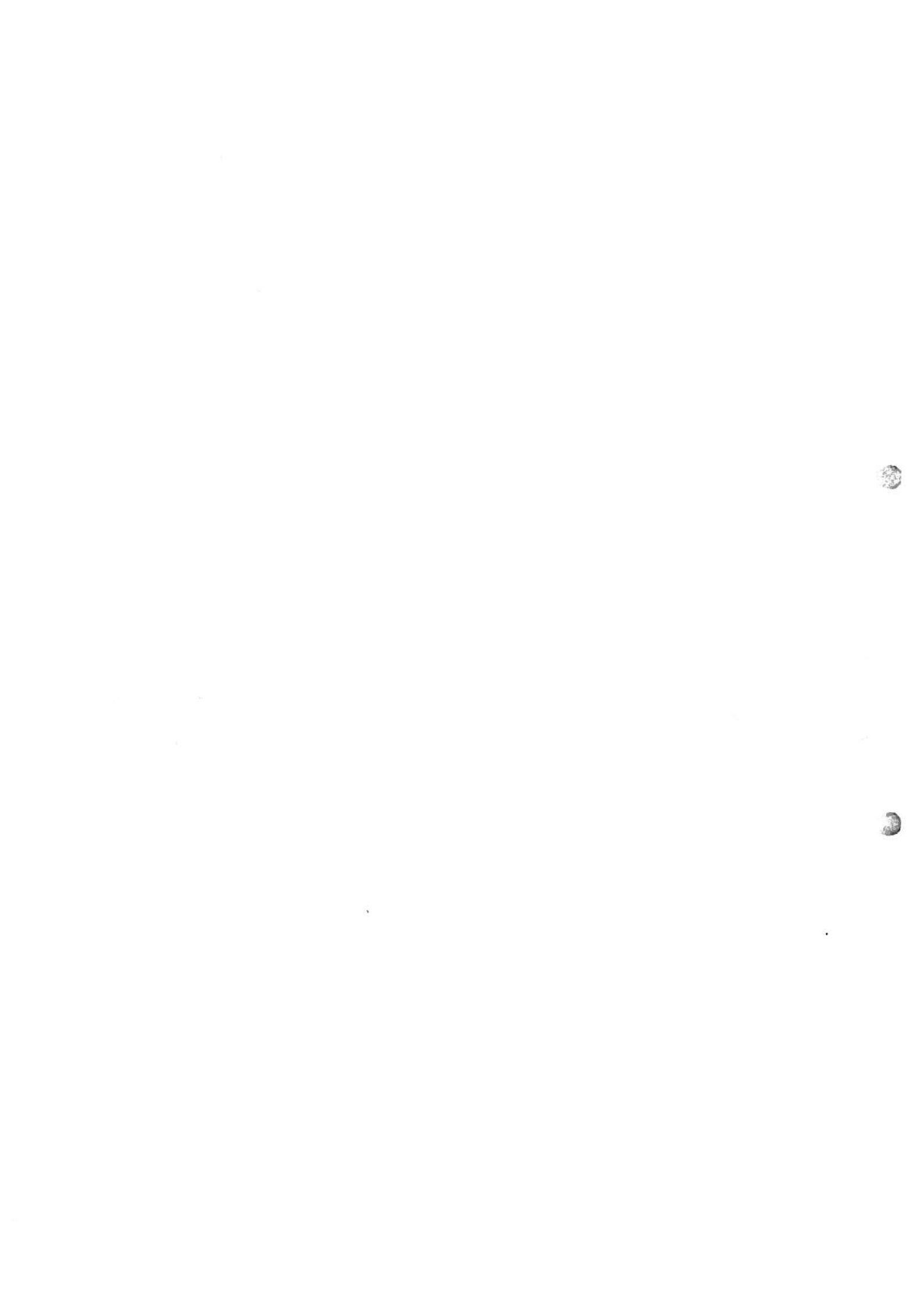
Zgodnie z §14c uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą o uzgodnienie projektu *założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz niektórych innych ustaw* zmienionego w wyniku ustaleń podjętych podczas międzyministerialnej konferencji uzgodnieniowej w dniu 9 października 2013 r.

Przedmiotowy projekt został zamieszczony na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Ewentualne uwagi do projektu założeń proszę zgłosić w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia jego otrzymania, także w wersji elektronicznej na adres: krzysztof.budzich@mf.gov.pl oraz aleksandra.placek@mf.gov.pl

Pragnę również uprzejmie poinformować, iż niezgłoszenie uwag w ww. terminie zostanie potraktowane jako brak uwag do przedmiotowego projektu założeń.

Ku, } |

Otrzymują:

1. Minister Gospodarki,
2. Minister Sprawiedliwości,
3. Minister Pracy i Polityki Społecznej,
4. Prezes Rządowego Centrum Legislacji,
5. Prezes Narodowego Banku Polskiego,
6. Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego.

PRZEWODNICZĄCY RADY LEGISLACYJNEJ
PRZY PREZESIE RADY MINISTRÓW

prof. dr hab. Mirosław Stec

P. Stec
PODSEKRETARZSTWU
w. Mateusz K. Szczurek
2014

Warszawa, dnia 26 stycznia 2014 r.

Pan
Mateusz Szczurek
Minister Finansów

Łeży Panie Ministrze!

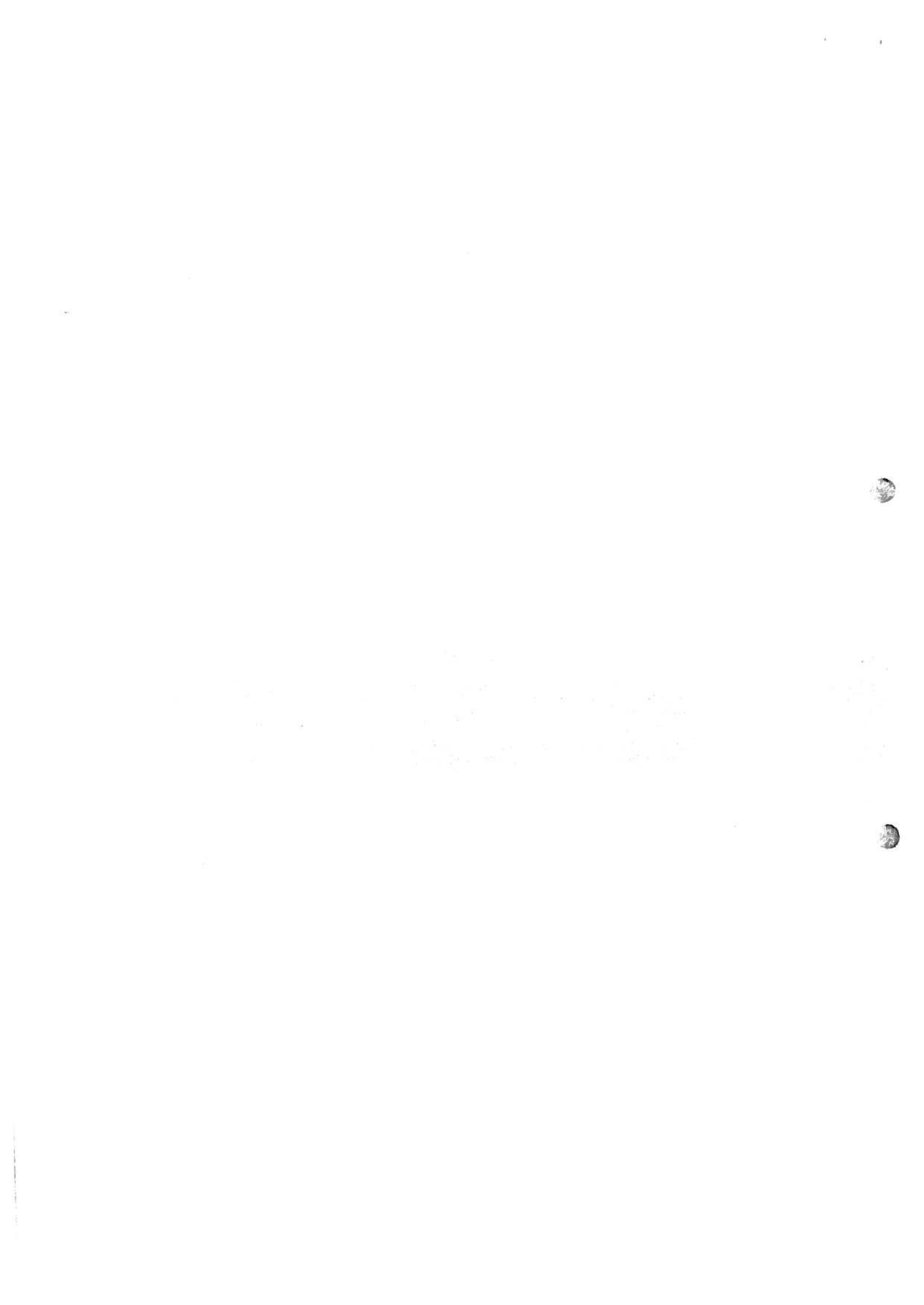
W załączeniu uprzejmie przekazuję opinię Rady Legislacyjnej o projekcie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym. Jednocześnie, stosownie do § 43 pkt 3 Uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979), proszę o ustosunkowanie się do przesłanych uwag.

Łeży Panie Ministrze!

M. Stec

2301/2014

Stamp: 2014-01-27 11:00:00

RL-0303-39/13

Opinia

o projekcie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym

I. Uwagi ogólne

Wiceprezes Rządowego Centrum Legislacji w piśmie z dnia 9 grudnia 2013 r. zwrócił się do Rady Legislacyjnej z prośbą o wyrażenie opinii nt. projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. W odpowiedzi na pismo Rada przedstawia opinię w zakresie następujących zagadnień:

- 1) przekształcenia, z mocy prawa, stosunków pracy, jakie z określaną grupą pracowników NBP zostały nawiązane w drodze umów o pracę, w stosunki pracy na podstawie powołania;
- 2) uregulowania kwestii rachunków bankowych prowadzonych dla osób fizycznych w Narodowym Banku Polskim, przez wyznaczenie w ustawie daty ich zamknięcia, rozpoczynającej bieg okresu przedawnienia;
- 3) nałożenia na wszystkich przedsiębiorców obowiązku sprawdzania autentyczności przedstawianych im środków płatniczych przy pomocy odpowiednich urządzeń, bądź przez zatrudnienie osób mających fachowe przygotowanie.

II. Przekształcanie stosunków pracy

1. Odnosząc się do problemu przekształcenia stosunków pracy niektórych pracowników NBP, Rada Legislacyjna zwraca uwagę, że w punkcie III. 7 projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym proponuje się wprowadzić zmiany w statusie pracowniczym osób

zatrudnionych w NBP, przy czym jedną z nich jest propozycja, aby część stanowisk kierowniczych w NBP (w szczególności stanowiska dyrektorów oddziałów, dyrektorów i wicedyrektorów departamentów i innych jednostek organizacyjnych centrali NBP oraz doradców Prezesa NBP) były obsadzane nie – jak dotychczas – w drodze umowy o pracę, lecz w drodze powołania. Projektodawcy uzasadniają powyższą propozycję szczególnym charakterem zatrudnienia na najwyższych stanowiskach kierowniczych w NBP.

2. Akt powołania jako podstawa nawiązania stosunku pracy jest czynnością prawną o charakterze jednostronnym, wywołującą skutki prawne o charakterze organizacyjnym i obligacyjnym. W sferze organizacyjnej powołanie wywołuje skutek w postaci powierzenia przez uprawniony organ określonego prawem stanowiska (z czym wiązać należy udzielenie niezbędnych pełnomocnictw kierowniczych). Natomiast w sferze obligacyjnej akt powołania stanowi oświadczenie woli określonego podmiotu o nawiązaniu stosunku pracy. Tak więc skutek w postaci nawiązania stosunku pracy nastąpi dopiero po wyrażeniu przez kandydata do pracy zgody (oświadczenia woli) na objęcie stanowiska. Zgodnie bowiem z art. 11 k.p. nawiązanie stosunku pracy oraz ustalenie warunków pracy i płacy, bez względu na podstawę prawną tego stosunku, wymaga zgodnego oświadczenia woli pracodawcy i pracownika. Podstawowe odrębności stosunków pracy z powołania w porównaniu z umownymi stosunkami pracy wiązać należy przede wszystkim ze sposobem ich rozwiązywania. Czynnością zmierzającą do rozwiązania stosunku pracy z powołania jest odwołanie ze stanowiska. Podobnie jak sam akt powołania, tak i odwołanie ze stanowiska wywiera skutki prawne zarówno w sferze organizacyjnej, jak i obligacyjnej. Akt odwołania jest równoznaczny z pozbawieniem danej osoby piastowanego stanowiska, a co za tym idzie – z pozbawieniem jej wszelkich łączących się z tym stanowiskiem kompetencji. Z momentem doręczenia aktu odwołania pracownik natychmiast traci piastowane dotąd stanowisko. W przypadku odwołania równoznacznego z wypowiedzeniem stosunku pracy następuje rozpoczęcie biegu okresu wypowiedzenia, po upływie którego stosunek pracy ulegnie rozwiązaniu. W okresie wypowiedzenia pracownik nie ma obowiązku świadczenia pracy, niemniej na wniosek lub za zgodą pracownika można mu powierzyć inną, odpowiednią ze względu na posiadane kwalifikacje, pracę, a po upływie okresu wypowiedzenia zatrudnić pracownika na uzgodnionych przez strony warunkach pracy i płacy. Natomiast odwołanie równoznaczne z rozwiązaniem stosunku pracy bez wypowiedzenia oznacza jednoczesne pozbawienie stanowiska oraz rozwiązanie stosunku pracy.

3. Najważniejszą cechą charakteryzującą stosunki pracy z powołania jest zatem znaczące osłabienie ich stabilizacji. Wyrazem tego osłabienia jest, z jednej strony, uproszczenie trybu rozwiązywania tych stosunków, z drugiej strony, odwołanie pracownika ze stanowiska w sposób równoznaczny z wypowiedzeniem stosunku pracy nie wymaga wskazania przyczyny uzasadniającej tę czynność. Organ odwołujący nie musi zatem podawać przyczyny odwołania pracownika ze stanowiska, chyba że rozwiązanie stosunku pracy ma nastąpić natychmiast, wówczas należy wskazać w odwołaniu przyczyny, o których mowa w art. 52 § 1 lub art. 53 k.p. W odniesieniu do stosunków pracy z powołania wyłączone jest także stosowanie przepisów o rozpatrywaniu sporów ze stosunku pracy w części dotyczącej orzekania o bezskuteczności wypowiedzeń i o przywracaniu do pracy. Oznacza to, iż jedynym roszczeniem, którego przed sądem pracy może dochodzić pracownik odwołany ze stanowiska, jest roszczenie o odszkodowanie.

4. Można więc przyjąć, że propozycja obsady wskazanych stanowisk kierowniczych w NBP w drodze powołania, a nie umowy o pracę, jest uzasadniona. Wątpliwości Rządowego Centrum Legislacji budzi natomiast pomysł zamieszczenia w projekcie ustawy regulacji przejściowej, w myśl której stosunki pracy osób zajmujących te stanowiska, przekształcą się *ex lege* w stosunki pracy na podstawie powołania.

5. Odnosząc się do tego zagadnienia należy zauważyć, że zmiany z mocy prawa podstaw zatrudnienia pracowniczego stosunkowo często mają miejsce przy okazji dokonywania reform ustrojowych organów administracji lub władzy publicznej. Jako przykłady tego typu działań można wskazać art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, który przewidywał, że „Stosunek pracy osób zatrudnionych na podstawie mianowania na zasadach określonych w ustawie uchylanej w art. 60 przekształca się z dniem 1 stycznia 2012 r. w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony”. Podobną regulację zawierała ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej, która w art. 137 przewidywała, że „1. Stosunki pracy nawiązane w urzędach, o których mowa w art. 2, przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie mianowania na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych, pozostają w mocy nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2003 r., chyba że wcześniej w sposób określony w niniejszej ustawie zostały przekształcone, rozwiązane lub wygasły. 2. Z dniem 1 stycznia 2004 r. dotychczasowe stosunki pracy osób zatrudnionych na podstawie mianowania na zasadach określonych w ustawie o pracownikach urzędów państwowych przekształcają się w stosunki pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony”. Podobna regulacja zawierała także ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o służbie cywilnej (art.

95). Zdarzały się także sytuacje, kiedy następowała zmiana charakteru zatrudnienia z pracowniczego na służbowy (np. zgodnie z art. 92 ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej „W wypadku przyjęcia propozycji pełnienia służby na stanowisku funkcjonariusza celnego, dotychczasowy stosunek pracy przekształca się w stosunek służby z dniem mianowania”).

6. Jak widać zmiany podstaw zatrudnienia nie są niczym wyjątkowym w naszym systemie prawa pracy (a nawet szerzej – prawa zatrudnienia). Towarzyszą one często przekształceniom organizacyjnoprawnym, jakim podlegają urzędy i inne jednostki publiczne. Z reguły zmiana podstawy zatrudnienia oznacza pogorszenie sytuacji prawnej osób, których ona dotyczy. W podanych wyżej przykładach mianowanie było zastępowane umową o pracę, a w przypadku analizowanego projektu założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o NBP umowy o pracę mają się przekształcić w najmniej korzystną dla pracowników podstawę, jaką jest powołanie. W związku z powyższym rozważenia wymagają dwie kwestie.

7. Pierwsza rodzi problem natury technicznoprawnej i wiąże się z odmiennym charakterem umowy o pracę i powołania. Co prawda w jednym i drugim przypadku mamy do czynienia z czynnościami prawnymi, jednak pierwsza z nich jest czynnością dwustronną, a druga – jednostronną. Konstruując zatem przepis przejściowy dotyczący przekształcenia umownego stosunku pracy w stosunek z powołania należy zapewnić kontynuację szczególnych, ponadstandardowych praw i obowiązków, jakie – korzystając z autonomii woli stron (art. 18 k.p.) – pracownicy i pracodawcy mogli przewidzieć w łączącej ich umowie o pracę.

8. Druga kwestia dotyczy oceny proponowanego rozwiązania z punktu widzenia określonych wartości konstytucyjnoprawnych. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 16 czerwca 2003 r. (K 52/02) dokonał oceny przywołanego wyżej art. 137 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej. Przepis ten przewidywał przekształcenie nominacyjnych stosunków pracy w stosunki umowne. Trybunał Konstytucyjny, co do zasady, nie zakwestionował takiego rozwiązania, uznając je za dopuszczalne w świetle standardów ustawy zasadniczej. Jednak powołując się na zasadę ochrony zaufania obywatela do państwa i do prawa (zasadę lojalności państwa wobec obywatela) wyraził pogląd, że znaczenie dla oceny konstytucyjności zmiany na niekorzyść podstawy zatrudnienia ma to, czy ustawodawca przewidział jakieś mechanizmy łagodzące owe niekorzystne skutki dla obywatela. W analizowanym przypadku stwierdził, że „Wygaszenie ochrony stabilności stosunku pracy przewidziane w art. 137 ustawy o służbie

cywilnej zostało odsunięte w czasie. Przepis ten wszedł w życie 1 lipca 1999 r., a jego skutki wystąpią dopiero 1 stycznia 2004 r. Ustawodawca wprowadził zatem czteropółletni okres dostosowawczy, łagodząc niekorzystne skutki dla zainteresowanych. W konsekwencji nie można zgodzić się z poglądem, że regulacja prawna zakwestionowana przez wnioskodawcę narusza zasadę ochrony zaufania jednostki do państwa i do prawa”.

9. Zdaniem Rady Legislacyjnej zaprezentowany pogląd Trybunału Konstytucyjnego może mieć znaczenie dla oceny proponowanych w ocenianym projekcie rozwiązań dotyczących przekształcenia podstaw zatrudnienia niektórych pracowników NBP. Postulować więc należy, aby projektodawca przewidział mechanizmy osłonowe w postaci co najmniej odpowiedniego *vacatio legis*.

III. Uregulowanie kwestii rachunków bankowych prowadzonych dla osób fizycznych w Narodowym Banku Polskim

1. W zakresie uregulowania kwestii rachunków bankowych prowadzonych przez NBP dla osób fizycznych i prawnych, projekt przewiduje zamknięcie rachunków bankowych prowadzonych przez NBP dla osób fizycznych i prawnych (niebędących bankami), które bank ten miał przekazać innym bankom do 30.06.1992 r. na mocy art. 79¹ nieobowiązującej już ustawy z 31.01.1989 r. o Narodowym Banku Polskim. Planowana ustawa wskaże konkretną datę zamknięcia tych rachunków, która równocześnie stanie się dniem rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń posiadaczy tych rachunków o wypłatę zgromadzonych na nich środków. Zamknięcie rachunków ma być poprzedzone dwukrotnym ogłoszeniem o zbliżającym się terminie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim; skutek tego ogłoszenia będzie mieć charakter materialnoprawny – umożliwi bowiem zamknięcie rachunków i rozpoczęcie biegu przedawnienia roszczeń o zwrot środków na nich zdeponowanych. Od momentu zamknięcia środki te nie będą już oprocentowane.

2. Motyw przemawiający za taką regulacją stanowi fakt, iż NBP jest „bankiem banków”, nie zaś osób fizycznych czy osób prawnych innych niż banki. Równocześnie, ze względu na konstrukcję umowy rachunku bankowego zawartą w kodeksie cywilnym i ustawie prawo bankowe, bank nie jest uprawniony do zwolnienia się ze zobowiązania przez zrozenie środków pieniężnych zapisanych na rachunku do depozytu sądowego. Nie znajdują tu również zastosowania ogólne reguły wynikające z ustawy o likwidacji pieniężnych depozytów z 18 października 2006 r. (Dz.U. nr 208 poz. 1537 ze zm.).

3. Projektowane rozwiązanie, gdyby miało być przyjęte w kształcie opisanym w projekcie założeń, może nasuwać zastrzeżenia natury konstytucyjnej – z punktu widzenia ochrony własności przewidzianej w art. 21 ust. 1 i art. 64 ust. 2 Konstytucji. Rozpoczęcie biegu przedawnienia spowoduje, że po jego upływie NBP będzie mógł uchylić się od wypłaty środków zgromadzonych na rachunku. Z drugiej strony niejednokrotnie będziemy mieć do czynienia z sytuacją, w której spadkobiercy posiadaczy rachunków nie dysponują wiedzą o tych rachunkach. Dlatego istotne znaczenie będzie mieć treść ogłoszeń o nadchodzącym zamknięciu rachunków. Ochrona danych osobowych nie pozwala wszakże na wymienienie w tych ogłoszeniach imion i nazwisk posiadaczy; nadto nikt nie ma obowiązku prawnego zapoznawania się z treścią ogłoszeń prasowych.

4. W komentarzach doktrynalnych dotyczących zakresu konstytucyjnego prawa własności wskazuje się, iż punktem wyjścia powinny być takie atrybuty przysługujące instytucji prawa własności jak: bezwzględny charakter prawa – skuteczność *erga omnes*, wyłączność władztwa właściciela, jego prawo do czynienia z przedmiotem dowolnego użytku, zbywalność, nieograniczoność w czasie, pierwotna elastyczność [za: L. Garlicki *Konstytucja RP. Komentarz*, art. 64, s. 8]. Należy też podkreślić, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego art. 20 i 21 Konstytucji wynika, iż własność prywatna należy do podstawowych zasad ustrojowych państwa. Wprawdzie własność nie ma charakteru absolutnego i może podlegać ograniczeniom, ale ograniczenia te są dopuszczalne tylko w takim zakresie, w jakim nie naruszają istoty tego prawa. Przepisy ustawowe nie mogą niweczyć podstawowych uprawnień składających się na treść prawa własności, takich jak możliwość korzystania, pobierania pożytków lub pośredniego eksploataowania przedmiotu własności [P 11/98]. Rozwiązanie ustawowe, przewidujące przejście praw własności między podmiotami prawa prywatnego wbrew woli właściciela, powinno pociągać za sobą obowiązek spełnienia świadczenia wzajemnego przez osobę uzyskującą własność [P 16/08].

5. Także analiza orzecznictwa Sądu Najwyższego prowadzi do wniosku, że konstytucyjnie niedopuszczalne jest zarówno całkowite odjęcie własności bez odpowiedniego ekwiwalentu (i dlatego wywłaszczenie i przepadek mienia musiały znaleźć odrębne podstawy w art. 21 ust. 2 i art. 46 Konstytucji), jak i nadanie ograniczeniom prawa własności takiej intensywności, że uniemożliwi to korzystanie z tego prawa" [L. Garlicki *Konstytucja RP. Komentarz*, art. 64, s. 21].

6. Ponadto TK uznał, że w rozumieniu Konstytucji prawo dziedziczenia jest nieodłącznym korelatem prawa własności, jego dopełnieniem i możliwością jego kontynuacji po śmierci osoby będącej podmiotem tego prawa [K 23/98].

7. Zestawienie art. 64 ust. 1 i 2 z jednej strony i art. 21 ust. 1 z drugiej strony uzasadnia wniosek, że Konstytucja wyłącza możliwość pozbawienia własności, będącej najpełniejszym z praw majątkowych, cechy dziedziczności. [...] Prawo dziedziczenia czyni własność prywatną instytucją trwałą, nieograniczoną czasowo, niezależną od okresu życia osoby, której w danej chwili uprawnienia właścicielskie przysługują [P 4/99].

8. Na treść prawa do dziedziczenia składa się kilka zasadniczych elementów. Należy do nich m.in. zakaz arbitralnego przejmowania przez państwo lub inne podmioty prawa publicznego własności osób zmarłych. Ponadto, prawo własności przysługujące osobie fizycznej nie może wygasać w chwili jej śmierci, ale winno trwać nadal, co zakłada jego przejście na inną osobę lub osoby. Z prawa do dziedziczenia wynika też nakaz ukształtowania regulacji prawnych w taki sposób, by umożliwić spadkobiercy definitywne nabycie składników majątku spadkowego [P 20/06].

9. Zadaniem Rady Legislacyjnej nie jest udzielanie rad projektodawcy; wszakże przedstawione trudności można rozwiązać na dwa sposoby. Przybliżyłoby to przyszłą regulację do obowiązujących standardów konstytucyjnych. Po pierwsze, można rozważyć dokonanie „przekazania“ przedmiotowych rachunków bankom komercyjnym, z wyraźnym wyłączeniem stosowania art. 519 - 525 k.c. Przekazanie takie mogłoby się dokonać np. w drodze wylosowania jednego z banków komercyjnych, który przejmie wszystkie rachunki, względnie ustalenia terminu, do którego banki mogą wyrazić chęć przejęcia rachunków i późniejszego ich „podziału“ między zgłaszających się w proporcji do ogólnej sumy środków zgromadzonych na rachunkach bankowych w każdym z banków, w stosunku do ogólnej sumy środków zgromadzonych na rachunkach we wszystkich bankach komercyjnych, które dokonały zgłoszenia. Gdyby żaden z banków nie zgłosił się, wówczas można by wykorzystać wspomniany wyżej mechanizm losowania. Wreszcie „podział“ rachunków mógłby objąć wszystkie banki komercyjne: albo według wariantu, w którym rachunki są dzielone według ich liczby, albo według wartości zgromadzonych na nich środków – między wszystkie banki komercyjne, z wykorzystaniem relacji między wartością zgromadzonych w nich depozytów w stosunku do ogólnej sumy depozytów we wszystkich bankach.

10. Po drugie, można by – alternatywnie – przewidzieć obowiązek przeprowadzenia postępowania wywotawczego jeszcze przed dokonaniem ogłoszenia

Musiałoby ono przyjąć postać zbliżoną do uregulowanej w d. §§ 946 i nn. niemieckiej ordynacji procesowej (ZPO). Również Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu P 34/08 z dnia 29.10.2010 r. zwrócił uwagę - na gruncie oceny przepisów o *quasi* zasiedzeniu nieruchomości „o nieustalonym stanie prawnym” - że w tego rodzaju sytuacjach ustawodawca powinien nałożyć obowiązek przeprowadzenia rzetelnego postępowania mającego na celu ustalenie stanu prawnego nieruchomości. Uwagę tę *mutatis mutandis* można w pełni odnieść do analizowanego w niniejszej opinii problemu.

IV. Kwestie dot. nałożenia na wszystkich przedsiębiorców obowiązku sprawdzania autentyczności przedstawianych im środków płatniczych

1. Jeśli chodzi o kwestie sprawdzania autentyczności przedstawianych środków płatniczych, to projekt przewiduje również nałożenie na przedsiębiorców i wszelkie podmioty, które prowadzą obsługę gotówkową, obowiązek sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych, w tym opiewających na waluty obce. Ma się to dokonywać z pomocą osób fachowo przygotowanych lub za pomocą specjalistycznych urządzeń. W sposób oczywisty stanowi to ograniczenie swobody działalności gospodarczej, podlegające rygorom z art. 22 i 31 ust. 3 Konstytucji. Materialna przesłanka dopuszczalności ograniczeń wolności działalności gospodarczej została ujęta w art. 22 Konstytucji w formie klauzuli generalnej - istnienie ważnego interesu publicznego. Ustawodawca nie może jednak dowolnie określać rodzaju chronionego interesu, gdyż musi brać pod uwagę inne regulacje konstytucyjne, a ponadto cel regulacji ustawowej powinien znajdować uzasadnienie w konstytucyjnej aksjologii, zaś środki powinny pozostawać w odpowiedniej proporcji do zamierzonego rezultatu (K 33/98). Ponadto TK stwierdził, że art. 22 Konstytucji należy rozumieć w ten sposób, że ustawodawca nie może ustanawiać ograniczeń przekraczających pewien stopień uciążliwości, a zwłaszcza zapoznających proporcje między stopniem naruszenia uprawnień jednostki a rangą interesu publicznego, który ma w ten sposób podlegać ochronie [K 33/03].

2. Obecnie kwestie związane z zatrzymywaniem fałszywych znaków pieniężnych reguluje zarządzenie Prezesa NBP z dnia 31 sierpnia 1989 r. w sprawie zatrzymywania fałszywych znaków pieniężnych (MP Nr. 32, poz. 255). Nakładają one jedynie znacznie więcej w stosunku do proponowanych w założeniach obowiązek zatrzymania znaku pieniężnego sfalszowanego lub budzącego wątpliwości co do autentyczności i porządzenie odpowiedniego protokołu oraz przesłanie go wraz z zakwestionowanym nakładem pieniężnym odpowiednim organom. Potrzeba uregulowania tych kwestii w akcie

prawnym spełniającym wymogi konstytucyjne jest bezsporna. Wątpliwości budzi jednak obciążenie przedsiębiorców tak szeroko zakreślonymi obowiązkami.

3. Jest wysoce wątpliwe czy proponowane rozwiązania pozostają w zgodzie z wymogiem proporcjonalności ustanowionym w drugim z powołanych przepisów. Dbalność o oryginalność znaków pieniężnych funkcjonujących w obrocie spoczywa bowiem na organach władzy publicznej. Natomiast jeżeli przedsiębiorca przyjmie fałszywe znaki, dokonuje się to na jego ryzyko; dotyczy to również dalszego obrotu z przedsiębiorcami oraz ludnością. Argumentu wspierającego zamysł projektodawcy nie dostarcza zwłaszcza Rozporządzenie Rady (WE) nr 1338/2001 z 28.06.2001 r., ponieważ ma ono ograniczony zakres podmiotowy, co wynika wprost z jego art. 6 ust. 1, odnosząc się do tych Państw Członkowskich, które przyjęły euro jako swoją jedyną walutę. Nie przewiduje ono także konieczności nałożenia na przedsiębiorców obowiązku weryfikacji autentyczności znaków pieniężnych przy pomocy wyspecjalizowanej kadry lub odpowiednich urzędzeń, a jedynie obowiązku wycofania ich z obiegu w przypadku, gdy dysponują wiedzą lub mają wystarczające powody podejrzewać, że zostały podrobione i przekazania właściwym organom krajowym, które mają obowiązek podjąć odpowiednie dalsze działania. Nałożenie obowiązków na wszystkich przedsiębiorców, co oznaczałoby obciążenie ich dodatkowym kosztem prowadzenia działalności gospodarczej, mogłoby także być mało realne w praktycznej realizacji.

V. Kadencyjność członków Rady Polityki Pieniężnej

W związku z projektowanymi zmianami dotyczącymi kadencyjności członków Rady Polityki Pieniężnej, Rada Legislacyjna nie zgłasza w stosunku do nich zastrzeżeń. Zgodnie z art. 227 ust. 5 Konstytucji: „W skład Rady Polityki Pieniężnej wchodzi Prezes Narodowego Banku Polskiego jako przewodniczący oraz osoby wyróżniające się wiedzą z zakresu finansów, powoływane na 6 lat, w równej liczbie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejm i Senat”. Interpretując powyższy przepis Trybunał Konstytucyjny uznał, iż ustrojodawca przyjął koncepcję indywidualnej kadencji poszczególnych członków Rady oraz, że powołanie każdego członka Rady następuje na okres sześciu lat. Tego rodzaju indywidualizacja kadencji oznacza, że moment powołania poszczególnych osób w skład Rady może być zróżnicowany [K 26/03].

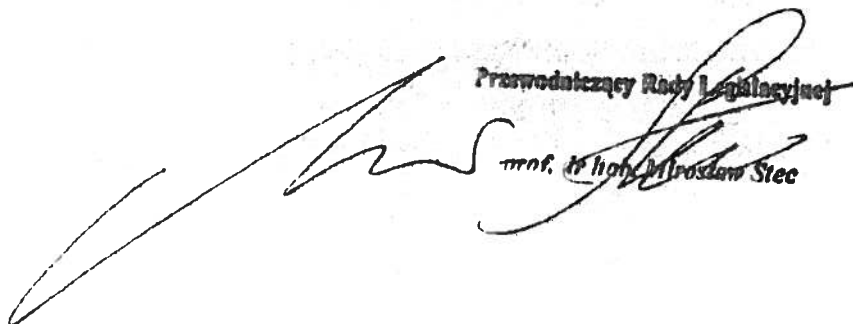
Takiemu rozumieniu kadencji członków RPP daje wyraz art. 13 ust. 2 obowiązującej ustawy o NBP, gdzie przewidziano, że: „Kadencja członka Rady (Polityki

Pieniężnej] wynosi 6 lat". Ustawodawca doprecyzował ponadto, że: „Funkcje członka Rady można pełnić tylko jedną kadencję”.

Przepis konstytucyjny nie przesądza o liczbie członków RPP, a zatem liczba ta może zostać ustalona w ustawie i ustawą zmieniana.

Przedłożony do zaopiniowania projekt założeń w punkcie 3 respektuje powyższe zasady. Utrzymuje bowiem 6-letnią kadencję każdego z członków RPP t. a liczbę członków, powoływanych w równej liczbie przez wskazane konstytucyjne organy, ustala w ramach swobody przyznanej ustawodawcy przez art. 227 Konstytucji.

Na podstawie projektu opinii przygotowanej przez dr hab. prof. UW Elżbieta Kornberger-Sokołowską, dr hab. prof. UW Macieja Kalińskiego, dr hab. prof. UG Jakuba Steinę, prof. dr hab. Krzysztofa Wójtowicza Rada Legislacyjna przyjęła w trybie obiegowym w dniu 30 stycznia 2014 r.

Przewodniczący Rady Legislacyjnej
prof. dr hab. Mirosław Stec

Warszawa, dnia 11 lutego 2014 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

FN-2/0310/9-21/MIP/RD - 13656/2014

Pan

Prof. dr hab. Mirosław Stec

Przewodniczący Rady Legislacyjnej
przy Prezesie Rady Ministrów

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na przesłaną pismem z dnia 30 stycznia 2014 r. (DP-10-33(2)/13/14/RL) opinię Rady Legislacyjnej o projekcie *założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym* (RL-0303-39/13) Ministerstwo Finansów pragnie przedstawić następujące stanowisko.

W odniesieniu do uwagi Rady Legislacyjnej dotyczącej proponowanego w projekcie przekształcenia stosunków pracy (cz. II opinii), jakie z określaną grupą pracowników Narodowego Banku Polskiego zostały nawiązane przez umowy o pracę, w stosunki pracy na podstawie powołania, Ministerstwo Finansów informuje, że propozycja ta została wycofana.

Z kolei nawiązując do tez zawartych w cz. III opinii dotyczącej kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które zgodnie z art. 79¹ nieobowiązującej *ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim* miały zostać przekazane do dnia 30 czerwca 1992 r. innym bankom (we wrześniu 1993 r. NBP zawarł z Polskim Bankiem Inwestycyjnym SA porozumienie ws. przekazania mu prowadzenia tych rachunków), projektodawca chciałby podkreślić, że podjęte dotychczas próby zamknięcia przedmiotowych rachunków wyczerpały aktualne rozwiązania zawarte w Kodeksie cywilnym i okazały się nieskuteczne. W ocenie Ministerstwa Finansów, jak i NBP powyższe uzasadnia potrzebę ustawowego rozwiązania tego problemu (na co wskazano w projekcie założeń). Podejście zaproponowane w projekcie - zdaniem projektodawcy - nie narusza ani nie zmienia obowiązujących regulacji dotyczących dziedziczenia, czy też innych istotnych z punktu

1

widzenia ochrony praw majątkowych. Propozycje wskazane w projektowanych założeniach nie ograniczają też prawa własności ani nie skutkują jej odjęciem.

Ponadto, odnosząc się do przedstawionych w opinii Rady Legislacyjnej twierdzeń nt. przedawnienia roszczeń, warto podkreślić, iż instytucja ta jest narzędziem pozwalającym usunąć stan niepewności prawnej w sytuacji, gdy uprawniony przez długi czas nie wykonuje swoich praw podmiotowych i nie realizuje przysługujących mu roszczeń. Niemniej, projektodawca zapewnia, co zaznaczono w projekcie, iż w konsekwencji przyjęcia proponowanego w projekcie rozwiązania posiadacze przedmiotowych rachunków nie poniosą ryzyka utraty pozostawionych na nich środków w świetle utrwalonej w NBP praktyki (ukształtowanej jeszcze w czasach, gdy NBP prowadził rachunki oszczędnościowe), zgodnie z którą NBP nie powołuje się na przedawnienie roszczenia, jeżeli nie ma wątpliwości, że dawnemu deponentowi NBP przysługuje niepobrana wcześniej kwota. Zasadę rezygnacji z powoływania się przez NBP na przedawnienie w takiej sytuacji można uznać za standard, do przestrzegania którego dąży się w obrocie oszczędnościowym. Swoistą gwarancją jego utrzymania jest pozycja prawno-ustrojowa NBP (kwestia reputacyjna) i fakt, że wszystkie działania NBP podejmowane dotąd w tym zakresie (opisane w projekcie) były nakierowane wyłącznie na wypłatę depozytów.

Przypomnieć dodatkowo można, że proponowane rozwiązanie nie będzie miało precedensowego charakteru. W projekcie opisano zastosowane już rozwiązanie analogiczne, które także stanowiło szczególną ustawową ingerencję w istniejące stosunki cywilnoprawne. Rozwiązanie to zawarto w przepisie art. 183 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – *Prawo bankowe*, wprowadzonym przez art. 66 pkt 10 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego. Polegało ono na wygaszeniu z dniem określonym w art. 183 ust. 2 ustawy *Prawo bankowe* umów na wkłady oszczędnościowe, w związku z którymi wydano, przed wejściem w życie tej ustawy, dowody na okaziciela, które nie zostały przekształcone w umowy rachunku oszczędnościowego. Rozwiązanie to nie budziło zastrzeżeń Rady Legislacyjnej ani parlamentarnych służb legislacyjnych podczas prac nad wdrażającą go ustawą.

Z kolei odnosząc się do obaw Rady Legislacyjnej o zgodność z postanowieniami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych imiennego wzywania w drodze

ogłoszeń prasowych posiadaczy przedmiotowych rachunków oraz ich następców prawnych (spadkobierców) do odbioru zgromadzonych na nich środków pieniężnych, wydaje się, iż jakkolwiek w projekcie założeń zaproponowano, aby treść tych ogłoszeń wskazywała posiadaczy rachunków jedynie ogólnie, to przepis art. 23 ust. 1 pkt 2 i 3 *ustawy o ochronie danych osobowych* umożliwia zawarcie w tych ogłoszeniach danych osobowych ich posiadaczy. Należy ponadto zaznaczyć, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie zgłosił uwag do przedmiotowej propozycji.

W zakresie cz. IV opinii Rady Legislacyjnej projektodawca pragnie zauważyć, że konieczność sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych w powszechnym obrocie gotówkowym wynika już z aktualnych przepisów prawa karnego (art. 310 § 2 i art. 312 Kodeksu karnego), których obowiązywanie wymusza niejako weryfikację banknotów i monet na podmiotach przyjmujących znaki pieniężne kierowane następnie do obiegu gotówkowego.

Jednocześnie projektodawca zwraca uwagę, że proponowane w projekcie uregulowanie obowiązku sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń dotyczyć ma tylko znaków pieniężnych opiewających na waluty obce i wywodzi się z art. 6 ust. 1a rozporządzenia Rady (WE) nr 1338/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem. Zakres przedmiotowy tego obowiązku jest więc ograniczony, z pewnością nie jest to obowiązek powszechny ani obowiązek dotyczący wszystkich przedsiębiorców. Wydaje się więc, że konstytucyjny wymóg proporcjonalności czy uciążliwości dla przedsiębiorców proponowanej regulacji został zachowany.

W projekcie wskazano też, że już obecnie stosuje się urządzenia służące sprawdzaniu autentyczności polskich znaków pieniężnych w związku z wykonywaniem czynności ich sortowania, przeliczania i pakowania (a także oznaczania opakowań znaków pieniężnych oraz wymiany tych znaków, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą dalej pełnić funkcji środka płatniczego) w bankach i przez przedsiębiorców, którym banki powierzyły wykonywanie takich czynności, na podstawie przepisów związanych z gospodarką znakami pieniężnymi Rzeczypospolitej Polskiej.

W odniesieniu do walut obcych przewiduje się, że obowiązek sprawdzania ich autentyczności przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń, w praktyce dotyczyć będzie - spośród przedsiębiorców i innych podmiotów, które w ramach powszechnego

obiegu pieniężnego prowadzą obsługę gotówkową, w szczególności przyjmują znaki pieniężne (np. z tytułu zapłaty za towary lub usługi) w celu ponownego ich wprowadzenia do obiegu – głównie przedsiębiorców prowadzących kasy walutowe (np. banki, kantory).

Istotnym też jest, na co wskazano w projekcie w części dotyczącej konsultacji społecznych, że przedsiębiorcy przyjmujący znaki pieniężne kierowane następnie do obiegu gotówkowego, do których zwrócono się o zaopiniowanie projektu, nie określili wysokości (skali) kosztów, które w ich ocenie wiązałyby się ze wprowadzanymi zmianami w ustawie o NBP.

Z wyrazami szacunku,

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSZKRETAZ STANU

Wojciech Kowalczyk

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
PODSEKRETARZ STANU
Wojeiech Kowalczyk

Warszawa, dnia 14 lutego 2014 r.

Dep FN
PP.19kr
18.02.14r. Bm

FN-2/0310/9-22/MIP/RD-14745/2014

KRM-24-26-14

Rozesłano: 2014-02-19

ZD72

Przedkładam zgłoszony przez:
Ministra Finansów dokument rządowy przeznaczony
do rozpatrzenia z terminem zgłaszania ewentualnych
uwag do dnia 27 lutego 2014 r.

Merytorycznie prowadzącym sprawę w Departamencie
Komitetu Rady Ministrów jest:
p. M. Grzeszczuk, tel. 694 6940, e-mail: mgrzesz@kprm.gov.pl

(-) M. Hirszel – Sekretarz Stałego Komitetu Rady Ministrów

Szanowna Pani Sekretarz,

Pani

Małgorzata Hirszel

Sekretarz Komitetu Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

w załączeniu uprzejmie przekazuję projekt z dnia 27 stycznia 2014 r. założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym – z uprzejmą prośbą o jego przedłożenie do rozpatrzenia Komitetowi Rady Ministrów.

Projekt, po przeprowadzeniu w dniu 9 października 2013 r. konferencji uzgodnieniowej, został zmieniony zgodnie z jej ustaleniami i w wersji z 22 listopada 2013 r. ponownie rozesłany do zaopiniowania. Następnie, w wyniku otrzymanych uwag, celem ich uwzględnienia projekt poddano kolejnym modyfikacjom. Niedającą się usunąć rozbieżność z Ministerstwem Sprawiedliwości i Rządowym Centrum Legislacji (w zakresie proponowanego ustawowego zamknięcia rachunków osób fizycznych, których prowadzenie NBP miał przekazać innym bankom) opisano w załączonym do niniejszego pisma protokole rozbieżności.

Jednocześnie, w nawiązaniu do stanowiska RCL z dnia 9 grudnia 2013 r. sygn. RCL.DPG.58-30/13 przekazuję następujące wyjaśnienia.

Ad. 1.1. Problem rachunków osób fizycznych omówiony jest w protokole rozbieżności.

Ad. 1.2. W odniesieniu do kwestii ewentualnych regulacji przejściowych, cz. III pkt 5 projektu uzupełniono o informację, że propozycje w tym zakresie będą mogły być sformułowane nie na etapie projektowania założeń, lecz dopiero podczas opracowania projektu ustawy na podstawie założeń przyjętych przez rząd.

Ad. 2.1. Uzasadnienie do wprowadzenia rotacyjności składu RPP (cz. III pkt 3 projektu założeń) zostało uzupełnione i rozszerzone o zwięzłe przedstawienie rozważanych możliwości i przesłanki wyboru ostatecznej propozycji. Do pierwotnie planowanej dwukadencyjności członków RPP zostały zgłoszone negatywne uwagi Ministerstwa Gospodarki, NBP oraz podmiotów wskazanych w cz. VI projektu dot. konsultacji społecznych. Należy też zaznaczyć, że osiągnięcie celu, jakim jest stabilność składu RPP i podejmowanych przez nią decyzji, jest możliwe przy zastosowaniu różnych środków (metod).

BIURO MINISTRA
Wojnyto dnia

2014-02-19

Ad. 2.2. Ministerstwo Finansów popiera propozycję RCL wprowadzenia w ustawie, jaka zostanie przygotowana na podstawie założeń, szczególnych rozwiązań, które modyfikowałyby reguły wynikające z art. 16 ust. 1 i 3 ustawy o NBP w okresie przejściowym kształtowania się składu RPP – dostosowując je do działania przez RPP w składzie tymczasowo poszerzonym do 12, a następnie ograniczonym do 6 członków. W tym zakresie projekt założeń został uzupełniony w cz. III pkt. 3.

Ad. 2.3. Uwaga dotycząca pierwotnie proponowanego przekształcenia się, z mocy samego prawa, stosunków pracy, jakie z określaną grupą pracowników NBP zostały nawiązane w drodze umów o pracę, w stosunki pracy na podstawie powołania – w związku z wycofaniem przez projektodawcę proponowanych zmian w tym zakresie – stała się bezprzedmiotowa.

Ad. 2.4. Projekt założeń w cz. III pkt. 11 został doprecyzowany, a przedstawiona w nim propozycja regulacji dot. sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych szerzej uzasadniona. Projekt w aktualnym brzmieniu wyraźnie wskazuje, że obowiązek weryfikacji znaków pieniężnych przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń dotyczyć ma tylko walut obcych. Ponadto, w cz. VI projektu omówiono wynik dodatkowych konsultacji społecznych w zakresie proponowanej regulacji, które nie wykazały kosztu projektowanych zmian. Warto też podkreślić, że w odniesieniu do walut obcych projektowana regulacja w praktyce dotyczyć będzie głównie przedsiębiorców prowadzących kasy walutowe (np. banki, kantory).

Ad. 2.5. W cz. III pkt. 11 tiret drugi projektu wykreślono zdanie przewidujące, że do czasu wydania rozporządzeń zapowiedzianych w tym tiret powinny zachować moc przepisy odpowiednich zarządzeń Prezesa NBP.

W cz. VI projektu (dot. konsultacji społecznych) uwzględniono uwagę Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przekazaną pismem z dnia 9 grudnia 2013 r.

Do opinii Rady Legislacyjnej z dnia 30 stycznia 2014 r. załączam kopię stanowiska Ministerstwa Finansów.

Z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU
Wojciech Kłopotczuk

**Projekt założeń
projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim
oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym**

I. Cel projektowanej ustawy

Celem projektowanej regulacji będzie aktualizacja obowiązujących przepisów o Narodowym Banku Polskim oraz dodanie nowych regulacji zwiększających przejrzystość funkcjonowania NBP, a także dostosowujących działalność NBP do sytuacji panującej obecnie na rynku finansowym. Proponuje się, aby projekt ustawy regulował m.in. kwestie dotyczące uczestnictwa NBP w organizacjach międzynarodowych, aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej oraz Zarządu NBP, kadencyjności członków RPP oraz sporządzania sprawozdania finansowego NBP. Zakłada się także uregulowanie problemu rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, ponieważ nie zostały one dotychczas przekazane innym bankom pomimo kilkukrotnych prób rozwiązania tej kwestii.

II. Zakres przewidywanej regulacji

Obowiązująca obecnie ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2013 r. poz. 908 i 1036), dalej: „ustawa o NBP”, była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 228, poz. 2260), a kilkunastoletni okres obowiązywania przedmiotowej ustawy oraz bieżąca praktyka stosowania jej przepisów wskazują na potrzebę dokonania zmian oraz włączenia do ustawy nowych regulacji.

Projektowana ustawa będzie oddziaływała bezpośrednio na działalność Narodowego Banku Polskiego – proponowane przepisy będą przede wszystkim wpływać na członków Zarządu NBP, członków Rady Polityki Pieniężnej oraz pracowników NBP.

Zakłada się, że projektowana ustawa dokona także zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.¹⁾), dostosowując te regulacje do proponowanych zmian w zakresie działalności NBP i jego organów.

III. Zasadnicze kwestie wymagające uregulowania w ustawie o Narodowym Banku Polskim

1. Uczestnictwo NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, współpraca z tymi instytucjami oraz związane z tym wydatki banku centralnego.

Proponuje się stworzenie rozwiązań umożliwiających reprezentowanie przez NBP interesów Rzeczypospolitej Polskiej w podmiotach międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa (jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym), ale także w formie współpracy. Współpraca taka, podobnie jak członkostwo, wiązać się będzie z ponoszeniem związanych z tym kosztów, które powinien pokrywać NBP ze środków własnych. O podjęciu określonej współpracy lub o członkostwie decydować będzie każdorazowo Zarząd NBP.

Obowiązujący obecnie art. 5 ust. 1a ustawy o NBP stanowi, że NBP zobowiązany jest do pokrywania wydatków związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 712 i 1514, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005 i 1588 oraz z 2014 r. poz. 7.

w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, która weszła w życie 1 stycznia 2004 r. Celem tej regulacji było stworzenie podstawy prawnej dla pokrywania przez NBP wpłat udziałów członkowskich. W latach 1986–1998 NBP dokonywał takich wpłat na podstawie porozumień z Ministrem Finansów. W praktyce pojawiły się jednak wątpliwości co do zakresu stosowania tego przepisu. Nie budzi wątpliwości, że przepis ten obejmuje wydatki związane z opłaceniem udziałów, pojawiały się natomiast wątpliwości, czy obejmuje również inne wydatki, związane z projektami finansowymi skierowanymi przez MFW do jego członków. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie przepisu wskazującego na NBP jako podmiot właściwy do finansowania ze środków własnych kosztów udziału w przedmiotowych projektach finansowych MFW. Przepis ten pozwoli wyeliminować dotychczasowe wątpliwości interpretacyjne.

2. Zasady zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności

Zgodnie z obowiązującym art. 10 ust. 1 ustawy o NBP, Prezesa NBP w czasie jego nieobecności zastępuje wiceprezes NBP – pierwszy zastępca Prezesa NBP. Proponuje się poszerzenie formuły zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności w taki sposób, aby w razie nieobecności zarówno Prezesa, jak i wiceprezesa NBP – pierwszego zastępcy Prezesa NBP, zastępstwo Prezesa NBP sprawował wiceprezes NBP.

3. Kadencyjność członków RPP

W celu zwiększenia stabilności składu RPP proponuje się wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym 1/3 składu RPP byłaby powoływana co 2 lata w równej liczbie przez Prezydenta, Sejm oraz Senat. Zapewniłoby to płynne zmiany składu RPP i wpłynęło na zachowanie stabilności jej działania.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o NBP w skład RPP wchodzi 9 członków, zasada ta zostanie zachowana z zastrzeżeniem zwiększenia, a następnie zmniejszenia składu RPP w okresie przejściowym, zgodnie z poniższym harmonogramem. Stosownie natomiast do art. 227 ust. 5 Konstytucji, członkowie RPP są powoływani na 6 lat. Trybunał Konstytucyjny w wyroku K 26/03 z dnia 24 listopada 2003 r. stwierdził, że ustrojodawca przyjął koncepcję indywidualnej kadencji poszczególnych członków RPP a nie Rady jako całości oraz, że powołanie każdego członka następuje na okres 6 lat.

W związku z powyższym proponuje się, aby wprowadzenie zasady rotacyjności składu RPP przebiegało następująco:

- W określonym terminie od wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o NBP każdy z organów kształtujących skład RPP, tj. Prezydent, Sejm oraz Senat, powołałby dodatkowo po jednym członku RPP, która składałyby się przejściowo z 12 członków.
- Po zakończeniu indywidualnych kadencji obecnych członków RPP (2016 r.) Prezydent, Sejm oraz Senat powołałby tylko po jednym jej członku (skład RPP zmniejszyłby się przejściowo do 6 członków).
- Po upływie kolejnych dwóch lat Prezydent, Sejm oraz Senat uzupełniłby skład RPP o kolejnych 3 członków, tj. do ustawowej liczby 9 członków RPP.
- Następnie co 2 lata wymianie ulegałaby 1/3 składu RPP.

Powyzsza propozycja zakłada więc przejściowe (ok. dwuletnie) powiększenie liczby członków RPP do 12, a następnie taki sam okres przejściowy, w którym liczba członków RPP będzie wynosiła 6 osób. Licząc od 2018 r. skład osobowy RPP byłby więc kształtowany z uwzględnieniem ustawowej liczby członków RPP. Zaletą tego rozwiązania byłoby

wyeliminowanie sytuacji, w których w tym samym (zbliżonym) terminie następuje wymiana większości członków RPP. Sytuacje te zwiększają niepewność w polityce pieniężnej i ryzyko niespójności decyzji w kolejnych kadencjach, co może skutkować utratą kapitału intelektualnego, *know how* i pamięci instytucjonalnej, których nie da się w łatwy sposób przekazać nowym członkom RPP. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania wpłynęłoby na zachowanie stabilności w składzie RPP, co jednocześnie zwiększać będzie stabilność podejmowanych decyzji, wpływających na sposób prowadzenia polityki monetarnej Polski i utrzymanie stabilności cen. Projektowane zmiany są spójne z międzynarodową praktyką (nakładanie się kadencji członków ciał decyzyjnych stosuje się m.in. w: Australii, Czechach, Szwecji, Norwegii i Wielkiej Brytanii). Przewiduje się też, że zmiany te skróciłyby okres „uczenia się” polityki pieniężnej przez członków RPP kolejnych kadencji, ułatwiając jednocześnie ten proces.

Przyjęcie proponowanego wyżej rozwiązania wymagać będzie także wprowadzenia w ustawie, jaka zostanie opracowana na podstawie założeń przepisów szczególnych, które modyfikować będą wymogi co do *quorum* oraz liczby członków RPP mogących żądać zwołania jej posiedzenia (reguły te wynikają z art. 16 ust. 1 i 3 ustawy o NBP) w okresie przejściowym kształtowania się składu RPP, dostosowując je do działania przez RPP w tym czasie w składzie przejściowo zmienionym (poszerzonym do 12, a następnie ograniczonym do 6 członków).

Należy także wskazać, że – w kontekście zapewnienia stabilności funkcjonowania RPP i decyzji podejmowanych w sferze polityki monetarnej – rozważane było także alternatywne rozwiązanie polegające na wprowadzeniu możliwości pełnienia funkcji członka RPP przez dwie kadencje. Jednak w świetle przytoczonych argumentów, które spotkały się także z akceptacją podmiotów uczestniczących w konsultacjach projektu (podnoszono m. in., że możliwość dwukadencyjności może zachwiać niezależnością NBP i podważyć wiarygodność polityki pieniężnej), obecnie proponowana zmiana wydaje się optymalna.

4. Doprecyzowanie ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o NBP, w okresie kadencji członek Rady nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, a za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) – dopuszczalna jest działalność w organizacjach międzynarodowych. Nie przewidziano jednak możliwości odwołania członków Rady w przypadku naruszenia ww. zakazu. W związku z tym proponuje się wprowadzenie takiej sankcji.

Zgodnie natomiast z art. 18 ustawy o NBP, członek Zarządu NBP nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską. Proponuje się wobec tego uregulowanie kwestii aktywności członków Zarządu NBP w instytucjach działających poza bankiem centralnym. Nie ulega bowiem wątpliwości, że nie tylko Prezes ale i pozostali członkowie Zarządu NBP powinni móc reprezentować bank centralny (w ograniczonym zakresie). Członek Zarządu NBP będzie mógł być przedstawicielem NBP w kolegialnych organach państwa oraz w powoływanych przez właściwe organy państwa organach i ciałach wewnętrznych, pomocniczych i doradczych, jak również w innych systemowo ważnych instytucjach finansowych państwa, a za zgodą Prezesa NBP – także w organizacjach międzynarodowych. Wprowadzenie proponowanej regulacji usystematyzuje oraz ureguje prawnie obecny stan rzeczy w odniesieniu do Zarządu NBP. Nie powinno to wpłynąć

na obniżenie jakości pracy Zarządu NBP, przeciwnie – pozwoli na jej usprawnienie poprzez odciążenie w obowiązkach Prezesa NBP i uczyni efektywniejszym jej podział.

5. Kompetencje RPP i Zarządu NBP dotyczące rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego.

Organem odpowiadającym za sporządzenie sprawozdania finansowego NBP jest Zarząd NBP. Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 5 ustawy o NBP, RPP przyjmuje roczne sprawozdanie finansowe NBP. Sprawozdanie to podlega badaniu przez biegłego rewidenta wybranego przez RPP, natomiast decyzję w sprawie jego zatwierdzenia podejmuje Rada Ministrów.

Istniejąca formuła przyjmowania sprawozdania przez RPP nie jest jasna, np. co do skutków ewentualnej odmowy przyjęcia sprawozdania. Jest ona także wadliwa merytorycznie, jako że sprawozdaniem objęte są kwestie w istocie niezwiązane z należącą do RPP problematyką polityki pieniężnej, pomimo iż RPP przyjmuje to sprawozdanie "kierując się założeniami polityki pieniężnej". Z kolei skutek w postaci obowiązku odprowadzenia do budżetu państwa części rocznego zysku NBP powiązany jest z zatwierdzeniem sprawozdania finansowego przez Radę Ministrów, a nie z jego przyjęciem przez RPP. Dlatego też proponuje się rezygnację z przyjmowania przez RPP rocznego sprawozdania finansowego NBP, przy jednoczesnym nałożeniu na Zarząd NBP obowiązku przedkładania tego sprawozdania do jej wiadomości.

Zmiany i doprecyzowania wymagają także przepisy w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego. Zakłada się wprowadzenie regulacji wskazujących, że:

- roczne sprawozdanie finansowe NBP podlega badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych,
- ten sam podmiot nie może badać więcej niż pięć kolejnych rocznych sprawozdań finansowych NBP, przy czym może on ponownie je badać po upływie co najmniej 3 kolejnych lat.

Organem właściwym do wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdanie finansowe NBP powinien być Zarząd NBP jako organ kierujący bankiem, a nie – jak dotąd – RPP (art. 69 ust. 1 ustawy o NBP). Kwestia ta nie przynależy bowiem do materii polityki pieniężnej. Proponuje się, by opisana wyżej propozycja zmian w zakresie wyboru biegłego rewidenta znalazła zastosowanie także do badania rocznych sprawozdań finansowych NBP przez podmiot wybrany przed dniem wejścia w życie ustawy, która zostanie opracowana na podstawie niniejszych założeń²⁾.

6. Opracowywanie okresowych informacji o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP

Okresowa informacja o wpłatach (wypłatach) z zysku NBP jest jednym z dokumentów, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o NBP – zgodnie z pkt 3 Prezes NBP w imieniu RPP opracowuje okresowe informacje o wpłatach (wypłatach) z zysku. W przeciwieństwie do pozostałych dokumentów, nie wskazano adresata tej informacji, ani też nie określono (wprost), z jaką częstotliwością ma być ona opracowywana.

Termin „wpłaty (wyłaty) z zysku” użyty w art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy o NBP należy odnosić wyłącznie do zysku NBP. O takim bowiem zysku mowa jest w innych przepisach tej ustawy: w art. 62 ust. 1 („fundusz rezerwowy jest tworzony z odpisów z zysku NBP”) i w art. 69 ust. 4 („część rocznego zysku NBP (wpłata z zysku NBP) podlega odprowadzeniu do budżetu państwa”).

²⁾ W pozostałym zakresie ewentualne wprowadzenie przepisów przejściowych może być niezbędne w zależności od konkretnych rozwiązań przyjętych w projekcie ustawy opracowanym na podstawie niniejszych założeń.

Ponadto w art. 68 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy o NBP, w kontekście sprawozdania finansowego NBP, mowa jest o „rachunku zysków i strat”. Wpłata z zysku NBP dokonywana jest jednorazowo, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP, tj. raz w ciągu roku sprawozdawczego (obrotowego), którym jest rok kalendarzowy (art. 68 ust. 2). Tym samym okresowość informacji o wpłatach z zysku NBP można także odnieść do roku kalendarzowego. Wpłaty z zysku NBP stanowią dochód budżetu państwa zgodnie z art. 111 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, 938 i 1646). Wpłata z zysku NBP, obejmująca część rocznego zysku NBP, podlega odprowadzeniu do budżetu państwa w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP (art. 69 ust. 4 ustawy o NBP).

W związku z powyższym sporządzanie dokumentu mającego stanowić okresową informację o wpłatach z zysku NBP należy uznać za zbędne.

7. Prawa i obowiązki pracowników NBP

Zgodnie z art. 11 ust. 1 zdanie drugie ustawy o NBP, prawa i obowiązki pracowników NBP określa Kodeks pracy i pragmatyka służbowa określona odrębną ustawą. Pragmatyka taka nie została jednak nigdy wprowadzona, a dotychczasowe doświadczenia wskazują, że potrzeba taka w istocie nie zachodzi. Dlatego zakłada się rezygnację z tworzenia pragmatyki służbowej dla pracowników NBP i uchylenie zdania drugiego w art. 11 ust. 1 ustawy o NBP. Stosunki pracy tych pracowników tak jak dotychczas regulowane będą przez powszechnie obowiązujące przepisy prawa pracy.

8. Uregulowanie kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom

Zgodnie z art. 79¹ nieobowiązującej ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 22, z późn. zm.³⁾⁴⁾, dalej „ustawa o NBP z 1989 r.”, NBP został zobowiązany w terminie do dnia 30 czerwca 1992 r. do przekazania innym bankom, na warunkach z nimi uzgodnionych, prowadzenia rachunków osób prawnych i fizycznych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności. We wrześniu 1993 r. NBP zawarł z Polskim Bankiem Inwestycyjnym Spółką Akcyjną (PBI SA) „Porozumienie w sprawie przekazania prowadzenia rachunków bankowych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności, wniesienia wkładów niepieniężnych oraz przejścia pracowników z NBP do PBI SA”. Realizacja tego porozumienia polegała między innymi na zawiadomianiu właścicieli rachunków o fakcie zmiany strony umowy rachunku bankowego – aby przejęcie rachunków mogło odbyć się zgodnie z art. 519–526 Kodeksu cywilnego, do przejęcia rachunków przez PBI SA niezbędna była zgoda ich posiadaczy (wierzycieli), wyrażona na piśmie. Części klientom nie udało się jednak doręczyć skutecznie takiego zawiadomienia. W związku z tym NBP upoważnił PBI SA do prowadzenia i obsługi – w imieniu NBP – tych rachunków bankowych. Takie działanie uwzględniało zmiany dokonujące się w strukturze organizacyjnej oddziałów NBP, w tym likwidację części z nich, związane z wcześniejszym ustawowym ograniczeniem kategorii podmiotów, które mogą posiadać rachunki bankowe w NBP. PBI SA, a potem jego następcą prawny Kredyt Bank SA, w latach 1993–1999 podejmował próby dokonania w imieniu NBP wypowiedzenia umów ww. rachunków w celu ich przejęcia lub likwidacji, jednakże działania te nie przyniosły zadowalających rezultatów. Niemożność doręczenia pism posiadaczom rachunków, a co za tym idzie brak dowodu doręczenia, wiązała się z brakiem aktualnych adresów klientów lub nieodebraniem przez

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 74, poz. 439 oraz z 1992 r. Nr 20, poz. 78 i Nr 40, poz. 221.

³⁾ Przepis dodany przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), która weszła w życie z dniem 9 kwietnia 1992 r.

nich pism. W 2000 r. podjęto kolejną próbę, która dotyczyła pilotażowo 50 umów rachunku bankowego. Polegała ona na tym, że umowy te wypowiedziano, a następnie, po upływie okresu wypowiedzenia, nieodebrane środki pieniężne przekazywano do depozytu sądowego. Tą drogą udało się zlikwidować 15 rachunków, a więc mniej niż 1/3 rachunków, których dotyczyła ta próba. Sądy odmawiały przyjmowania do depozytu środków pieniężnych będących przedmiotem umów rachunku bankowego, uznając, że w tym przypadku można zastosować ogólnych reguł wynikających z ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kredyt Bank SA, w listopadzie 2012 r. problem dotyczył ponad 11 tys. rachunków, na których znajduje się ok. 4 mln zł. Bank ten w dniu 4 stycznia 2013 roku połączył się z Bankiem Zachodnim WBK SA. W wyniku tego połączenia Bank Zachodni WBK SA stał się następcą prawnym i wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki Kredyt Banku SA.

Reasumując powyższe, podjęte dotychczas próby wyczerpując aktualne rozwiązania zawarte w Kodeksie cywilnym, okazały się nieskuteczne i uzasadniają potrzebę ustawowego rozwiązania omawianego problemu. Należy też podkreślić, że NBP jako członek Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest przede wszystkim „bankiem banków”, a jego działalność nie może polegać na prowadzeniu rachunków ludności, których prowadzenie należy do właściwości banków komercyjnych. Dlatego proponuje się sformułowanie przepisów, które wskazywałyby konkretną datę zamknięcia ww. rachunków, będącą jednocześnie dniem rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczeń. Planowane zamknięcie rachunków byłoby poprzedzone dwukrotnym ogłoszeniem o zbliżającym się terminie w dzienniku (bądź dziennikach) o zasięgu ogólnopolskim.

Ustawowe określenie terminu zamknięcia rachunków bankowych, których dotyczy art. 79¹ ustawy o NBP z 1989 r., choć będące rozwiązaniem szczególnym, jest konieczne i nie jest rozwiązaniem precedensowym. Analogiczne rozwiązanie zastosowano w art. 183 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.⁵⁾) dodanym przez art. 66 pkt 10 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719, z późn. zm.⁶⁾). Polegało ono na wygaszeniu z dniem określonym w ww. przepisie umów na wkłady oszczędnościowe, w związku z którymi wydano, przed wejściem w życie ustawy Prawo bankowe, dowody na okaziciela, które nie zostały przekształcone w umowy rachunku oszczędnościowego.

Przewiduje się, że termin ten będzie miał wielorakie znaczenie, nie tylko w odniesieniu do kwestii samego okresu prowadzenia rachunków, a mianowicie:

- środki pieniężne będące przedmiotem wspomnianych rachunków od tego dnia nie będą podlegały oprocentowaniu;
- od tego dnia biec będzie termin przedawnienia roszczeń wynikających z tytułu rachunku bankowego; w odniesieniu do roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych termin ten wynosić będzie 10 lat, a w przypadku pozostałych termin ten wynosić będzie dwa lata (odpowiednio art. 118 i art. 731 k.c.).

Jednocześnie zakłada się, że wspomnianym wyżej rozwiązaniom towarzyszyć będzie obowiązek dokonania przez NBP w dzienniku (bądź dziennikach) o zasięgu ogólnopolskim ogłoszeń wzywających ogólnie posiadaczy rachunków, o których mowa, oraz ich następców

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 777, 1036, 1289 i 1567.

² Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, z 2012 r. poz. 1385 oraz z 2013 r. poz. 1036.

prawnych (spadkobierców) do odbioru środków pieniężnych należnych z tytułu posiadania tych rachunków. Informacje stanowiące treść tych ogłoszeń powinny zostać także umieszczone na stronie internetowej NBP.

Należy przy tym zaznaczyć, że środki pieniężne będące przedmiotem umowy rachunku bankowego, zgodnie z art. 725 i nast. k.c. oraz art. 49 i nast. ustawy Prawo bankowe, podlegają innemu reżimowi prawnemu niż środki pieniężne będące przedmiotem przechowania w znaczeniu prawnorzeczym, o którym mowa w art. 835-845 k.c. oraz przepisach ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. Nr 208, poz. 1537 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241). Prowadzenie rachunku bankowego obejmuje obowiązek przechowywania środków pieniężnych (art. 725 k.c.) w rozumieniu przepisów określających umowę rachunku bankowego. W przypadku rachunku bankowego bank może obracać czasowo wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym z obowiązkiem ich zwrotu (art. 726 k.c.). Posiadaczowi przysługuje roszczenie o zwrot określonej kwoty środków pieniężnych. W przypadku rachunku imiennego bank jest obowiązany informować jego posiadacza o zmianach stanu rachunku, a posiadacz rachunku zgłasza bankowi niezgodności w tym zakresie (art. 728 k.c.). Przepisy k.c. i ustawy Prawo bankowe określające prawa i obowiązki stron umowy rachunku bankowego nie dają bankowi uprawnienia do zwolnienia się z zobowiązania przez złożenie środków pieniężnych będących przedmiotem tej umowy do depozytu sądowego (zastępującego wypowiedzenie umowy i zwrot środków pieniężnych posiadaczowi rachunku bankowego)⁷⁾. Niedopełnienie przez posiadaczy tych rachunków lub ich następców prawnych obowiązku powiadamiania banku o każdej zmianie swego zamieszkania (art. 729 k.c.) nie zwalnia banku z obowiązków wynikających z przepisów dotyczących prowadzenia rachunków bankowych, do czasu ich skutecznego wypowiedzenia.

Przywoływany art. 79¹⁾, dodany do ustawy o NBP z 1989 r. z mocą od dnia 9 kwietnia 1992 r. przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), dotyczy w chwili obecnej rachunków bankowych sprzed ponad 20 lat, a więc o kilkudziesięcioletniej historii. Z tego też względu wypowiedzenie umów posiadaczom tych rachunków w drodze złożenia oświadczenia woli napotyka przeszkody nieprzewidziane przez ustawodawcę w momencie ustanowienia obowiązku, o którym mowa w art. 79¹⁾ ustawy o NBP z 1989 r. W tych okolicznościach przeprowadzenie przez NBP dowodu (art. 61 k.c. w zw. z art. 6 k.c.), że doszło do skutecznego złożenia oświadczenia woli przez bank poprzez to, że oświadczenie to doszło do adresata w taki sposób, że mógł się z nim zapoznać – jest praktycznie niemożliwe.

⁷⁾ „Przepisy KC zawierają ramową regulację umowy i stosunku rachunku bankowego. Jest to równoznaczne z tym, że unormowane w KC prawa i obowiązki stron zostały ograniczone do podstawowych. O wiele większy wpływ na treść zobowiązania rachunku bankowego i jej strukturę mają przepisy PrBank [*Prawa bankowego*]. (...) Całość dopełniana jest przez kreatywną aktywność banków i ich kontrahentów przejawianą w treści konkretnie zawieranych umów. (...) Niewątpliwie fundamentalnym i podstawowym obowiązkiem banku wynikającym z umowy rachunku bankowego jest prowadzenie rachunku. Rachunku w tym znaczeniu, że chodzi o ujęcie łączącego strony stosunku zobowiązaniowego w formę księgi rachunkowej banku, która obrazuje przez czas trwania stosunku zobowiązaniowego należne bankowi wierzytelności lub obciążające bank długi w stosunku do konkretnego posiadacza rachunku (...) Z tym obowiązkiem banku, na zasadzie pewnego *iunctim*, związany jest obowiązek przechowywania środków pieniężnych posiadacza rachunku. Te dwa obowiązki traktowane łącznie pozwalają zidentyfikować od strony przedmiotowej (świadczania charakterystycznego) umowę rachunku bankowego w ujęciu KC. Z obowiązkiem przechowywania środków pieniężnych pozostają w ścisłym związku cztery obowiązki szczegółowe, a mianowicie: 1) obowiązek banku przyjmowania środków pieniężnych na rachunek bankowy; 2) obowiązek prowadzenia ewidencji przyjętych na przechowanie środków pieniężnych (art. 728); 3) obowiązek informowania posiadacza rachunku o stanie jego rachunku bankowego (art. 728 § 1 i 2); 4) obowiązek zwrotu środków pieniężnych na żądanie posiadacza rachunku” *Kodeks cywilny. Komentarz do art. 450–1088. Tom II, red. prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski, Warszawa 2013.*

Niezależnie od powyższego należy przypomnieć, że art. 79¹ ust. 1 ustawy o NBP z 1989 r., z którego wynika obowiązek zaprzestania prowadzenia przez NBP rachunków bankowych osób fizycznych, określił jednoznacznie, że NBP przekazuje prowadzenie tych rachunków, a tym samym wykonywanie obowiązku przechowania środków pieniężnych, innym bankom. Tym samym norma ta nie daje podstawy do przekazania tych środków do depozytu sądowego. Oznacza to, że w omawianym przypadku nie znajdują zastosowania ogólne reguły wynikające z ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, co potwierdziła praktyka sądów odmawiających przyjmowania do depozytu środków pieniężnych będących przedmiotem umów rachunku bankowego, których dotyczy wspomniany art. 79¹ ustawy o NBP z 1989 r. Należy ponadto zauważyć, że ustawa o likwidacji niepodjętych depozytów reguluje zasady i tryb likwidacji niepodjętych depozytów znajdujących się w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych (NBP taką jednostką nie jest). Zgodnie z art. 12 tej ustawy, do likwidacji niepodjętych depozytów istniejących w dniu jej wejścia w życie stosuje się przepisy tej ustawy. Depozyty istniejące w dniu wejścia w życie ustawy były przyjmowane na podstawie dekretu z dnia 18 września 1954 r. o likwidacji nie podjętych depozytów i nie odebranych rzeczy (Dz. U. Nr 41, poz. 184, z 1965 r. Nr 94, poz. 94 oraz z 2004 r. Nr 51, poz. 514), który obejmował także banki. Wydaje się jednak wątpliwe, czy na podstawie art. 12 ww. ustawy ma ona zastosowanie do depozytów przyjętych przez instytucje wskazane w dekreście, choćby w obecnym stanie prawnym nie miały one statusu jednostki sektora finansów publicznych. W związku z tym uzasadnione jest przyjęcie, że chodzi tu o depozyty w sensie prawnorzeczowym, a nie o rachunki bankowe.

Reasumując powyższe, należy uznać, że proponowane rozwiązanie jest bardziej korzystne dla deponentów niż ewentualne zastosowanie ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów. Co prawda po zamknięciu przedmiotowych rachunków znajdujące się na nich nieodebrane środki zostałyby formalnie potraktowane jako zysk nadzwyczajny NBP (a następnie, w konsekwencji podlegałyby odprowadzeniu z uwzględnieniem art. 62 ustawy o NBP, do budżetu państwa), to ich posiadacze nie ponoszą ryzyka ich utraty w świetle utrwalonej w NBP praktyki (ukształtowanej jeszcze w czasach, gdy NBP prowadził rachunki oszczędnościowe), zgodnie z którą NBP nie powołuje się na przedawnienie roszczenia, jeżeli nie ma wątpliwości, że pozostała w nim kwota pieniężna nieodebrana przez posiadacza rachunku. Zasadę rezygnacji z powoływania się przez NBP na przedawnienie w takiej sytuacji można uznać za standard, do przestrzegania którego dąży się w obrocie oszczędnościowym. Swoistą gwarancją jego utrzymania jest pozycja prawno-ustrojowa NBP (kwestia reputacyjna) i fakt, że wszystkie działania NBP podejmowane dotąd w tym zakresie (opisane powyżej) były nakierowane wyłącznie na wypłatę depozytów.

9. Zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości

Zgodnie z art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy o NBP, Prezes NBP ustala, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości przez banki i te przedsiębiorstwa. Proponuje się rezygnację z ww. rozwiązania, ponieważ stosownie do obowiązujących regulacji konstytucyjnych dotyczących źródeł powszechnie obowiązującego prawa (art. 87 Konstytucji), Prezes NBP ani żaden z organów NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28 czerwca 2000 r. w sprawie sygn. K 25/99 orzekł, że organy NBP nie mają prawa wydawać aktów prawnych powszechnie obowiązujących, ponieważ w katalogu podmiotów uprawnionych do ich wydawania nie ma NBP, a uchwały, które przez jego organy są wydawane, nie mieszczą się wśród wymienionych w art. 87 Konstytucji aktów prawnych o mocy powszechnie obowiązującej.

Trybunał orzekł także, że NBP dysponuje na mocy art. 227 Konstytucji uprawnieniami, które powodują, że banki – jako organy funkcjonalnie mu podległe w zakresie ustalania zasad i stóp rezerwy obowiązkowej banków, warunkowych ograniczeń udzielania kredytów i pożyczek, utrzymywania nieoprocentowanych depozytów od zagranicznych środków wykorzystywanych przez banki i krajowych przedsiębiorców – są zobowiązane do przestrzegania prawa wewnętrznego, czyli uchwał organów NBP. Trybunał podkreślił, że wszystkie uchwały wydawane przez te organy muszą się mieścić w granicach przewidzianych przez art. 93 Konstytucji, być wydane na podstawie upoważnienia ustawowego i w jego granicach oraz nie mogą stanowić podstawy do wydawania decyzji w stosunku do podmiotów, które nie są podporządkowane organizacyjnie ani funkcjonalnie NBP.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.⁸⁾), minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określa, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, uwzględniając konieczność zapewnienia należytego poziomu bezpieczeństwa chronionych wartości pieniężnych. Upoważnienie to zgodne jest z ww. regulacjami konstytucyjnymi – wskazują one ministra jako organ właściwy do wydania aktu wykonawczego zawierającego przepisy powszechnie obowiązujące (adresatem tego aktu nie są wyłącznie banki⁹). Omawiane upoważnienie zostało wykonane rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 166, poz. 1128 oraz z 2012 r. poz. 1262).

10. Sporządzanie prognozy bilansu płatniczego.

Proponuje się zniesienie obowiązku przygotowywania prognozy bilansu płatniczego. Obowiązek ten, ustanowiony w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o NBP, był uzasadniony do dnia 11 kwietnia 2000 r., gdy zniesiono sztywne zasady kształtowania kursu złotego do walut obcych wynikające z nieobowiązującej ustawy z dnia 2 grudnia 1994 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 136, poz. 703, z 1995 r. Nr 132, poz. 641, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 71, poz. 449). Obecnie, wobec płynnego kursu złotego, obowiązek ten nie znajduje już uzasadnienia.

11. Emisja znaków pieniężnych.

Zgodnie z art. 33 ustawy o NBP wzory i wartość nominalną banknotów oraz wzory, wartość nominalną, stop, próbę i masę monet oraz wielkość emisji znaków pieniężnych, jak również terminy wprowadzenia ich do obiegu ustala Prezes NBP w drodze zarządzenia (ust. 1); są to tzw. zarządzenia emisyjne. Prezes NBP może także wycofywać z obiegu określone znaki pieniężne. Po upływie terminu określonego przez Prezesa NBP znaki te przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i podlegają wymianie w wyznaczonych przez Prezesa NBP bankach (ust. 2). Proponuje się zniesienie określonego

⁸ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 628 i 829.

⁹ Jednocześnie warto przypomnieć, że ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740) w art. 53 przewidywała uchylenie przepisu upoważniającego do określenia tej materii przez Prezesa NBP w drodze zarządzenia, zawartego w nieobowiązującej ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (art. 52 pkt 3 i 4).

w ust. 1 tego artykułu obowiązku określania przez Prezesa NBP wielkości emisji znaków pieniężnych powszechnego obiegu, a w przypadku znaków pieniężnych przeznaczonych na cele kolekcjonerskie – wprowadzenie zasady określania wyłącznie maksymalnej wielkości emisji takich znaków.

Proponowane rozwiązanie wynika z różnego charakteru i przeznaczenia nowych znaków pieniężnych. Banknoty i monety powszechnego obiegu przeznaczone są na zapewnienie płynności rozliczeń gotówkowych i są produkowane według ogłoszonego wzoru przez wiele lat, w liczbie zależnej od potrzeb obrotu gotówkowego. Z tego względu ustalenie wielkości emisji w chwili wprowadzenia nowego wzoru do obiegu jest praktycznie niemożliwe, gdyż zapotrzebowanie rynku gotówkowego na dany znak pieniężny ulega ciągłym zmianom. Natomiast w przypadku banknotów i monet przeznaczonych na cele kolekcjonerskie istnieje możliwość określenia przez Prezesa NBP w zarządzeniu emisyjnym wielkości emisji takich znaków, ponieważ kolekcjonerski znak pieniężny wprowadzany jest do obiegu tylko jeden raz, w ustalonym uprzednio temacie, a zatem ustalona maksymalna wielkość jego emisji nie zostanie przekroczona.

W zakresie znaków pieniężnych konieczna jest także nowa regulacja, zarówno na poziomie ustawowym jak i aktów wykonawczych, dotycząca problematyki fałszywych znaków pieniężnych (polskich i obcych) oraz znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności, a także kwestii wymiany polskich znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego. Nowe rozwiązanie będzie uwzględniać istniejące uwarunkowania konstytucyjne w zakresie wydawania aktów wykonawczych oraz doświadczenia wynikające z obowiązujących obecnie rozwiązań, a także regulacje unijne (m. in. rozporządzenie Rady (WE) nr 1338/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem (Dz. Urz. WE L 181 z 04.07.2001, str. 6-10, z późn. zm.). Potrzeba wprowadzenia odpowiednich, nowych przepisów wynika w szczególności z braku formalnej możliwości dokonania nowelizacji zarządzenia Prezesa NBP z dnia 31 sierpnia 1989 r. w sprawie zatrzymywania fałszywych znaków pieniężnych, ponieważ na gruncie obowiązującej Konstytucji RP Prezes NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym. Proponuje się, aby nowe regulacje na poziomie ustawowym przewidywały:

- ustawowy obowiązek sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez przedsiębiorców i inne podmioty, które prowadzą obsługę gotówkową. Jednocześnie, w przypadku znaków pieniężnych opiewających na waluty obce sprawdzanie autentyczności takich znaków powinno być dokonywane przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urzędów (zgodnie z art. 6 ust. 1a rozporządzenia Rady ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem).

Należy podkreślić, że w odniesieniu do polskich znaków pieniężnych nie przewiduje się wprowadzenia obowiązku badania autentyczności dokonywanego przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urzędów. Jednocześnie warto zaznaczyć, że już obecnie stosuje się urządzenia służące sprawdzaniu autentyczności polskich znaków pieniężnych w związku z wykonywaniem czynności sortowania, przeliczania i pakowania polskich znaków pieniężnych (a także oznaczania ich opakowań oraz wymiany tych znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą dalej pełnić funkcji środka płatniczego) w bankach i przez przedsiębiorców, którym banki powierzyły wykonywanie takich czynności, na podstawie przepisów związanych z gospodarką znakami pieniężnymi Rzeczypospolitej Polskiej.

W odniesieniu do walut obcych przewidziano, że obowiązek sprawdzania autentyczności znaków opiewających na waluty obce przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urzędów dotyczy będzie – spośród przedsiębiorców i innych

podmiotów, które w ramach powszechnego obiegu pieniężnego prowadzą obsługę gotówkową, w szczególności przyjmują znaki pieniężne (np. z tytułu zapłaty za towary lub usługi) w celu ponownego ich wprowadzenia do obiegu – głównie przedsiębiorców prowadzących kasy walutowe (np. banki, kantory);

- wydanie przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii NBP, rozporządzeń wykonawczych regulujących materię będącą dotychczas przedmiotem zarządzeń Prezesa NBP dotyczących problematyki fałszywych znaków pieniężnych (polskich i obcych) oraz znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności, a także problematyki wymiany polskich znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego.

Biorąc powyższe pod uwagę, regulacje ustawowe powinny uwzględniać fakt, że szeroko rozumiana problematyka gospodarki znakami pieniężnymi i funkcjonowania obiegu gotówkowego znaków pieniężnych jest związana z funkcją emisyjną banku centralnego, i przewidywać w szczególności:

- wskazanie ustawowych kryteriów odnoszących się do jakości obiegowej polskich znaków pieniężnych – niezbędnych dla sprawdzania autentyczności, sortowania, przeliczania i pakowania znaków pieniężnych, oznaczania opakowań tych znaków, a także wymiany tych znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego, a w związku z tym nie odpowiadają potrzebom sprawnego i bezpiecznego obrotu gotówkowego i podlegają wymianie;

- upoważnienie Prezesa NBP do określenia szczegółowych kryteriów odnoszących się do jakości obiegowej polskich znaków pieniężnych oraz wymogów technicznych urządzeń służących sprawdzaniu autentyczności, sortowaniu, przeliczaniu, pakowaniu znaków pieniężnych lub oznaczaniu opakowań tych znaków, a także ustawy obowiązek stosowania tych kryteriów przez banki i przedsiębiorców, którym banki powierzyły wykonywanie takich czynności;

- uprawnienie (upoważnienie) NBP do kontroli wykonywania takich czynności przez wyżej wymienione podmioty;

- zasady i warunki dotyczące wymiany znaków pieniężnych nie spełniających kryteriów odnoszących się do jakości obiegowej;

- zasady dotyczące postępowania ze znakami pieniężnymi podejrzаныmi co do autentyczności, w tym zatrzymywania takich znaków, ich zwrotu albo wypłaty równowartości;

- ustawowy obowiązek sprawdzania tożsamości osoby posługującej się zatrzymanymi znakami pieniężnymi podejrzаныmi co do ich autentyczności;

- obowiązek prowadzenia przez NBP centrum analiz banknotów i monet oraz centrum do spraw fałszerstw znaków pieniężnych, pełniących rolę Krajowego Centrum Analiz oraz Krajowego Centrum Analiz Monet w odniesieniu do banknotów i monet euro.

12. Wyodrębnienie instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej.

Zakłada się wprowadzenie rozwiązań, które pozwolą na rozdzielenie będących w posiadaniu NBP instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej. Doświadczenia międzynarodowe pokazują bowiem, iż polityka stabilnościową banków centralnych stanowiła istotny element strategii wyjścia z kryzysu. W związku z powyższym szczególnie istotne jest wyposażenie banku centralnego w odpowiednie instrumenty prawne pozwalające na elastyczne reagowanie uwzględniające bieżące warunki w systemie finansowym i gospodarce, zarówno jeżeli chodzi o rodzaj stosowanych instrumentów, jak i zakres podmiotów kwalifikowanych do operacji z bankiem centralnym. Proponuje się, aby przedmiotowe zmiany dotyczyły:

- uporządkowania instrumentarium NBP poprzez wprowadzenie rozróżnienia instrumentów polityki pieniężnej od instrumentów działających na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego;
- umieszczenia odrębnego przepisu wskazującego na możliwość udzielania przez NBP kredytów w celach stabilnościowych bankom oraz innym podmiotom objętym nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego, zgodnie z ustawą z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze na rynku finansowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.¹⁰⁾);
- wskazania, że przepis art. 43 ustawy o NBP dotyczący udzielania kredytów Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnego oraz Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej wchodzi również w zakres instrumentarium stabilnościowego NBP;
- dodania przepisu umożliwiającego NBP udostępnianie środków w ciągu dnia operacyjnego podmiotom objętym nadzorem KNF uczestniczącym w systemach płatności prowadzonych przez NBP, służące realizacji zobowiązań związanych z tym uczestnictwem;
- doprecyzowania zakresu kompetencji Zarządu NBP o ustalanie wysokości stóp procentowych, opłat lub prowizji z tytułu kredytów służących realizacji zadań stabilnościowych.

13. Nabywanie oraz sprzedaż papierów wartościowych przez Narodowy Bank Polski.

Proponuje się stworzenie możliwości sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych przez NBP także poza operacjami rynku otwartego.

Nabywanie na rynku pierwotnym obligacji skarbowych przez banki centralne wszystkich państw UE, zarówno strefy euro, jak i spoza tej strefy, w tym przez Narodowy Bank Polski, jest niedopuszczalne, z uwagi na zakaz wyraźnie sformułowany w art. 123 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zakaz ten nie obejmuje natomiast zakupu przez te banki obligacji skarbowych na rynku wtórnym.

Wskazać jednak należy, że zgodnie z art. 271 lit. d TFUE, Europejski Bank Centralny monitoruje dokonywane przez banki centralne państw UE na rynku wtórnym zakupy instrumentów dłużnych emitowanych przez krajowy sektor publiczny, sektor publiczny innych państw członkowskich UE, a także instytucje i organy UE. Ponadto, zgodnie z preambułą rozporządzenia Rady (WE) nr 3603/93 z dnia 13 grudnia 1993 r. określającego definicje w celu zastosowania zakazów określonych w art. 104 i 104b ust. 1 Traktatu (Dz. Urz. WE L 332 z 31.12.1993, str. 1-3), nabycie instrumentów dłużnych sektora publicznego na rynku wtórnym nie może być wykorzystane do obejścia art. 123 TFUE. Zakupy te nie powinny w żadnym razie stać się formą pośredniego finansowania sektora publicznego.

Uwzględniając powyższe, w świetle postanowień TFUE, nabywanie obligacji skarbowych przez NBP na rynku wtórnym, jest – co do zasady – dopuszczalne, dla realizacji ustawowych jego zadań (art. 3 ustawy o NBP), w szczególności zadań w zakresie prowadzonej polityki pieniężnej oraz działania na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego

Zgodnie z powyższym, nabywanie oraz sprzedaż dłużnych papierów wartościowych będzie mogło być dokonywane jedynie przy uwzględnieniu podanych wyżej ograniczeń, wynikających z przywołanych wyżej przepisów prawa unijnego. Tym samym, stosowanie tego przepisu nie może być wykorzystane do obejścia zakazu sformułowanego w art. 123 TFUE, a w konsekwencji, zakupy papierów wartościowych na rynku wtórnym, nie będą mogły stać się formą pośredniego finansowania budżetu państwa, czy sektora publicznego.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, 1166 i 1385 oraz z 2013 r. poz. 70, 1012, 1036 i 1567.

14. Pozostałe proponowane regulacje.

Wymagają uregulowania kwestie związane z przekazaniem NBP uprawnień do sprawdzania rzetelności danych przekazywanych do banku centralnego. Zwiększenie uprawnień NBP w tym zakresie, poprzez możliwość żądania wyjaśnień i dokumentów potwierdzających poprawność danych przekazanych na podstawie art. 23 ust 2-4 ustawy o NBP, powinno przyczynić się do poprawy wiarygodności analiz przeprowadzanych przez NBP, a tym samym prezentowania kompletnego obrazu polskiego systemu finansowego.

Proponuje się odstąpienie od wymogu ogłaszania w Monitorze Sądowym i Gospodarczym stanowisk zajętych w głosowaniu przez członków Rady Polityki Pieniężnej; obowiązek taki przewiduje art. 16 ust. 4 ustawy o NBP. Jednocześnie nadal stanowiska te byłyby podawane do publicznej wiadomości, z zachowaniem dotychczasowych terminów.

Dodatkowo, ze względu na fakt, iż w systemie obecnie obowiązującego płynnego kursu walutowego nie istnieje potrzeba bezpośredniego pozyskiwania środków przez NBP z zagranicznych instytucji bankowych i finansowych, ustalanie limitu takich pożyczek należy uznać za zbędne. W krajach UE limit taki nie jest wprowadzany. Wyjątek stanowi Bułgaria, jednak kraj ten funkcjonuje w ramach systemu izby walutowej.

Zgodnie z art. 59 ustawy o NBP, bank może inicjować i organizować badania naukowe, jak również prowadzić działalność wydawniczą i promocyjną. Regulacja ta wymaga rozwinięcia, poprzez wprowadzenie niebudzącej wątpliwości podstawy prawnej dla NBP do inicjowania, organizowania i prowadzenia działalności naukowej, edukacyjnej, wydawniczej i promocyjnej, związanej z celem i zadaniami NBP. W aspekcie wewnętrznym dotyczy to m.in. przyjętej przez NBP misji edukacji ekonomicznej w zakresie problematyki związanej z celem i zadaniami NBP. Ponadto doświadczenie NBP może być wykorzystane do udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, bankami komercyjnymi i innymi instytucjami finansowymi. Ponieważ aktywność taka wiąże się z ponoszeniem kosztów, istotne jest jasne i niebudzące wątpliwości rozstrzygnięcie, że wydatki te NBP będzie pokrywać ze środków własnych.

IV. Zmiany w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym

Przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (art. 129) przewidują ograniczenia w zakresie podejmowania lub kontynuowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej zatrudnienia w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą. Podjęcie lub kontynuowanie takiego zatrudnienia warunkowane jest uzyskaniem zgody rektora, zaś niedopełnienie tego wymogu stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w uczelni publicznej stanowiącej podstawowe miejsce pracy. Jednocześnie przewidziane zostały wyłączenia spod ww. zakazu pozwalające na podejmowanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w określonych instytucjach (niezależnie od liczby etatów) bez konieczności uzyskiwania zgody rektora. Omawiane regulacje mają odpowiednie zastosowanie do uczelni niepublicznej, jeżeli statut tej uczelni nie stanowi inaczej. Rodzaj i charakter dopuszczalnych wyjątków od ww. zakazu wskazuje, że jego *ratio legis* jest umożliwienie rektorom uczelni stanowiących podstawowe miejsca pracy nauczycieli akademickich, wpływu na podejmowanie przez wykładowców dodatkowej działalności dydaktycznej, w ramach stosunku pracy na innych uczelniach lub w instytucjach naukowych, w obszarze konkurencyjnym dla uczelni macierzystej.

NBP jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Jego zadania, przede wszystkim o charakterze ekonomicznym, gospodarczym i finansowym, są określone w Konstytucji RP i ustawach. Cele i zasady aktywności Narodowego Banku Polskiego, zarówno w obszarze

naukowym, jak i edukacyjnym, nie stanowią działalności konkurencyjnej w stosunku do uczelni wyższych. Wobec braku elementu konkurencyjności pracy nauczyciela akademickiego w NBP w stosunku do jego zatrudnienia podstawowego, brak jest również uzasadnienia dla dokonywania przez uczelnię oceny jego zatrudnienia w NBP w kontekście ewentualnego uszczerbku dla uczelni wyższej. Tym samym uzasadnione jest objęcie dodatkowego zatrudnienia w NBP wyłączeniem spod omawianego zakazu.

V. Termin wejścia w życie

Mając na uwadze zakres wprowadzanych zmian proponuje się, aby nowe przepisy weszły w życie po upływie 30-dniowego *vacatio legis*.

VI. Wyniki konsultacji społecznych

Projekt założeń został przekazany celem zaopiniowania do następujących podmiotów:

- 1) NSZZ „Solidarność”,
- 2) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 3) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- 4) Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
- 5) Business Centre Club,
- 6) Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji.

Ponadto w ramach konsultacji projekt przesłano do:

- 1) Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,
- 2) Głównego Urzędu Statystycznego,
- 3) Narodowego Banku Polskiego,
- 4) Komisji Nadzoru Finansowego,
- 5) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- 6) Związku Banków Polskich,
- 7) Krajowego Związku Banków Spółdzielczych,
- 8) Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie,
- 9) Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych,
- 10) Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej,
- 11) Fundacji na Rzecz Kredytu Hipotecznego.

W ramach pierwszej tury konsultacji uwagi do projektu zostały zgłoszone przez NSZZ „Solidarność” i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ), a także Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO), Komisję Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski (NBP), Związek Banków Polskich (ZBP) i Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW). W dniu 9 października 2013 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa.

Uwagi NSZZ „Solidarność” dotyczyły propozycji zawartych w cz. III pkt 7 projektu w zakresie zmian w zakresie praw i obowiązków pracowników NBP (propozycje te zostały wycofane, zatem uwagi ich dotyczące stały się bezprzedmiotowe), wątpliwości co do proponowanego w projekcie w cz. III pkt 8 ustawowego zamknięcia rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP (w tym zakresie projekt założeń został uzupełniony o szczegółowe uzasadnienie), a także przewidzianego w cz. III pkt 3 projektu wprowadzenia możliwości wybrania członka RPP na drugą kadencję (propozycje te również zostały wycofane, zatem uwagi ich dotyczące stały się bezprzedmiotowe; „Solidarność” pozytywnie odniosła się zaś do rozwiązań analogicznych do obecnie proponowanych).

GIODO zgłosił uwagi co do propozycji zmian dotyczących praw i obowiązków pracowników NBP. W związku z ograniczeniem zakresu proponowanych zmian uwagi stały się bezprzedmiotowe.

Uwagi KNF dotyczyły proponowanych zmian w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi (cz. III pkt 13 projektu), które zostały następnie wycofane (uwagi uznano zatem za bezprzedmiotowe).

Uwagi NBP dotyczące zmian w kadencyjności członków RPP, rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz wyboru podmiotu uprawnionego do jego badania (cz. III pkt 5 projektu), praw i obowiązków pracowników NBP, uregulowania w ustawie rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom, emisji znaków pieniężnych (cz. III pkt 11 projektu) oraz wyodrębnienia instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej (cz. III pkt 12 projektu) – zostały uwzględnione.

ZBP w zakresie kadencyjności RPP i ustawowego zamknięcia rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP przedstawił stanowisko podobne do NSZZ „Solidarność”. Negatywnie zaopiniował też przewidzianą w projekcie możliwość odwołania członka RPP w przypadku naruszenia zakazu przewidzianego w art. 14 ust. 1 ustawy o NBP (cz. III pkt 4). Uwagi tej nie uwzględniono, ponieważ przedmiotowy zakaz jest zbliżony swoim charakterem do art. 14 pkt 2 ustawy o NBP, dlatego też nieuzasadnione jest, aby zakaz wynikający z pkt 1 tego artykułu funkcjonował bez ustawowej sankcji.

Uwagi KDPW dotyczyły stworzenia możliwości sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych przez NBP także poza operacjami rynku otwartego i w odniesieniu do projektowanych zmian w ustawie o NBP zostały uwzględnione. Uwagi dotyczące ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w związku z ograniczeniem zakresu proponowanych zmian stały się bezprzedmiotowe.

W odniesieniu do uregulowania w ustawie o NBP obowiązku sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez przedsiębiorców i inne podmioty, które prowadzą obsługę gotówkową (cz. III pkt 11 projektu założeń) zaproponowanego w projekcie z dnia 22 listopada 2013 r. (opracowanego po konferencji uzgodnieniowej), przeprowadzono dodatkowe konsultacje społeczne (pismem z dnia 8 stycznia 2014 r.), których celem było określenie, czy proponowana regulacja będzie pociągać za sobą konieczność poniesienia kosztów przez przedsiębiorców oraz ich ewentualne oszacowanie.

W ramach konsultacji dodatkowych projekt przekazano do:

- 1) Polskiej Organizacja Handlu i Dystrybucji,
- 2) Polskiej Organizacji Niebankowych Instytucji Płatności Związków Pracodawców,
- 3) Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
- 4) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- 5) Polskiej Organizacji Firm Obsługi Gotówki,
- 6) Polskiego Związku Firm Ochrony,
- 7) Stowarzyszenia Właścicieli Kantorów i Lombardów.

Ponadto projekt przesłano do:

- 1) Związku Banków Polskich,
- 2) Krajowego Związku Banków Spółdzielczych,
- 3) Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej,
- 4) Poczty Polskiej SA,
- 5) Krajowej Izby Rozliczeniowej,
- 5) Centrum Rozliczeń i Informacji CERI.

- 6) Mennicy Polskiej,
- 7) Western Union Polska,
- 8) Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych SA.

Uwagi zostały nadesłane przez Poczta Polska SA, Polską Wytwornię Papierów Wartościowych SA, Stowarzyszenie Właścicieli Kantorów i Lombardów oraz Związek Banków Polskich.

Poczta Polska SA wskazała, że świadcząc obecnie usługi obsługi gotówkowej podmiotów zewnętrznych (w tym banków) dokonywane poza tradycyjną obsługą okienkową, jest zobligowana do tego, by sprawdzać autentyczność znaków pieniężnych, zarówno polskich jak i walut obcych, na podstawie przepisów zarządzenia Prezesa NBP z dnia 24 października 2007 r. w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki. Z kolei w ramach aktualnie prowadzonej działalności kantorowej Poczta realizuje wymagane przepisami prawa procedury w zakresie oceny i rozpoznawania autentyczności znaków pieniężnych, zarówno w zakresie wyszkolenia kasjerów walutowych jak i wyposażenia stanowisk kantorowych w urządzenia sprawdzające autentyczność banknotów, a także nakłada na kasjerów walutowych obowiązek sprawdzania przedstawionych do skupu znaków pieniężnych (każdej waluty) m. in. pod kątem ich autentyczności. Poczta przyjęła, że wprowadzenie obowiązku sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń ma dotyczyć wszystkich znaków pieniężnych a nie tylko opiewających na waluty obce. Przy takim założeniu Poczta zobligowana byłaby do przeprowadzenia odpowiednich szkoleń pracowników placówek pocztowych lub wyposażenia ich stanowisk pracy w urządzenia do sprawdzania autentyczności przyjmowanych środków płatniczych, co wyniosłoby, w związku z funkcjonowaniem w Poczcie ok. 10 tys. okienek pocztowych, maksymalnie ok. 5 mln zł. Jednocześnie, w ocenie sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych wyłącznie opiewających na waluty obce nie będzie generowało po jej stronie dodatkowych kosztów. W odpowiedzi na przekazane uwagi podkreślono, że wprowadzany obowiązek sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń ma dotyczyć jedynie walut obcych. Wskazano także, że kwestia ta zostanie doprecyzowana w projekcie założeń, by nie budzić wątpliwości interpretacyjnych.

Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych SA zgłosiła propozycję dotyczącą cz. III pkt 9 projektu założeń polegającą na wprowadzeniu ograniczenia, zgodnie z którym zapewnienie właściwej ochrony znakom pieniężnym przez przedsiębiorcę-producenta dotyczyć miałyby jedynie wyrobów gotowych. Projekt założeń w cz. III pkt 9 dotyczy jednak wyłącznie uchylecia delegacji dla Prezesa NBP do wydania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym, a nie zmiany art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie osób i mienia odnoszącego się do rozporządzenia w sprawie ochrony wartości pieniężnych, dlatego też propozycji PWPW SA nie uwzględniono.

Stowarzyszenie Właścicieli Kantorów i Lombardów poinformowało, że kantory zatrudniają wykwalifikowanych, przeszkolonych kasjerów, więc proponowane uregulowanie sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych nie będzie stanowić dla nich obciążenia. W odniesieniu do kasjerów np. w handlu detalicznym wdrożenie obowiązku weryfikacji banknotów wydaje się w ocenie Stowarzyszenia nierealne i trudno przewidzieć, czy sieci detaliczne wyposażą każde stanowisko kasjerskie w dobrej klasy urządzenia sprawdzające.

ZBP podtrzymując wcześniej zgłoszoną uwagę dotyczącą proponowanego ustawowego zamknięcia rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom, sformułował uwagę natury ogólnej, że projektowane uregulowanie sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych będzie się wiązać z poniesieniem kosztów przez przedsiębiorców i może okazać się trudne w realizacji. Jednocześnie ZBP nie wskazał, na czym miałyby polegać brak możliwości wprowadzenia ww. obowiązku oraz nie przedstawił żadnych szczegółowych informacji wskazujących na konieczność poniesienia kosztów ani danych co do ich ewentualnej wysokości (skali). ZBP podzielił jednocześnie stanowisko RCL z dnia 9 grudnia 2013 r., z którego wynika, że projektowany obowiązek sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez przeszkolone do tego osoby lub za pomocą odpowiednich urzędów dotyczyć ma wszystkich znaków pieniężnych, a nie tylko walut obcych. W związku z powyższym projekt założeń został doprecyzowany poprzez jednoznaczne wskazanie, że wprowadzany obowiązek weryfikacji przez fachowy personel lub za pomocą właściwych urzędów dotyczyć będzie jedynie walut obcych.

Wymaga podkreślenia, że w omawianym zakresie uwagi zgłoszone przez Poczta Polską SA, Stowarzyszenie Właścicieli Kantorów i Lombardów, jak i ZBP w większości miały charakter ogólny, częściowo wynikały z wątpliwości interpretacyjnych (w zakresie obowiązku sprawdzania autentyczności przez przeszkolone do tego osoby lub za pomocą odpowiednich urzędów). Podmioty te nie określiły także wysokości (skali) kosztów, które w ich ocenie ponieśliby przedsiębiorcy na skutek wprowadzanych zmian. W związku z tym w projekcie doprecyzowano w cz. III pkt 11 uzasadnienie proponowanej regulacji, natomiast wobec braku danych dotyczących kosztów nie określono kosztu jej wprowadzenia w teście regulacyjnym. Należy bowiem podkreślić, że Poczta, jak i Stowarzyszenie Właścicieli Kantorów i Lombardów wskazały, iż w zakresie walut obcych już teraz wykorzystują specjalistyczne urzędniki lub zatrudniają przeszkolony personel, oraz że zgodnie z intencją projektu uregulowanie na poziomie ustawowym obowiązku badania autentyczności polskich znaków pieniężnych nie będzie wiązało się z koniecznością przeszkolenia personelu lub wykorzystywania specjalistycznych urzędów.

VII. Zgłoszenia lobbingowe

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt założeń został zamieszczony na stronie Rządowego Centrum Legislacji. W trybie ww. ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

A handwritten signature in blue ink is written over a faint, circular official stamp. The signature is stylized and appears to be 'P. W.' or similar. The stamp is mostly illegible but seems to contain some text around the perimeter.

2013.12.12 K. Zaleski

Protokół rozbieżności do Projektu założeń

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

Przedmiot rozbieżności:

uregulowanie kwestii prowadzonych przez NBP rachunków bankowych osób fizycznych (cz. III pkt 8 projektu założeń). W projekcie proponuje się sformułowanie przepisów, które wskazywałyby datę zamknięcia przedmiotowych rachunków, będącą jednocześnie dniem rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczeń. Nie przewiduje się przy tym przekazania środków pozostałych na ww. rachunkach do depozytu sądowego.

Podmioty zgłaszające uwagi i ich treść

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości brak jest przesłanek do tak daleko idącej ingerencji ustawodawcy w sferę cywilnych stosunków cywilnoprawnych. Przepisy Kodeksu cywilnego przewidują odpowiednie rozwiązania, dające z jednej strony bankom możliwość wypowiedzenia umów rachunku bankowego, z drugiej zaś pozwalają na skuteczne podjęcie czynności prowadzących do wygaśnięcia zobowiązania (złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego) przy zapewnieniu drugiej stronie tego stosunku obowiązanego odpowiedniej ochrony (np. przez możliwość odebrania przedmiotu świadczenia z depozytu sądowego). Odstępstwo od wskazanych reguł kodeksowych w stanie faktycznym przedstawionym w cz. III pkt 8 projektu założeń nie wydaje się z aksjologicznego punktu widzenia dostatecznie uzasadnione.

Zdaniem Rządowego Centrum Legislacji po „ustawowym skutkaniu” rachunków przestanie istnieć przeszkoda w postaci niemożności zakończenia zawartych przez NBP z osobami fizycznymi umów rachunku bankowego w drodze ich wypowiedzenia (umowy takie wygasną z mocy samego prawa), i tym samym możliwe będzie złożenie sformułowanych na takich rachunkach środków do depozytu sądowego według ogólnych zasad. NBP, jako dłużnik, obowiązany będzie bowiem do zwrotu osobom uprawnionym środkom, jakie przed „ustawowym zamknięciem” znajdowały się na takich rachunkach. Nie znając zaś, wskutek

Stanowisko Ministerstwa Finansów

Uwagi nie mogą zostać uwzględnione (rozbieżność).

W zakresie przedmiotowego problemu podjęte dotychczas próby, wyczerpując aktualne rozwiązania zawarte w Kodeksie cywilnym, okazały się nieskuteczne i uzasadniają potrzebę rozwiązania ustawowego.

Ustawowe określenie terminu zamknięcia przedmiotowych rachunków choć będące rozwiązaniem szczególnym, nie będzie stanowiło precedensu. Analogiczne rozwiązanie zastosowano w art. 183 ust. 2 ustawy Prawo bankowe. Polegało ono na wygaszeniu z dniem określonym w ww. przepisie umów na wkłady oszczędnościowe, w związku z którymi wydano, przed wejściem w życie ustawy Prawo bankowe, dowody na okaziciela, które nie zostały przekształcone w umowy rachunku oszczędnościowego.

Należy przy tym zaznaczyć, że środki pieniężne będące przedmiotem umowy rachunku bankowego, zgodnie z art. 725 i nast. Kodeksu cywilnego oraz art. 49 i nast. ustawy Prawo bankowe, podlegają innemu reżimowi prawnemu niż środki pieniężne będące przedmiotem przechowania w znaczeniu prawnorzeczowym, o którym mowa w art. 835-845 k.c. oraz przepisach ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów. Przepisy k.c. i ustawy Prawo bankowe określające prawa i obowiązki stron umowy rachunku bankowego nie dają bankowi uprawnienia do zwolnienia się z zobowiązania przez złożenie środków pieniężnych będących przedmiotem tej umowy do depozytu sądowego (zastępującego wypowiedzenie umowy i zwrot środków pieniężnych posiadaczowi rachunku bankowego).

Art. 79¹ ust. 1 ustawy o NBP z 1989 r., z którego wynika obowiązek zaprzestania prowadzenia przez NBP rachunków bankowych osób fizycznych, określił jednoznacznie, że NBP przekazuje prowadzenie tych rachunków, a tym samym wykonywanie obowiązku przechowania środków pieniężnych, innym bankom. Tym samym norma ta nie daje podstawy do przekazania tych środków do depozytu sądowego. Oznacza to, że w omawianym przypadku nie znajdują zastosowania ogólne reguły wynikające z ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, co potwierdziła praktyka sądów odmawiających przyjmowania do depozytu środków pieniężnych będących przedmiotem umów rachunku bankowego, których dotyczy art. 79¹ ustawy o NBP z 1989 r.

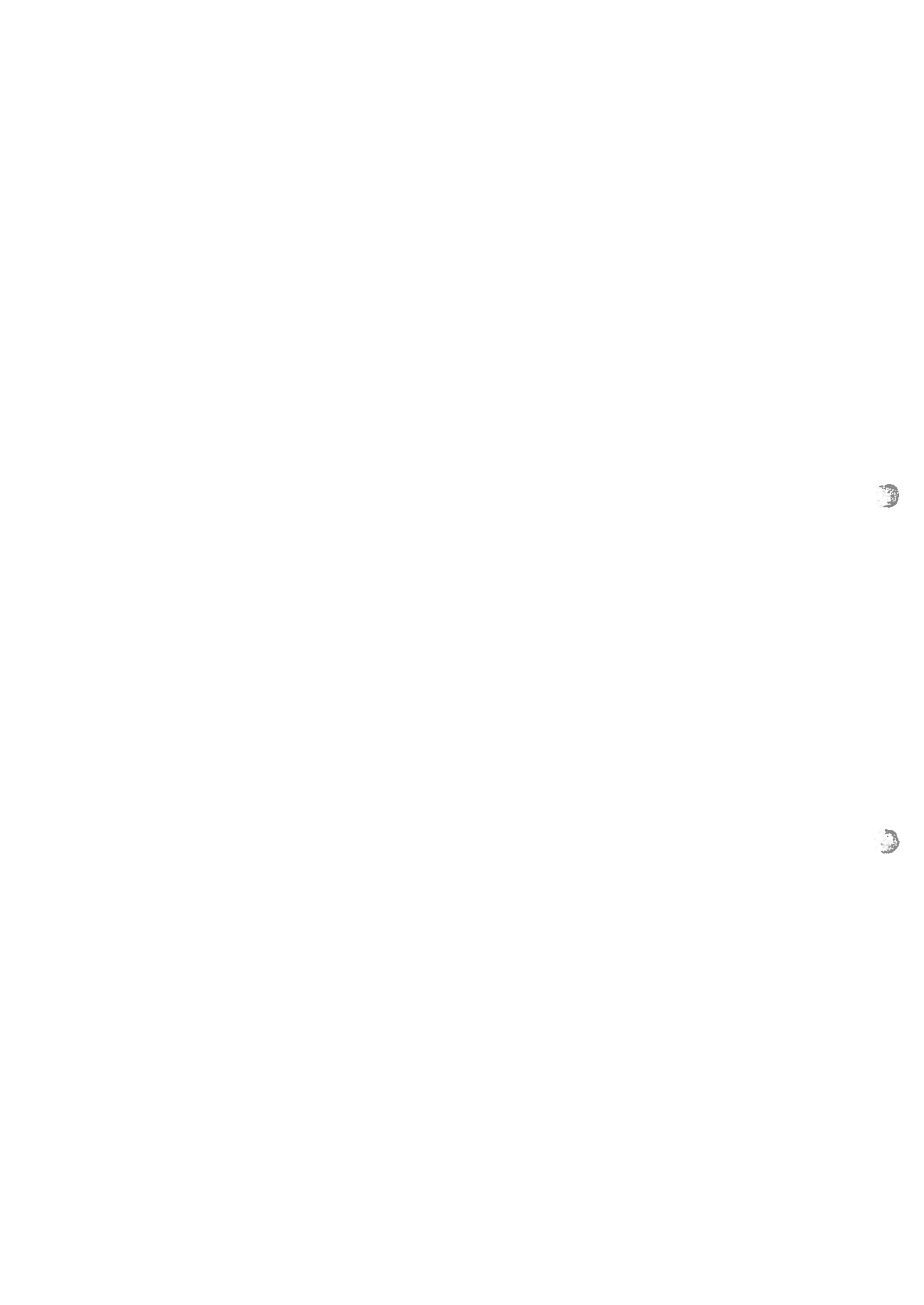
Protokół rozbieżności do Projektu założeń
projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

robieżności, za które nie ponosi odpowiedzialności, ich adresu ani tożsamości, będzie mógł się zwolnić z zobowiązania do ich zwrotu, zgodnie z art. 467 pkt 1 kodeksu cywilnego, przez złożenie ich do depozytu sądowego. Zgodnie natomiast z ogólnymi regulacjami likwidacji niepodjętych depozytów, wynikającymi z ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów, które wówczas będą mogły zostać zastosowane, środki złożone do depozytu sądowego, w razie ich niepodjęcia przez uprawnionych w określonym terminie, przypadną Skarbowi Państwa – co w ocenie RCL będzie rozwiązaniem najbardziej systemowo.

Należy ponadto zauważyć, że ustawa o likwidacji niepodjętych depozytów reguluje zasady i tryb likwidacji niepodjętych depozytów znajdujących się w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych (NBP taką jednostką nie jest). Zgodnie z art. 12 tej ustawy, do likwidacji niepodjętych depozytów istniejących w dniu jej wejścia w życie stosuje się przepisy tej ustawy. Depozyty istniejące w dniu wejścia w życie ustawy były przyjmowane na podstawie dekretu z dnia 18 września 1954 r. o likwidacji nie podjętych depozytów i nie odebranych rzeczy, który obejmował także banki. Wydaje się jednak wątpliwe, czy na podstawie art. 12 ww. ustawy ma ona zastosowanie do depozytów przyjętych przez instytucje wskazane w dekreście, choćby w obecnym stanie prawnym nie miały one statusu jednostki sektora finansów publicznych. W związku z tym uzasadnione jest przyjęcie, że chodzi tu o depozyty w sensie prawnorzeczowym, a nie o rachunki bankowe. W związku z powyższym nie jest możliwe podjęcie działań sugerowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości ani Rządowe Centrum Legislacji.

Proponowane rozwiązanie jest bardziej korzystne dla deponentów niż ewentualne zastosowanie ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów. Co prawda po zamknięciu przedmiotowych rachunków znajdujące się na nich nieodebrane środki zostałyby formalnie potraktowane jako zysk nadzwyczajny NBP (a następnie, w konsekwencji podległyby odprowadzeniu, z uwzględnieniem art. 62 ustawy o NBP, do budżetu państwa), to ich posiadacze nie poniosą ryzyka ich utraty w świetle utrwalonej w NBP praktyki (ukształtowanej jeszcze w czasach, gdy NBP prowadził rachunki oszczędnościowe), zgodnie z którą NBP nie powołuje się na przedawnienie roszczenia, jeżeli nie ma wątpliwości, że pozostała w nim kwota pieniężna nieodebrana przez posiadacza rachunku. Zasadę rezygnacji z powoływania się przez NBP na przedawnienie w takiej sytuacji można uznać za standard, do przestrzegania którego dąży się w obrocie oszczędnościowym. Swoistą gwarancją jego utrzymania jest pozycja prawnoustrojowa NBP (kwestia reputacyjna) i fakt, że wszystkie działania NBP podejmowane dotąd w tym zakresie (opisane powyżej) były nakierowane wyłącznie na wypłatę depozytów.

P. Mile K. Budzich

Mac. K. Budzich
08.05.2014

P.D. Dule
8.3.2014

Warszawa, dnia 10 maja 2014 r.

Dep. Fal
Kied

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
PODSEKRETARZ STANU
Wojciech Kowalczyk

52393/2014

FN-2/0310/9-24/MIP/RD-41732/2014

KRM-24-26-14	Rozesłano: 2014-05-07
ZD72	
Przedkładam zgłoszony przez: Ministra Finansów <i>nowy tekst</i> dokumentu rządowego przeznaczonego do rozpatrzenia <u>z terminem zgłaszania</u> <u>ewentualnych uwag do dnia 16 maja 2014 r.</u>	
<i>Merytorycznie prowadzącym sprawę w Departamencie Komitetu Rady Ministrów jest:</i> p. M. Grzeszczuk, tel. 694 6940, e-mail: mgrzesz@kprm.gov.pl	
(-) M. Hirszel - Sekretarz Stałego Komitetu Rady Ministrów	

Pani
Małgorzata Hirszel
Sekretarz Komitetu Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

w załączeniu uprzejmie przekazuję projekt z dnia 29 kwietnia 2014 r. założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (ZD72) – z uprzejmą prośbą o jego przedłożenie do rozpatrzenia Komitetowi Rady Ministrów.

Projekt był już przedmiotem obrad KRM w dniu 20 marca br. W obecnej wersji projekt uwzględnia podjęte wówczas ustalenia. Mianowicie, w odniesieniu do kwestii zamknięcia rachunków osób fizycznych w Narodowym Banku Polskim (cz. III pkt 8 projektu), której dotyczyła rozbieżność między Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Sprawiedliwości, NBP a Rządowym Centrum Legislacji, na spotkaniu w RCL w dniu 25 kwietnia br. uzgodniono ostatecznie zaproponowanie w *założeniach* zamknięcia tych rachunków z mocy prawa i ustanowienia 3-letniego okresu przedawnienia roszczeń o zwrot środków pieniężnych (z tytułu prowadzenia rachunków, których dotyczyć ma projektowana regulacja). Jednocześnie proponowane rozwiązanie zakłada obowiązek dokonania przez NBP w dzienniku (bądź dziennikach) o zasięgu ogólnopolskim ogłoszeń wzywających ogólnie posiadaczy rachunków, o których mowa, oraz ich następców prawnych (spadkobierców) do odbioru środków pieniężnych należnych z tytułu posiadania tych rachunków. Informacje stanowiące treść tych ogłoszeń powinny zostać także umieszczone na stronie internetowej NBP.

Z kolei w odniesieniu do cz. III pkt 11 projektu, w celu uwzględnienia uwag RCL przekazanych przy piśmie z dnia 27 lutego br., projekt został odpowiednio zmodyfikowany w zakresie regulowanego obowiązku sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych oraz proponowanego upoważnienia ministra właściwego ds. instytucji finansowych, który po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP określi wymogi techniczne urządzeń służących sprawdzaniu autentyczności, sortowaniu, przeliczaniu, pakowaniu znaków pieniężnych lub oznaczaniu opakowań tych znaków.

Z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU

Wojciech Kowalczyk

52393

Projekt z dnia 29 kwietnia 2014 r.

Projekt założeń
projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim
oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym

I. Cel projektowanej ustawy

Celem projektowanej regulacji będzie aktualizacja obowiązujących przepisów o Narodowym Banku Polskim oraz dodanie nowych regulacji zwiększających przejrzystość funkcjonowania NBP, a także dostosowujących działalność NBP do sytuacji panującej obecnie na rynku finansowym. Proponuje się, aby projekt ustawy regulował m.in. kwestie dotyczące uczestnictwa NBP w organizacjach międzynarodowych, aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej oraz Zarządu NBP, kadencyjności członków RPP oraz sporządzania sprawozdania finansowego NBP. Zakłada się także uregulowanie problemu rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, ponieważ nie zostały one dotychczas przekazane innym bankom pomimo kilkukrotnych prób rozwiązania tej kwestii.

II. Zakres przewidywanej regulacji

Obowiązująca obecnie ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2013 r. poz. 908 i 1036), dalej: „ustawa o NBP”, była dotychczas przedmiotem tylko jednej samodzielnej nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 228, poz. 2260), a kilkunastoletni okres obowiązywania przedmiotowej ustawy oraz bieżąca praktyka stosowania jej przepisów wskazują na potrzebę dokonania zmian oraz włączenia do ustawy nowych regulacji.

Projektowana ustawa będzie oddziaływała bezpośrednio na działalność Narodowego Banku Polskiego – proponowane przepisy będą przede wszystkim wpływać na członków Zarządu NBP, członków Rady Polityki Pieniężnej oraz pracowników NBP.

Zakłada się, że projektowana ustawa dokona także zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.¹⁾), dostosowując te regulacje do proponowanych zmian w zakresie działalności NBP i jego organów.

III. Zasadnicze kwestie wymagające uregulowania w ustawie o Narodowym Banku Polskim

1. Uczestnictwo NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, współpraca z tymi instytucjami oraz związane z tym wydatki banku centralnego.

Proponuje się stworzenie rozwiązań umożliwiających reprezentowanie przez NBP interesów Rzeczypospolitej Polskiej w podmiotach międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa (jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym), ale także w formie współpracy. Współpraca taka, podobnie jak członkostwo, wiązać się będzie z ponoszeniem związanych z tym kosztów, które powinien pokrywać NBP ze środków własnych. O podjęciu określonej współpracy lub o członkostwie decydować będzie każdorazowo Zarząd NBP.

Obowiązujący obecnie art. 5 ust. 1a ustawy o NBP stanowi, że NBP zobowiązany jest do pokrywania wydatków związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 742 i 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005 i 1588 oraz z 2014 r. poz. 7.

w Międzynarodowym Funduszu Walutowym. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim, która weszła w życie 1 stycznia 2004 r. Celem tej regulacji było stworzenie podstawy prawnej dla pokrywania przez NBP wpłat udziałów członkowskich. W latach 1986–1998 NBP dokonywał takich wpłat na podstawie porozumień z Ministrem Finansów. W praktyce pojawiły się jednak wątpliwości co do zakresu stosowania tego przepisu. Nie budzi wątpliwości, że przepis ten obejmuje wydatki związane z opłaceniem udziałów, pojawiały się natomiast wątpliwości, czy obejmuje również inne wydatki, związane z projektami finansowymi skierowanymi przez MFW do jego członków. W związku z powyższym, proponuje się wprowadzenie przepisu wskazującego na NBP jako podmiot właściwy do finansowania ze środków własnych kosztów udziału w przedmiotowych projektach finansowych MFW. Przepis ten pozwoli wyeliminować dotychczasowe wątpliwości interpretacyjne.

2. Zasady zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności

Zgodnie z obowiązującym art. 10 ust. 1 ustawy o NBP, Prezesa NBP w czasie jego nieobecności zastępuje wiceprezes NBP – pierwszy zastępca Prezesa NBP. Proponuje się poszerzenie formuły zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności w taki sposób, aby w razie nieobecności zarówno Prezesa, jak i wiceprezesa NBP – pierwszego zastępcy Prezesa NBP, zastępstwo Prezesa NBP sprawował wiceprezes NBP.

3. Kadencyjność członków RPP

W celu zwiększenia stabilności składu RPP proponuje się wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym 1/3 składu RPP byłaby powoływana co 2 lata w równej liczbie przez Prezydenta, Sejm oraz Senat. Zapewniłoby to płynne zmiany składu RPP i wpłynęło na zachowanie stabilności jej działania.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o NBP w skład RPP wchodzi 9 członków, zasada ta zostanie zachowana z zastrzeżeniem zwiększenia, a następnie zmniejszenia składu RPP w okresie przejściowym, zgodnie z poniższym harmonogramem. Stosownie natomiast do art. 227 ust. 5 Konstytucji, członkowie RPP są powoływani na 6 lat. Trybunał Konstytucyjny w wyroku K 26/03 z dnia 24 listopada 2003 r. stwierdził, że ustrojodawca przyjął koncepcję indywidualnej kadencji poszczególnych członków RPP a nie Rady jako całości oraz, że powołanie każdego członka następuje na okres 6 lat.

W związku z powyższym proponuje się, aby wprowadzenie zasady rotacyjności składu RPP przebiegało następująco:

- W określonym terminie od wejścia w życie ustawy o zmianie ustawy o NBP każdy z organów kształtujących skład RPP, tj. Prezydent, Sejm oraz Senat, powołałby dodatkowo po jednym członku RPP, która składałaby się przejściowo z 12 członków.
- Po zakończeniu indywidualnych kadencji obecnych członków RPP (2016 r.) Prezydent, Sejm oraz Senat powołałby tylko po jednym jej członku (skład RPP zmniejszyłby się przejściowo do 6 członków).
- Po upływie kolejnych dwóch lat Prezydent, Sejm oraz Senat uzupełniłby skład RPP o kolejnych 3 członków, tj. do ustawowej liczby 9 członków RPP.
- Następnie co 2 lata wymianie ulegałaby 1/3 składu RPP.

Powyższa propozycja zakłada więc przejściowe (ok. dwuletnie) powiększenie liczby członków RPP do 12, a następnie taki sam okres przejściowy, w którym liczba członków RPP będzie wynosiła 6 osób. Licząc od 2018 r. skład osobowy RPP byłby więc kształtowany z uwzględnieniem ustawowej liczby członków RPP. Zaletą tego rozwiązania byłoby

wyeliminowanie sytuacji, w których w tym samym (zbliżonym) terminie następuje wymiana większości członków RPP. Sytuacje te zwiększają niepewność w polityce pieniężnej i ryzyko niespójności decyzji w kolejnych kadencjach, co może skutkować utratą kapitału intelektualnego, *know how* i pamięci instytucjonalnej, których nie da się w łatwy sposób przekazać nowym członkom RPP. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania wpłynęłoby na zachowanie stabilności w składzie RPP, co jednocześnie zwiększać będzie stabilność podejmowanych decyzji, wpływających na sposób prowadzenia polityki monetarnej Polski i utrzymanie stabilności cen. Projektowane zmiany są spójne z międzynarodową praktyką (nakładanie się kadencji członków ciał decyzyjnych stosuje się m.in. w: Australii, Czechach, Szwecji, Norwegii i Wielkiej Brytanii). Przewiduje się też, że zmiany te skróciłyby okres „uczenia się” polityki pieniężnej przez członków RPP kolejnych kadencji, ułatwiając jednocześnie ten proces.

Przyjęcie proponowanego wyżej rozwiązania wymagać będzie także wprowadzenia w ustawie, jaka zostanie opracowana na podstawie założeń przepisów szczególnych, które modyfikować będą wymogi co do *quorum* oraz liczby członków RPP mogących żądać zwołania jej posiedzenia (reguły te wynikają z art. 16 ust. 1 i 3 ustawy o NBP) w okresie przejściowym kształtowania się składu RPP, dostosowując je do działania przez RPP w tym czasie w składzie przejściowo zmienionym (poszerzonym do 12, a następnie ograniczonym do 6 członków).

Należy także wskazać, że – w kontekście zapewnienia stabilności funkcjonowania RPP i decyzji podejmowanych w sferze polityki monetarnej – rozważane było także alternatywne rozwiązanie polegające na wprowadzeniu możliwości pełnienia funkcji członka RPP przez dwie kadencje. Jednak w świetle przytoczonych argumentów, które spotkały się także z akceptacją podmiotów uczestniczących w konsultacjach projektu (podnoszono m. in., że możliwość dwukadencyjności może zachwiać niezależnością NBP i podważyć wiarygodność polityki pieniężnej), obecnie proponowana zmiana wydaje się optymalna.

4. Doprecyzowanie ograniczeń dotyczących aktywności zawodowej i publicznej członków Rady Polityki Pieniężnej i Zarządu NBP

Zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o NBP, w okresie kadencji członek Rady nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską, a za zgodą Rady wyrażoną w drodze uchwały (bez udziału zainteresowanego) – dopuszczalna jest działalność w organizacjach międzynarodowych. Nie przewidziano jednak możliwości odwołania członków Rady w przypadku naruszenia ww. zakazu. W związku z tym proponuje się wprowadzenie takiej sankcji.

Zgodnie natomiast z art. 18 ustawy o NBP, członek Zarządu NBP nie może zajmować żadnych innych stanowisk i podejmować działalności zarobkowej lub publicznej poza pracą naukową, dydaktyczną lub twórczością autorską. Proponuje się wobec tego uregulowanie kwestii aktywności członków Zarządu NBP w instytucjach działających poza bankiem centralnym. Nie ulega bowiem wątpliwości, że nie tylko Prezes ale i pozostali członkowie Zarządu NBP powinni móc reprezentować bank centralny (w ograniczonym zakresie). Członek Zarządu NBP będzie mógł być przedstawicielem NBP w kolegialnych organach państwa oraz w powoływanych przez właściwe organy państwa organach i ciałach wewnętrznych, pomocniczych i doradczych, jak również w innych systemowo ważnych instytucjach finansowych państwa, a za zgodą Prezesa NBP – także w organizacjach międzynarodowych. Wprowadzenie proponowanej regulacji usystematyzuje oraz ureguluje prawnie obecny stan rzeczy w odniesieniu do Zarządu NBP. Nie powinno to wpłynąć

na obniżenie jakości pracy Zarządu NBP, przeciwnie – pozwoli na jej usprawnienie poprzez odciążenie w obowiązkach Prezesa NBP i uczyni efektywniejszym jej podział.

5. Kompetencje RPP i Zarządu NBP dotyczące rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego.

Organem odpowiadającym za sporządzenie sprawozdania finansowego NBP jest Zarząd NBP. Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 5 ustawy o NBP, RPP przyjmuje roczne sprawozdanie finansowe NBP. Sprawozdanie to podlega badaniu przez biegłego rewidenta wybranego przez RPP, natomiast decyzję w sprawie jego zatwierdzenia podejmuje Rada Ministrów.

Istniejąca formuła przyjmowania sprawozdania przez RPP nie jest jasna, np. co do skutków ewentualnej odmowy przyjęcia sprawozdania. Jest ona także wadliwa merytorycznie, jako że sprawozdaniem objęte są kwestie w istocie niezwiązane z należącą do RPP problematyką polityki pieniężnej, pomimo iż RPP przyjmuje to sprawozdanie “kierując się założeniami polityki pieniężnej”. Z kolei skutek w postaci obowiązku odprowadzenia do budżetu państwa części rocznego zysku NBP powiązany jest z zatwierdzeniem sprawozdania finansowego przez Radę Ministrów, a nie z jego przyjęciem przez RPP. Dlatego też proponuje się rezygnację z przyjmowania przez RPP rocznego sprawozdania finansowego NBP, przy jednoczesnym nałożeniu na Zarząd NBP obowiązku przedkładania tego sprawozdania do jej wiadomości.

Zmiany i doprecyzowania wymagają także przepisy w zakresie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego. Zakłada się wprowadzenie regulacji wskazujących, że:

- **roczne sprawozdanie finansowe NBP podlega badaniu przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych,**
- **ten sam podmiot nie może badać więcej niż pięć kolejnych rocznych sprawozdań finansowych NBP; przy czym może on ponownie je badać po upływie co najmniej 3 kolejnych lat.**

Organem właściwym do wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdanie finansowe NBP powinien być Zarząd NBP jako organ kierujący bankiem, a nie – jak dotąd – RPP (art. 69 ust. 1 ustawy o NBP). Kwestia ta nie przynależy bowiem do materii polityki pieniężnej. Proponuje się, by opisana wyżej propozycja zmian w zakresie wyboru biegłego rewidenta znalazła zastosowanie także do badania rocznych sprawozdań finansowych NBP przez podmiot wybrany przed dniem wejścia w życie ustawy, która zostanie opracowana na podstawie niniejszych założeń²⁾.

6. Opracowywanie okresowych informacji o wpłatach (wyplatach) z zysku NBP

Okresowa informacja o wpłatach (wyplatach) z zysku NBP jest jednym z dokumentów, o których mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o NBP – zgodnie z pkt 3 Prezes NBP w imieniu RPP opracowuje okresowe informacje o wpłatach (wyplatach) z zysku. W przeciwieństwie do pozostałych dokumentów, nie wskazano adresata tej informacji, ani też nie określono (wprost), z jaką częstotliwością ma być ona opracowywana.

Termin „wpłaty (wypląty) z zysku” użyty w art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy o NBP należy odnosić wyłącznie do zysku NBP. O takim bowiem zysku mowa jest w innych przepisach tej ustawy: w art. 62 ust. 1 („fundusz rezerwowy jest tworzony z odpisów z zysku NBP”) i w art. 69 ust. 4 („część rocznego zysku NBP (wpłata z zysku NBP) podlega odprowadzeniu do budżetu państwa”).

²⁾ W pozostałym zakresie ewentualne wprowadzenie przepisów przejściowych może być niezbędne w zależności od konkretnych rozwiązań przyjętych w projekcie ustawy opracowanym na podstawie niniejszych założeń.

Ponadto w art. 68 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy o NBP, w kontekście sprawozdania finansowego NBP, mowa jest o „rachunku zysków i strat”. Wpłata z zysku NBP dokonywana jest jednorazowo, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP, tj. raz w ciągu roku sprawozdawczego (obrotowego), którym jest rok kalendarzowy (art. 68 ust. 2). Tym samym okresowość informacji o wpłatach z zysku NBP można także odnieść do roku kalendarzowego. Wpłaty z zysku NBP stanowią dochód budżetu państwa zgodnie z art. 111 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, 938 i 1646). Wpłata z zysku NBP, obejmująca część rocznego zysku NBP, podlega odprowadzeniu do budżetu państwa w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP (art. 69 ust. 4 ustawy o NBP).

W związku z powyższym sporządzanie dokumentu mającego stanowić okresową informację o wpłatach z zysku NBP należy uznać za zbędne.

7. Prawa i obowiązki pracowników NBP

Zgodnie z art. 11 ust. 1 zdanie drugie ustawy o NBP, prawa i obowiązki pracowników NBP określa Kodeks pracy i pragmatyka służbowa określona odrębną ustawą. Pragmatyka taka nie została jednak nigdy wprowadzona, a dotychczasowe doświadczenia wskazują, że potrzeba taka w istocie nie zachodzi. Dlatego zakłada się rezygnację z tworzenia pragmatyki służbowej dla pracowników NBP i uchylenie zdania drugiego w art. 11 ust. 1 ustawy o NBP. Stosunki pracy tych pracowników tak jak dotychczas regulowane będą przez powszechnie obowiązujące przepisy prawa pracy.

8. Uregulowanie kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom

Zgodnie z art. 79¹ nieobowiązującej ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 4, poz. 22, z późn. zm.³⁾⁴⁾, dalej „ustawa o NBP z 1989 r.”, NBP został zobowiązany w terminie do dnia 30 czerwca 1992 r. do przekazania innym bankom, na warunkach z nimi uzgodnionych, prowadzenia rachunków osób prawnych i fizycznych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności. We wrześniu 1993 r. NBP zawarł z Polskim Bankiem Inwestycyjnym Spółką Akcyjną (PBI SA) „Porozumienie w sprawie przekazania prowadzenia rachunków bankowych, w tym obsługi dewizowej i walutowej ludności, wniesienia wkładów niepieniężnych oraz przejścia pracowników z NBP do PBI SA”. Realizacja tego porozumienia polegała między innymi na zawiadomianiu właścicieli rachunków o fakcie zmiany strony umowy rachunku bankowego – aby przejęcie rachunków mogło odbyć się zgodnie z art. 519–526 Kodeksu cywilnego, do przejęcia rachunków przez PBI SA niezbędna była zgoda ich posiadaczy (wierzycieli), wyrażona na piśmie. Części klientom nie udało się jednak doręczyć skutecznie takiego zawiadomienia. W związku z tym NBP upoważnił PBI SA do prowadzenia i obsługi – w imieniu NBP – tych rachunków bankowych. Takie działanie uwzględniało zmiany dokonujące się w strukturze organizacyjnej oddziałów NBP, w tym likwidację części z nich, związane z wcześniejszym ustawowym ograniczeniem kategorii podmiotów, które mogą posiadać rachunki bankowe w NBP. PBI SA, a potem jego następcą prawny Kredyt Bank SA, w latach 1993–1999 podejmował próby dokonania w imieniu NBP wypowiedzenia umów ww. rachunków w celu ich przejęcia lub likwidacji, jednakże działania te nie przyniosły zadowalających rezultatów. Niemożność doręczenia pism posiadaczom rachunków, a co za tym idzie brak dowodu doręczenia, wiązała się z brakiem aktualnych adresów klientów lub nieodebraniem przez

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. Nr 74, poz. 439 oraz z 1992 r. Nr 20, poz. 78 i Nr 40, poz. 221.

⁴ Przenis dodany przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), która weszła w życie z dniem 9 kwietnia 1992 r.

nich pism. W 2000 r. podjęto kolejną próbę, która dotyczyła pilotażowo 50 umów rachunku bankowego. Polegała ona na tym, że umowy te wypowiedziano, a następnie, po upływie okresu wypowiedzenia, nieodebrane środki pieniężne przekazywano do depozytu sądowego. Tą drogą udało się zlikwidować 15 rachunków, a więc mniej niż 1/3 rachunków, których dotyczyła ta próba. Sądy odmawiały przyjmowania do depozytu środków pieniężnych będących przedmiotem umów rachunku bankowego, uznając, że w tym przypadku można zastosować ogólnych reguł wynikających z ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Kredyt Bank SA, w listopadzie 2012 r. problem dotyczył ponad 11 tys. rachunków, na których znajduje się ok. 4 mln zł. Bank ten w dniu 4 stycznia 2013 roku połączył się z Bankiem Zachodnim WBK SA. W wyniku tego połączenia Bank Zachodni WBK SA stał się następcą prawnym i wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki Kredyt Banku SA.

Reasumując powyższe, podjęte dotychczas próby wyczerpując aktualne rozwiązania zawarte w Kodeksie cywilnym, okazały się nieskuteczne i uzasadniają potrzebę ustawowego rozwiązania omawianego problemu. Należy też podkreślić, że NBP jako członek Europejskiego Systemu Banków Centralnych jest przede wszystkim „bankiem banków”, a jego działalność nie może polegać na prowadzeniu rachunków ludności, których prowadzenie należy do właściwości banków komercyjnych. Dlatego proponuje się sformułowanie przepisów, które wskazywałyby konkretną datę zamknięcia ww. rachunków, będącą jednocześnie dniem rozpoczęcia biegu przedawnienia roszczeń o zwrot środków pieniężnych zgromadzonych na tych rachunkach.

Ustawowe określenie terminu zamknięcia rachunków bankowych, których dotyczy art. 79¹ ustawy o NBP z 1989 r., choć będące rozwiązaniem szczególnym, jest konieczne i nie jest rozwiązaniem precedensowym. Analogiczne rozwiązanie zastosowano w art. 183 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.⁵⁾) dodanym przez art. 66 pkt 10 ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o nadzorze uzupełniającym nad instytucjami kredytowymi, zakładami ubezpieczeń i firmami inwestycyjnymi wchodzącymi w skład konglomeratu finansowego (Dz. U. Nr 83, poz. 719, z późn. zm.⁶⁾). Polegało ono na wygaszeniu z dniem określonym w ww. przepisie umów na wkłady oszczędnościowe, w związku z którymi wydano, przed wejściem w życie ustawy Prawo bankowe, dowody na okaziciela, które nie zostały przekształcone w umowy rachunku oszczędnościowego.

Należy przy tym zaznaczyć, że środki pieniężne będące przedmiotem umowy rachunku bankowego, zgodnie z art. 725 i nast. k.c. oraz art. 49 i nast. ustawy Prawo bankowe, podlegają innemu reżimowi prawnemu niż środki pieniężne będące przedmiotem przechowania w znaczeniu prawno-rzeczowym, o którym mowa w art. 835-845 k.c. oraz przepisach ustawy z dnia 18 października 2006 r. o likwidacji niepodjętych depozytów (Dz. U. Nr 208, poz. 1537 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241). Prowadzenie rachunku bankowego obejmuje obowiązek przechowywania środków pieniężnych (art. 725 k.c.) w rozumieniu przepisów określających umowę rachunku bankowego. W przypadku rachunku bankowego bank może obracać czasowo wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym z obowiązkiem ich zwrotu (art. 726 k.c.). Posiadaczowi przysługuje roszczenie

⁵ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 777, 1036, 1289 i 1567.

⁶ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2009 r. Nr 42, poz. 341, z 2012 r. poz. 1385 oraz z 2013 r. poz. 1036.

o zwrot określonej kwoty środków pieniężnych. W przypadku rachunku imiennego bank jest obowiązany informować jego posiadacza o zmianach stanu rachunku, a posiadacz rachunku zgłasza bankowi niezgodności w tym zakresie (art. 728 k.c.). Przepisy k.c. i ustawy Prawo bankowe określające prawa i obowiązki stron umowy rachunku bankowego nie dają bankowi uprawnienia do zwolnienia się z zobowiązania przez złożenie środków pieniężnych będących przedmiotem tej umowy do depozytu sądowego (zastępującego wypowiedzenie umowy i zwrot środków pieniężnych posiadaczowi rachunku bankowego)⁷⁾. Niedopełnienie przez posiadaczy tych rachunków lub ich następców prawnych obowiązku powiadomienia banku o każdej zmianie swego zamieszkania (art. 729 k.c.) nie zwalnia banku z obowiązków wynikających z przepisów dotyczących prowadzenia rachunków bankowych, do czasu ich skutecznego wypowiedzenia.

Przywoływany art. 79¹, dodany do ustawy o NBP z 1989 r. z mocą od dnia 9 kwietnia 1992 r. przez art. 2 pkt 35 ustawy z dnia 14 lutego 1992 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 78), dotyczy w chwili obecnej rachunków bankowych sprzed ponad 20 lat, a więc o kilkudziesięcioletniej historii. Z tego też względu wypowiedzenie umów posiadaczom tych rachunków w drodze złożenia oświadczenia woli napotyka przeszkody nieprzewidziane przez ustawodawcę w momencie ustanowienia obowiązku, o którym mowa w art. 79¹ ustawy o NBP z 1989 r. W tych okolicznościach przeprowadzenie przez NBP dowodu (art. 61 k.c. w zw. z art. 6 k.c.), że doszło do skutecznego złożenia oświadczenia woli przez bank poprzez to, że oświadczenie to doszło do adresata w taki sposób, że mógł się z nim zapoznać – jest praktycznie niemożliwe.

Niezależnie od powyższego należy przypomnieć, że art. 79¹ ust. 1 ustawy o NBP z 1989 r., z którego wynika obowiązek zaprzestania prowadzenia przez NBP rachunków bankowych osób fizycznych, określił jednoznacznie, że NBP przekazuje prowadzenie tych rachunków, a tym samym wykonywanie obowiązku przechowania środków pieniężnych; innym bankom. Tym samym norma ta nie daje podstawy do przekazania tych środków do depozytu sądowego. Oznacza to, że w omawianym przypadku nie znajdują zastosowania ogólne reguły wynikające z ustawy o likwidacji niepodjętych depozytów, co potwierdziła praktyka sądów odmawiających przyjmowania do depozytu środków pieniężnych będących przedmiotem umów rachunku bankowego, których dotyczy wspomniany art. 79¹ ustawy o NBP z 1989 r. Należy ponadto zauważyć, że ustawa o likwidacji niepodjętych depozytów reguluje zasady i tryb likwidacji niepodjętych depozytów znajdujących się w dyspozycji jednostek sektora finansów publicznych (NBP taką jednostką nie jest). Zgodnie z art. 12 tej ustawy, do likwidacji niepodjętych depozytów istniejących w dniu jej wejścia w życie stosuje się

⁷⁾ „Przepisy KC zawierają ramową regulację umowy i stosunku rachunku bankowego. Jest to równoznaczne z tym, że unormowane w KC prawa i obowiązki stron zostały ograniczone do podstawowych. O wiele większy wpływ na treść zobowiązania rachunku bankowego i jej strukturę mają przepisy PrBank [*Prawa bankowe*]. (...) Całość dopełniana jest przez kreatywną aktywność banków i ich kontrahentów przejawianą w treści konkretnie zawieranych umów. (...) Niewątpliwie fundamentalnym i podstawowym obowiązkiem banku wynikającym z umowy rachunku bankowego jest prowadzenie rachunku. Rachunku w tym znaczeniu, że chodzi o ujęcie łączącego strony stosunku zobowiązaniowego w formę księgi rachunkowej banku, która obrazuje przez czas trwania stosunku zobowiązaniowego należne bankowi wierzytelności lub obciążające bank długi w stosunku do konkretnego posiadacza rachunku (...) Z tym obowiązkiem banku, na zasadzie pewnego iunctim, związany jest obowiązek przechowywania środków pieniężnych posiadacza rachunku. Te dwa obowiązki traktowane łącznie pozwalają zidentyfikować od strony przedmiotowej (świadczona charakterystycznego) umowę rachunku bankowego w ujęciu KC. Z obowiązkiem przechowywania środków pieniężnych pozostają w ścisłym związku cztery obowiązki szczególne, a mianowicie: 1) obowiązek banku przyjmowania środków pieniężnych na rachunek bankowy; 2) obowiązek prowadzenia ewidencji przyjętych na przechowanie środków pieniężnych (art. 728); 3) obowiązek informowania posiadacza rachunku o stanie jego rachunku bankowego (art. 728 § 1 i 2); 4) obowiązek zwrotu środków pieniężnych na żądanie posiadacza rachunku” *Kodeks cywilny. Komentarz do art. 450–1088, Tom II, red. prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski, Warszawa 2013.*

przepisy tej ustawy. Depozyty istniejące w dniu wejścia w życie ustawy były przyjmowane na podstawie dekretu z dnia 18 września 1954 r. o likwidacji nie podjętych depozytów i nie odebranych rzeczy (Dz. U. Nr 41, poz. 184, z 1965 r. Nr 94, poz. 94 oraz z 2004 r. Nr 51, poz. 514), który obejmował także banki. Wydaje się jednak wątpliwe, czy na podstawie art. 12 ww. ustawy ma ona zastosowanie do depozytów przyjętych przez instytucje wskazane w dekrete, choćby w obecnym stanie prawnym nie miały one statusu jednostki sektora finansów publicznych. W związku z tym uzasadnione jest przyjęcie, że chodzi tu o depozyty w sensie prawnorzeczowym, a nie o rachunki bankowe.

Termin proponowanego zamknięcia ww. rachunków z mocy ustawy będzie miał wielorakie znaczenie, nie tylko w odniesieniu do kwestii samego okresu prowadzenia rachunków, a mianowicie:

- środki pieniężne będące przedmiotem wspomnianych rachunków od tego dnia nie będą podlegały oprocentowaniu;

- od tego dnia biec będzie termin przedawnienia roszczeń o zwrot środków pieniężnych zgromadzonych na tych rachunkach; proponuje się, aby termin przedawnienia wynosił 3 lata. Byłby to wyjątek od terminów wskazanych w art. 731 i art. 118 k.c., zgodnie z którymi roszczenia wynikające ze stosunku rachunku bankowego przedawniają się z upływem lat dwóch, przy czym nie dotyczy to roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych (ich termin przedawnienia wynosi lat dziesięć). Przedmiotowy wyjątek motywowany jest ponad 20-letnimi staraniami na rzecz zamknięcia ww. rachunków, które do tej pory nie przyniosły zadowalających rezultatów z uwagi na trudności w skontaktowaniu się z posiadaczami tych rachunków. Proponowany 3-letni termin przedawnienia roszczeń jest też analogiczny do terminu odbioru depozytów, o których mowa w ustawie o likwidacji niepodjętych depozytów. Po upływie omawianego okresu przedawnienia znajdujące się na rachunkach nieodebrane środki zostałyby potraktowane zgodnie z odrębnymi przepisami jako zysk nadzwyczajny NBP, a w konsekwencji podlegałyby następnie odprowadzeniu, z uwzględnieniem art. 62 ustawy o NBP, do budżetu państwa.

Jednocześnie proponowane rozwiązanie zakłada obowiązek dokonania przez NBP w Dzienniku (bądź dziennikach) o zasięgu ogólnopolskim ogłoszeń wzywających ogólnie posiadaczy rachunków, o których mowa, oraz ich następców prawnych (spadkobierców) do odbioru środków pieniężnych należnych z tytułu posiadania tych rachunków. Informacje stanowiące treść tych ogłoszeń powinny zostać także umieszczone na stronie internetowej NBP.

9. Zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości

Zgodnie z art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy o NBP, Prezes NBP ustala, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, zasady przechowywania wartości pieniężnych w bankach i przedsiębiorstwach produkujących znaki pieniężne oraz transportowania tych wartości przez banki i te przedsiębiorstwa. Proponuje się rezygnację z ww. rozwiązania, ponieważ stosownie do obowiązujących regulacji konstytucyjnych dotyczących źródeł powszechnie obowiązującego prawa (art. 87 Konstytucji), Prezes NBP ani żaden z organów NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28 czerwca 2000 r. w sprawie sygn. K 25/99 orzekł, że organy NBP nie mają prawa wydawać aktów prawnych powszechnie obowiązujących, ponieważ w katalogu podmiotów uprawnionych do ich wydawania nie ma NBP, a uchwały, które przez jego organy są wydawane, nie mieszczą się wśród wymienionych w art. 87 Konstytucji aktów prawnych o mocy powszechnie obowiązującej. Trybunał orzekł także, że NBP dysponuje na mocy art. 227 Konstytucji uprawnieniami, które

powodują, że banki – jako organy funkcjonalnie mu podległe w zakresie ustalania zasad i stóp rezerwy obowiązkowej banków, warunkowych ograniczeń udzielania kredytów i pożyczek, utrzymywania nieoprocentowanych depozytów od zagranicznych środków wykorzystywanych przez banki i krajowych przedsiębiorców – są zobowiązane do przestrzegania prawa wewnętrznego, czyli uchwał organów NBP. Trybunał podkreślił, że wszystkie uchwały wydawane przez te organy muszą się mieścić w granicach przewidzianych przez art. 93 Konstytucji, być wydane na podstawie upoważnienia ustawowego i w jego granicach oraz nie mogą stanowić podstawy do wydawania decyzji w stosunku do podmiotów, które nie są podporządkowane organizacyjnie ani funkcjonalnie NBP.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.⁸⁾), minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określa, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, uwzględniając konieczność zapewnienia należytego poziomu bezpieczeństwa chronionych wartości pieniężnych. Upoważnienie to zgodne jest z ww. regulacjami konstytucyjnymi – wskazują one ministra jako organ właściwy do wydania aktu wykonawczego zawierającego przepisy powszechnie obowiązujące (adresatem tego aktu nie są wyłącznie banki⁹). Omawiane upoważnienie zostało wykonane rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 166, poz. 1128 oraz z 2012 r. poz. 1262).

10. Sporządzanie prognozy bilansu płatniczego.

Proponuje się zniesienie obowiązku przygotowywania prognozy bilansu płatniczego. Obowiązek ten, ustanowiony w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o NBP, był uzasadniony do dnia 11 kwietnia 2000 r., gdy zniesiono sztywne zasady kształtowania kursu złotego do walut obcych wynikające z nieobowiązującej ustawy z dnia 2 grudnia 1994 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 136, poz. 703, z 1995 r. Nr 132, poz. 641, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 71, poz. 449). Obecnie, wobec płynnego kursu złotego, obowiązek ten nie znajduje już uzasadnienia.

11. Emisja znaków pieniężnych.

Zgodnie z art. 33 ustawy o NBP wzory i wartość nominalną banknotów oraz wzory, wartość nominalną, stop, próbę i masę monet oraz wielkość emisji znaków pieniężnych, jak również terminy wprowadzenia ich do obiegu ustala Prezes NBP w drodze zarządzenia (ust. 1); są to tzw. zarządzenia emisyjne. Prezes NBP może także wycofywać z obiegu określone znaki pieniężne. Po upływie terminu określonego przez Prezesa NBP znaki te przestają być prawnym środkiem płatniczym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i podlegają wymianie w wyznaczonych przez Prezesa NBP bankach (ust. 2). Proponuje się zniesienie określonego w ust. 1 tego artykułu obowiązku określania przez Prezesa NBP wielkości emisji znaków

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 628 i 829.

⁹⁾ Jednocześnie warto przypomnieć, że ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. Nr 114, poz. 740) w art. 53 przewidywała uchylenie przepisu upoważniającego do określenia tej materii przez Prezesa NBP w drodze zarządzenia, zawartego w nieobowiązującej ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (art. 52 pkt 3 i 4).

pieniężnych powszechnego obiegu, a w przypadku znaków pieniężnych przeznaczonych na cele kolekcjonerskie – wprowadzenie zasady określania wyłącznie maksymalnej wielkości emisji takich znaków.

Proponowane rozwiązanie wynika z różnego charakteru i przeznaczenia nowych znaków pieniężnych. Banknoty i monety powszechnego obiegu przeznaczone są na zapewnienie płynności rozliczeń gotówkowych i są produkowane według ogłoszonego wzoru przez wiele lat, w liczbie zależnej od potrzeb obrotu gotówkowego. Z tego względu ustalenie wielkości emisji w chwili wprowadzenia nowego wzoru do obiegu jest praktycznie niemożliwe, gdyż zapotrzebowanie rynku gotówkowego na dany znak pieniężny ulega ciągłym zmianom. Natomiast w przypadku banknotów i monet przeznaczonych na cele kolekcjonerskie istnieje możliwość określenia przez Prezesa NBP w zarządzeniu emisyjnym wielkości emisji takich znaków, ponieważ kolekcjonerski znak pieniężny wprowadzany jest do obiegu tylko jeden raz, w ustalonym uprzednio terminie, a zatem ustalona maksymalna wielkość jego emisji nie zostanie przekroczona.

W zakresie znaków pieniężnych konieczna jest także nowa regulacja, zarówno na poziomie ustawowym jak i aktów wykonawczych, dotycząca problematyki fałszywych znaków pieniężnych (polskich i obcych) oraz znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności, a także kwestii wymiany polskich znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego. Nowe rozwiązanie będzie uwzględniać istniejące uwarunkowania konstytucyjne w zakresie wydawania aktów wykonawczych oraz doświadczenia wynikające z obowiązujących obecnie rozwiązań, a także regulacje unijne (m. in. rozporządzenie Rady (WE) nr 1338/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem (Dz. Urz. WE L 181 z 04.07.2001, str. 6-10, z późn. zm.). Potrzeba wprowadzenia odpowiednich, nowych przepisów wynika w szczególności z braku formalnej możliwości dokonania nowelizacji zarządzenia Prezesa NBP z dnia 31 sierpnia 1989 r. w sprawie zatrzymywania fałszywych znaków pieniężnych, ponieważ na gruncie obowiązującej Konstytucji RP Prezes NBP nie jest uprawniony do wydawania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym. Proponuje się, aby nowe regulacje na poziomie ustawowym przewidywały:

- ustawowy obowiązek sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez przedsiębiorców i inne podmioty, które zajmują się obsługą gotówkową. Jednocześnie, w przypadku znaków pieniężnych opiewających na waluty obce sprawdzanie autentyczności takich znaków powinno być dokonywane przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń (zgodnie z art. 6 ust. 1a rozporządzenia Rady ustanawiającego środki niezbędne dla ochrony euro przed fałszowaniem).

Należy podkreślić, że w odniesieniu do polskich znaków pieniężnych nie przewiduje się wprowadzenia obowiązku badania autentyczności dokonywanego przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń. Jednocześnie warto zaznaczyć, że już obecnie stosuje się urządzenia służące sprawdzaniu autentyczności polskich znaków pieniężnych w związku z wykonywaniem czynności sortowania, przeliczania i pakowania polskich znaków pieniężnych (a także oznaczania ich opakowań oraz wymiany tych znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą dalej pełnić funkcji środka płatniczego) w bankach i przez przedsiębiorców, którym banki powierzyły wykonywanie takich czynności, na podstawie przepisów związanych z gospodarką znakami pieniężnymi Rzeczypospolitej Polskiej.

W odniesieniu do walut obcych przewiduje się, że obowiązek sprawdzania autentyczności znaków opiewających na waluty obce przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń dotyczyć będzie przedsiębiorców zajmujących się zawodowo obsługą gotówkową, tj. sortowaniem i przeliczaniem gotówki. Oznaczać to będzie

w praktyce stosowanie ww. obowiązku do banków i tzw. firm cash processingowych, którym banki powierzyły wykonywanie czynności w zakresie gospodarowania gotówką;

- wydanie przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii NBP, rozporządzeń wykonawczych regulujących materię będącą dotychczas przedmiotem zarządzeń Prezesa NBP dotyczących problematyki fałszywych znaków pieniężnych (polskich i obcych) oraz znaków pieniężnych podejrzanych co do autentyczności, a także problematyki wymiany polskich znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego.

Biorąc powyższe pod uwagę, regulacje ustawowe powinny uwzględniać fakt, że szeroko rozumiana problematyka gospodarki znakami pieniężnymi i funkcjonowania obiegu gotówkowego znaków pieniężnych jest związana z funkcją emisyjną banku centralnego, i przewidywać w szczególności:

- wskazanie ustawowych kryteriów odnoszących się do jakości obiegowej polskich znaków pieniężnych – niezbędnych dla sprawdzania autentyczności, sortowania, przeliczania i pakowania znaków pieniężnych, oznaczania opakowań tych znaków, a także wymiany tych znaków pieniężnych, które wskutek zużycia lub uszkodzenia nie mogą pełnić funkcji środka płatniczego, a w związku z tym nie odpowiadają potrzebom sprawnego i bezpiecznego obrotu gotówkowego i podlegają wymianie;

- upoważnienie Prezesa NBP do określenia szczegółowych kryteriów odnoszących się do jakości obiegowej polskich znaków pieniężnych;

- upoważnienie ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, który po zasięgnięciu opinii NBP określi wymogi techniczne urządzeń służących sprawdzaniu autentyczności, sortowaniu, przeliczaniu, pakowaniu znaków pieniężnych lub oznaczaniu opakowań tych znaków, a także ustawowy obowiązek stosowania tych kryteriów przez banki i przedsiębiorców, którym banki powierzyły wykonywanie takich czynności;

- uprawnienie (upoważnienie) NBP do kontroli wykonywania takich czynności przez wyżej wymienione podmioty;

- zasady i warunki dotyczące wymiany znaków pieniężnych nie spełniających kryteriów odnoszących się do jakości obiegowej;

- zasady dotyczące postępowania ze znakami pieniężnymi podejznanymi co do autentyczności, w tym zatrzymywania takich znaków, ich zwrotu albo wypłaty równowartości;

- ustawowy obowiązek sprawdzania tożsamości osoby posługującej się zatrzymanymi znakami pieniężnymi podejznanymi co do ich autentyczności;

- obowiązek prowadzenia przez NBP centrum analiz banknotów i monet oraz centrum do spraw fałszerstw znaków pieniężnych, pełniących rolę Krajowego Centrum Analiz oraz Krajowego Centrum Analiz Monet w odniesieniu do banknotów i monet euro.

12. Wyodrębnienie instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej.

Zakłada się wprowadzenie rozwiązań, które pozwolą na rozdzielenie będących w posiadaniu NBP instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej. Doświadczenia międzynarodowe pokazują bowiem, iż polityka stabilnościową banków centralnych stanowiła istotny element strategii wyjścia z kryzysu. W związku z powyższym szczególnie istotne jest wyposażenie banku centralnego w odpowiednie instrumenty prawne pozwalające na elastyczne reagowanie uwzględniające bieżące warunki w systemie finansowym i gospodarce, zarówno jeżeli chodzi o rodzaj stosowanych instrumentów, jak i zakres podmiotów kwalifikowanych do operacji z bankiem centralnym. Proponuje się, aby przedmiotowe zmiany dotyczyły:

- uporządkowania instrumentarium NBP poprzez wprowadzenie rozróżnienia instrumentów polityki pieniężnej od instrumentów działających na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego;
- umieszczenia odrębnego przepisu wskazującego na możliwość udzielania przez NBP kredytów w celach stabilnościowych bankom oraz innym podmiotom objętym nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego, zgodnie z ustawą z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze na rynku finansowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, z późn. zm.¹⁰⁾);
- wskazania, że przepis art. 43 ustawy o NBP dotyczący udzielania kredytów Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnego oraz Krajowej Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej wchodzi również w zakres instrumentarium stabilnościowego NBP;
- dodania przepisu umożliwiającego NBP udostępnianie środków w ciągu dnia operacyjnego podmiotom objętym nadzorem KNF uczestniczącym w systemach płatności prowadzonych przez NBP, służące realizacji zobowiązań związanych z tym uczestnictwem;
- doprecyzowania zakresu kompetencji Zarządu NBP o ustalanie wysokości stóp procentowych, opłat lub prowizji z tytułu kredytów służących realizacji zadań stabilnościowych.

13. Nabywanie oraz sprzedaż papierów wartościowych przez Narodowy Bank Polski.

Proponuje się stworzenie możliwości sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych przez NBP także poza operacjami rynku otwartego.

Nabywanie na rynku pierwotnym obligacji skarbowych przez banki centralne wszystkich państw UE, zarówno strefy euro, jak i spoza tej strefy, w tym przez Narodowy Bank Polski, jest niedopuszczalne, z uwagi na zakaz wyraźnie sformułowany w art. 123 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Zakaz ten nie obejmuje natomiast zakupu przez te banki obligacji skarbowych na rynku wtórnym.

Wskazać jednak należy, że zgodnie z art. 271 lit. d TFUE, Europejski Bank Centralny monitoruje dokonywane przez banki centralne państw UE na rynku wtórnym zakupy instrumentów dłużnych emitowanych przez krajowy sektor publiczny, sektor publiczny innych państw członkowskich UE, a także instytucje i organy UE. Ponadto, zgodnie z preambułą rozporządzenia Rady (WE) nr 3603/93 z dnia 13 grudnia 1993 r. określającego definicje w celu zastosowania zakazów określonych w art. 104 i 104b ust. 1 Traktatu (Dz. Urz. WE L 332 z 31.12.1993, str. 1-3), nabycie instrumentów dłużnych sektora publicznego na rynku wtórnym nie może być wykorzystane do obejścia art. 123 TFUE. Zakupy te nie powinny w żadnym razie stać się formą pośredniego finansowania sektora publicznego.

Uwzględniając powyższe, w świetle postanowień TFUE, nabywanie obligacji skarbowych przez NBP na rynku wtórnym, jest – co do zasady – dopuszczalne, dla realizacji ustawowych jego zadań (art. 3 ustawy o NBP), w szczególności zadań w zakresie prowadzonej polityki pieniężnej oraz działania na rzecz stabilności krajowego systemu finansowego

Zgodnie z powyższym, nabywanie oraz sprzedaż dłużnych papierów wartościowych będzie mogło być dokonywane jedynie przy uwzględnieniu podanych wyżej ograniczeń, wynikających z przywołanych wyżej przepisów prawa unijnego. Tym samym, stosowanie tego przepisu nie może być wykorzystane do obejścia zakazu sformułowanego w art. 123 TFUE, a w konsekwencji, zakupy papierów wartościowych na rynku wtórnym, nie będą mogły stać się formą pośredniego finansowania budżetu państwa, czy sektora publicznego.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1149, 1166 i 1385 oraz z 2013 r. poz. 70, 1012, 1036 i 1567.

14. Pozostałe proponowane regulacje.

Wymagają uregulowania kwestie związane z przekazaniem NBP uprawnień do sprawdzania rzetelności danych przekazywanych do banku centralnego. Zwiększenie uprawnień NBP w tym zakresie, poprzez możliwość żądania wyjaśnień i dokumentów potwierdzających poprawność danych przekazanych na podstawie art. 23 ust 2-4 ustawy o NBP, powinno przyczynić się do poprawy wiarygodności analiz przeprowadzanych przez NBP, a tym samym prezentowania kompletnego obrazu polskiego systemu finansowego.

Proponuje się odstąpienie od wymogu ogłaszania w Monitorze Sądowym i Gospodarczym stanowisk zajętych w głosowaniu przez członków Rady Polityki Pieniężnej; obowiązek taki przewiduje art. 16 ust. 4 ustawy o NBP. Jednocześnie nadal stanowiska te byłyby podawane do publicznej wiadomości, z zachowaniem dotychczasowych terminów.

Dodatkowo, ze względu na fakt, iż w systemie obecnie obowiązującego płynnego kursu walutowego nie istnieje potrzeba bezpośredniego pozyskiwania środków przez NBP z zagranicznych instytucji bankowych i finansowych, ustalanie limitu takich pożyczek należy uznać za zbędne. W krajach UE limit taki nie jest wprowadzany. Wyjątek stanowi Bułgaria, jednak kraj ten funkcjonuje w ramach systemu izby walutowej.

Zgodnie z art. 59 ustawy o NBP, bank może inicjować i organizować badania naukowe, jak również prowadzić działalność wydawniczą i promocyjną. Regulacja ta wymaga rozwinięcia, poprzez wprowadzenie niebudzącej wątpliwości podstawy prawnej dla NBP do inicjowania, organizowania i prowadzenia działalności naukowej, edukacyjnej, wydawniczej i promocyjnej, związanej z celem i zadaniami NBP. W aspekcie wewnętrznym dotyczy to m.in. przyjętej przez NBP misji edukacji ekonomicznej w zakresie problematyki związanej z celem i zadaniami NBP. Ponadto doświadczenie NBP może być wykorzystane do udzielania pomocy doradczej i szkoleniowej w ramach współpracy z innymi bankami centralnymi, bankami komercyjnymi i innymi instytucjami finansowymi. Ponieważ aktywność taka wiąże się z ponoszeniem kosztów, istotne jest jasne i niebudzące wątpliwości rozstrzygnięcie, że wydatki te NBP będzie pokrywać ze środków własnych.

IV. Zmiany w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym

Przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (art. 129) przewidują ograniczenia w zakresie podejmowania lub kontynuowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej zatrudnienia w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą. Podjęcie lub kontynuowanie takiego zatrudnienia warunkowane jest uzyskaniem zgody rektora, zaś niedopełnienie tego wymogu stanowi podstawę rozwiązania stosunku pracy za wypowiedzeniem w uczelni publicznej stanowiącej podstawowe miejsce pracy. Jednocześnie przewidziane zostały wyłączenia spod ww. zakazu pozwalające na podejmowanie przez nauczyciela akademickiego dodatkowego zatrudnienia w określonych instytucjach (niezależnie od liczby etatów) bez konieczności uzyskiwania zgody rektora. Omawiane regulacje mają odpowiednie zastosowanie do uczelni niepublicznej, jeżeli statut tej uczelni nie stanowi inaczej. Rodzaj i charakter dopuszczalnych wyjątków od ww. zakazu wskazuje, że jego *ratio legis* jest umożliwienie rektorom uczelni stanowiących podstawowe miejsca pracy nauczycieli akademickich, wpływu na podejmowanie przez wykładowców dodatkowej działalności dydaktycznej, w ramach stosunku pracy na innych uczelniach lub w instytucjach naukowych, w obszarze konkurencyjnym dla uczelni macierzystej.

NBP jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Jego zadania, przede wszystkim o charakterze ekonomicznym, gospodarczym i finansowym, są określone w Konstytucji RP i ustawach. Cele i zasady aktywności Narodowego Banku Polskiego, zarówno w obszarze

naukowym, jak i edukacyjnym, nie stanowią działalności konkurencyjnej w stosunku do uczelni wyższych. Wobec braku elementu konkurencyjności pracy nauczyciela akademickiego w NBP w stosunku do jego zatrudnienia podstawowego, brak jest również uzasadnienia dla dokonywania przez uczelnię oceny jego zatrudnienia w NBP w kontekście ewentualnego uszczerbku dla uczelni wyższej. Tym samym uzasadnione jest objęcie dodatkowego zatrudnienia w NBP wyłączeniem spod omawianego zakazu.

V. Termin wejścia w życie

Mając na uwadze zakres wprowadzanych zmian proponuje się, aby nowe przepisy weszły w życie po upływie 30-dniowego *vacatio legis*.

VI. Wyniki konsultacji społecznych

Projekt założeń został przekazany celem zaopiniowania do następujących podmiotów:

- 1) NSZZ „Solidarność”,
- 2) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- 3) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
- 4) Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
- 5) Business Centre Club,
- 6) Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji.

Ponadto w ramach konsultacji projekt przesłano do:

- 1) Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,
- 2) Głównego Urzędu Statystycznego,
- 3) Narodowego Banku Polskiego,
- 4) Komisji Nadzoru Finansowego,
- 5) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- 6) Związku Banków Polskich,
- 7) Krajowego Związku Banków Spółdzielczych,
- 8) Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie,
- 9) Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych,
- 10) Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej,
- 11) Fundacji na Rzecz Kredytu Hipotecznego.

W ramach pierwszej tury konsultacji uwagi do projektu zostały zgłoszone przez NSZZ „Solidarność” i Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ), a także Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (GIODO), Komisję Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski (NBP), Związek Banków Polskich (ZBP) i Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych (KDPW). W dniu 9 października 2013 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa.

Uwagi NSZZ „Solidarność” dotyczyły propozycji zawartych w cz. III pkt 7 projektu w zakresie zmian w zakresie praw i obowiązków pracowników NBP (propozycje te zostały wycofane, zatem uwagi ich dotyczące stały się bezprzedmiotowe), wątpliwości co do proponowanego w projekcie w cz. III pkt 8 ustawowego zamknięcia rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP (w tym zakresie projekt założeń został uzupełniony o szczegółowe uzasadnienie), a także przewidzianego w cz. III pkt 3 projektu wprowadzenia możliwości wybrania członka RPP na drugą kadencję (propozycje te również zostały wycofane, zatem uwagi ich dotyczące stały się bezprzedmiotowe; „Solidarność” pozytywnie odniosła się zaś do rozwiązań analogicznych do obecnie proponowanych).

GIODO zgłosił uwagi co do propozycji zmian dotyczących praw i obowiązków pracowników NBP. W związku z ograniczeniem zakresu proponowanych zmian uwagi stały się bezprzedmiotowe.

Uwagi KNF dotyczyły proponowanych zmian w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi (cz. III pkt 13 projektu), które zostały następnie wycofane (uwagi uznano zatem za bezprzedmiotowe).

Uwagi NBP dotyczące zmian w kadencyjności członków RPP, rocznego sprawozdania finansowego NBP oraz wyboru podmiotu uprawnionego do jego badania (cz. III pkt 5 projektu), praw i obowiązków pracowników NBP, uregulowania w ustawie rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom, emisji znaków pieniężnych (cz. III pkt 11 projektu) oraz wyodrębnienia instrumentów na rzecz zapewnienia stabilności krajowego systemu finansowego od instrumentów polityki pieniężnej (cz. III pkt 12 projektu) – zostały uwzględnione.

ZBP w zakresie kadencyjności RPP i ustawowego zamknięcia rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP przedstawił stanowisko podobne do NSZZ „Solidarność”. Negatywnie zaopiniował też przewidzianą w projekcie możliwość odwołania członka RPP w przypadku naruszenia zakazu przewidzianego w art. 14 ust. 1 ustawy o NBP (cz. III pkt 4). Uwagi tej nie uwzględniono, ponieważ przedmiotowy zakaz jest zbliżony swoim charakterem do art. 14 pkt 2 ustawy o NBP, dlatego też nieuzasadnione jest, aby zakaz wynikający z pkt 1 tego artykułu funkcjonował bez ustawowej sankcji.

Uwagi KDPW dotyczyły stworzenia możliwości sprzedaży i kupna dłużnych papierów wartościowych przez NBP także poza operacjami rynku otwartego i w odniesieniu do projektowanych zmian w ustawie o NBP zostały uwzględnione. Uwagi dotyczące ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w związku z ograniczeniem zakresu proponowanych zmian stały się bezprzedmiotowe.

W odniesieniu do uregulowania w ustawie o NBP obowiązku sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez przedsiębiorców i inne podmioty, które prowadzą obsługę gotówkową (cz. III pkt 11 projektu założeń) zaproponowanego w projekcie z dnia 22 listopada 2013 r. (opracowanego po konferencji uzgodnieniowej), przeprowadzono dodatkowe konsultacje społeczne (pismem z dnia 8 stycznia 2014 r.), których celem było określenie, czy proponowana regulacja będzie pociągać za sobą konieczność poniesienia kosztów przez przedsiębiorców oraz ich ewentualne oszacowanie.

W ramach konsultacji dodatkowych projekt przekazano do:

- 1) Polskiej Organizacja Handlu i Dystrybucji,
- 2) Polskiej Organizacji Niebankowych Instytucji Płatności Związek Pracodawców,
- 3) Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
- 4) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
- 5) Polskiej Organizacji Firm Obsługi Gotówki,
- 6) Polskiego Związku Firm Ochrony,
- 7) Stowarzyszenia Właścicieli Kantorów i Lombardów.

Ponadto projekt przesłano do:

- 1) Związku Banków Polskich,
- 2) Krajowego Związku Banków Spółdzielczych,
- 3) Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej,
- 4) Poczty Polskiej SA,
- 5) Krajowej Izby Rozliczeniowej,
- 5) Centrum Rozliczeń i Informacji CERI.

- 6) Mennicy Polskiej,
- 7) Western Union Polska,
- 8) Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych SA.

Uwagi zostały nadesłane przez Poczta Polska SA, Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych SA, Stowarzyszenie Właścicieli Kantorów i Lombardów oraz Związek Banków Polskich.

Poczta Polska SA wskazała, że świadcząc obecnie usługi obsługi gotówkowej podmiotów zewnętrznych (w tym banków) dokonywane poza tradycyjną obsługą okienkową, jest zobligowana do tego, by sprawdzać autentyczność znaków pieniężnych, zarówno polskich jak i walut obcych, na podstawie przepisów zarządzenia Prezesa NBP z dnia 24 października 2007 r. w sprawie sposobu i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki. Z kolei w ramach aktualnie prowadzonej działalności kantorowej Poczta realizuje wymagane przepisami prawa procedury w zakresie oceny i rozpoznawania autentyczności znaków pieniężnych, zarówno w zakresie wyszkolenia kasjerów walutowych jak i wyposażenia stanowisk kantorowych w urządzenia sprawdzające autentyczność banknotów, a także nakłada na kasjerów walutowych obowiązek sprawdzania przedstawionych do skupu znaków pieniężnych (każdej waluty) m. in. pod kątem ich autentyczności. Poczta przyjęła, że wprowadzenie obowiązku sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń ma dotyczyć wszystkich znaków pieniężnych a nie tylko opiewających na waluty obce. Przy takim założeniu Poczta zobligowana byłaby do przeprowadzenia odpowiednich szkoleń pracowników placówek pocztowych lub wyposażenia ich stanowisk pracy w urządzenia do sprawdzania autentyczności przyjmowanych środków płatniczych, co wyniosłoby, w związku z funkcjonowaniem w Poczcie ok. 10 tys. okienek pocztowych, maksymalnie ok. 5 mln zł. Jednocześnie, w ocenie Poczty, usankcjonowanie w przepisach ustawy o NBP aktualnych obowiązków dotyczących sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych wyłącznie opiewających na waluty obce nie będzie generowało po jej stronie dodatkowych kosztów. W odpowiedzi na przekazane uwagi podkreślono, że wprowadzany obowiązek sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez osoby mające fachowe przygotowanie lub za pomocą odpowiednich urządzeń ma dotyczyć jedynie walut obcych. Wskazano także, że kwestia ta zostanie doprecyzowana w projekcie założeń, by nie budzić wątpliwości interpretacyjnych.

Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych SA zgłosiła propozycję dotyczącą cz. III pkt 9 projektu założeń polegającą na wprowadzeniu ograniczenia, zgodnie z którym zapewnienie właściwej ochrony znakom pieniężnym przez przedsiębiorcę-producenta dotyczyć miałyby jedynie wyrobów gotowych. Projekt założeń w cz. III pkt 9 dotyczy jednak wyłącznie uchylecia delegacji dla Prezesa NBP do wydania przepisów o charakterze powszechnie obowiązującym, a nie zmiany art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie osób i mienia odnoszącego się do rozporządzenia w sprawie ochrony wartości pieniężnych, dlatego też propozycji PWPW SA nie uwzględniono.

Stowarzyszenie Właścicieli Kantorów i Lombardów poinformowało, że kantory zatrudniają wykwalifikowanych, przeszkolonych kasjerów, więc proponowane uregulowanie sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych nie będzie stanowić dla nich obciążenia. W odniesieniu do kasjerów np. w handlu detalicznym wdrożenie obowiązku weryfikacji banknotów wydaje się w ocenie Stowarzyszenia nierealne i trudno przewidzieć, czy sieci detaliczne wyposażą każde stanowisko kasjerskie w dobrej klasy urządzenia sprawdzające.

ZBP podtrzymując wcześniej zgłoszoną uwagę dotyczącą proponowanego ustawowego zamknięcia rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom, sformułował uwagę natury ogólnej, że projektowane uregulowanie sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych będzie się wiązać z poniesieniem kosztów przez przedsiębiorców i może okazać się trudne w realizacji. Jednocześnie ZBP nie wskazał, na czym miałby polegać brak możliwości wprowadzenia ww. obowiązku oraz nie przedstawił żadnych szczegółowych informacji wskazujących na konieczność poniesienia kosztów ani danych co do ich ewentualnej wysokości (skali). ZBP podzielił jednocześnie stanowisko RCL z dnia 9 grudnia 2013 r., z którego wynika, że projektowany obowiązek sprawdzania autentyczności znaków pieniężnych przez przeszkolone do tego osoby lub za pomocą odpowiednich urządzeń dotyczyć ma wszystkich znaków pieniężnych, a nie tylko walut obcych. W związku z powyższym projekt założeń został doprecyzowany poprzez jednoznaczne wskazanie, że wprowadzany obowiązek weryfikacji przez fachowy personel lub za pomocą właściwych urządzeń dotyczyć będzie jedynie walut obcych.

Wymaga podkreślenia, że w omawianym zakresie uwagi zgłoszone przez Poczta Polska SA, Stowarzyszenie Właścicieli Kantorów i Lombardów, jak i ZBP w większości miały charakter ogólny, częściowo wynikały z wątpliwości interpretacyjnych (w zakresie obowiązku sprawdzania autentyczności przez przeszkolone do tego osoby lub za pomocą odpowiednich urządzeń). Podmioty te nie określiły także wysokości (skali) kosztów, które w ich ocenie ponieśliby przedsiębiorcy na skutek wprowadzanych zmian. W związku z tym w projekcie doprecyzowano w cz. III pkt 11 uzasadnienie proponowanej regulacji, natomiast wobec braku danych dotyczących kosztów nie określono kosztu jej wprowadzenia w teście regulacyjnym. Należy bowiem podkreślić, że Poczta, jak i Stowarzyszenie Właścicieli Kantorów i Lombardów wskazały, iż w zakresie walut obcych już teraz wykorzystują specjalistyczne urządzenia lub zatrudniają przeszkolony personel, oraz że zgodnie z intencją projektu uregulowanie na poziomie ustawowym obowiązku badania autentyczności polskich znaków pieniężnych nie będzie wiązało się z koniecznością przeszkolenia personelu lub wykorzystywania specjalistycznych urządzeń.

VII. Zgłoszenia lobbingowe

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt założeń został zamieszczony na stronie Rządowego Centrum Legislacji. W trybie ww. ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

TEST REGULACYJNY

1. Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Finansów

2. Nazwa dokumentu, data utworzenia

Projekt założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

3. Jaki problem jest rozwiązywany? (maksymalnie 70 słów)

Poprzez proponowane zmiany w ustawie o NBP rozwiązany zostanie problem braku jasnych i aktualnych przepisów regulujących m.in. uczestnictwo NBP w międzynarodowych instytucjach finansowych i bankowych, a także związanych z tym wydatków banku centralnego. Proponuje się umożliwienie zaangażowania NBP w działalność podmiotów międzynarodowych nie tylko w postaci członkostwa. Uaktualnione i dostosowane do obecnych realiów zostaną również kwestie dotyczące ograniczeń w aktywności zawodowej i publicznej członków RPP, a także zasad zastępowania Prezesa NBP w czasie jego nieobecności.

4. Źródło:

- exposé Premiera
- decyzja PRM/RM
- strategię rozwoju

- prawo UE
- orzeczenie TK
- upoważnienie ustawowe
- inne (jakie?)

	potrzeba aktualizacji obowiązujących przepisów zwiększających efektywność działalności NBP

5. Jeżeli projekt implementuje prawo UE, czy wprowadzane są dodatkowe rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE?

nie dotyczy

6. Rekomendowane rozwiązanie i oczekiwany efekt (maksymalnie 70 słów)

Oczekuje się, że zmiana ustawy o Narodowym Banku Polskim umożliwi zwiększenie przejrzystości funkcjonowania NBP oraz dostosowanie jego działalności do obecnej sytuacji na rynku finansowym.

7. Czy możliwe jest rozwiązanie problemu poprzez działania pozalegislacyjne? Jeśli tak, to jakie? Jeśli nie, to dlaczego?

Nie ma możliwości rozwiązania przedmiotowych kwestii poprzez działania pozalegislacyjne, w szczególności w kontekście regulowania kwestii rachunków bankowych osób fizycznych prowadzonych przez NBP, które nie zostały przekazane innym bankom. Podejmowane dotychczas kilkukrotne próby rozwiązania wspomnianego problemu poprzez działania pozalegislacyjne nie przyniosły pozytywnych rezultatów.

3. Skutki dla sektora finansów publicznych (pozytywne in plus; negatywne in minus)

	w mln PLN				
	2013	2014	2014	2015	2016*
	0	0	0	0	0

Opis metodologii: W przypadku finansowego uczestnictwa NBP w inicjatywach międzynarodowych instytucji finansowych proporcjonalnemu zmniejszeniu ulegnie kwota zysku NBP przekazywana do budżetu państwa.

9. Koszty i korzyści społeczne

Grupa społeczna	Liczebność grupy	Korzyści (finansowe)	Koszty (finansowe)
Małe i średnie przedsiębiorstwa	brak	brak	brak
Pozostałe przedsiębiorstwa	brak	brak	brak
Obywatele	brak	brak	brak
Inne grupy (np. rolnicy, górnicy, itp.)	brak	brak	brak
Koszty i korzyści pozafinansowe: brak			

10. Inne dane podkreślające wagę projektu (dane ekonomiczne, np. udział sektora w PKB, wpływ na rynek pracy, CPI itp.):

Projektowana ustawa będzie wprowadzać zmiany do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym. Celem zmian jest rozszerzenie o Narodowy Bank Polski wyłączeń dotyczących ograniczeń w zakresie podejmowania lub kontynuowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej zatrudnienia w ramach stosunku pracy u więcej niż jednego dodatkowego pracodawcy prowadzącego działalność dydaktyczną lub naukowo-badawczą. Dzięki proponowanej zmianie pracownicy naukowcy będą mogli podejmować zatrudnienie w Narodowym Banku Polskim bez wcześniejszej zgody rektora, zwiększy to elastyczność na rynku pracy oraz możliwości rozwoju zawodowego kadry naukowej.

11. Czy projekt redukuje obciążenia regulacyjne? W jakim obszarze?

- TAK NIE
 zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu
 inne (jakie?)

W projekcie proponuje się zniesienie wymogów ogłaszania w Monitorze Sądowym i Gospodarczym stanowisk członków RPP zajętych w głosowaniu oraz występowania przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej o zgodę rektora w związku z podejmowaniem pracy w Narodowym Banku Polskim.

12. Czy projekt wprowadza dodatkowe obciążenia regulacyjne w stosunku do stanu obecnego?

- TAK NIE
 zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu
 inne (jakie?)

Kalkulacja/komentarz:

13. Jeżeli projekt zwiększa obciążenia regulacyjne proszę wskazać, w jakim obszarze kompetencji ministerstwa zostaną w związku z tym zredukowane obciążenia (zasada "1 za 1")

nie dotyczy

14. Jak problem rozwiązano w innych krajach OECD/UE? (dobre praktyki)

Proponowane rozwiązania są specyficzne dla Polski, jednocześnie nie są sprzeczne z przepisami Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej mówiącymi o konieczności zachowania niezależności banków centralnych.

15. **Harmonogram (daty opracowania założeń projektu, zakończenia konsultacji i przekazania dokumentu do KSRM). Czy istnieją uwarunkowania decydujące o terminie wdrożenia projektu?**

III kw. 2013 r. - przekazanie projektu założeń do konsultacji społecznych oraz konsultacji międzyresortowych, I kw. 2014 r. - przekazanie projektu do rozpatrzenia stałemu Komitetowi Rady Ministrów i Radzie Ministrów

16. **Kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu i jakie mierniki zostaną zastosowane? (ocena ex-post)**

Efekty wprowadzenia przepisów projektów będzie można zaobserwować po wejściu ustawy w życie. W odniesieniu do uregulowania kwestii rachunków prywatnych prowadzonych przez NBP, miernikiem będzie ilość zamkniętych rachunków.

17. **Kontakt merytoryczny: imię, nazwisko, departament, telefon, email:**

Patryk Mike, Departament Rozwoju Rynku Finansowego, tel. 22 694 59 32, e-mail: patryk.mike@mf.gov.pl

18. **Minister/Sekretarz/Podsekretarz stanu odpowiedzialny za projekt (podpis)**

Wojciech Kowalczyk - Podsekretarz Stanu

REKTOR
Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

FN

SEKRETARZ STAŁEGO KOMITETU RADY MINISTRÓW

Małgorzata Hirszel

Warszawa, dnia 22 maja 2014 r.

KRM-24-26-14

**Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

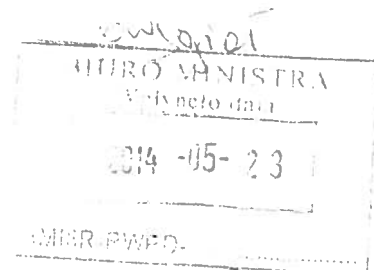
Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję, że Stały Komitet Rady Ministrów na posiedzeniu w dniu 22 maja 2014 r. przyjął i rekomendował Radzie Ministrów

założenia projektu ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (KRM-24-26-14) (nowy tekst).

Z poważaniem

M.Hirszel

Do wiadomości:

Pan Janusz Cichoń – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

Pan Piotr Serafin – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych

Pan Marek Belka - Prezes Narodowego Banku Polskiego

Uprzejmie informuję, że treść pisma zawiera roboczy zapis założeń Stałego Komitetu Rady Ministrów, natomiast projekt protokołu Stałego Komitetu, sporządzony zgodnie z Zarządzeniem Nr 86 Prezesa Rady Ministrów z dnia 28.11.2013 r. w sprawie Stałego Komitetu Rady Ministrów (M.P. z 2013 r. poz. 1986), przystawiać będzie do dyskusji członków Komitetu w terminie najbliższym.

